

KARAR

2005/10 Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı 2005-2010

BTYK'nın 2004/1 no.lu kararı ile TÜBİTAK ve DPT işbirliği ile hazırlanması istenen ve ekte (2005/10 - Ek 1) sunulan Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı'nın (BTPUP) onaylanmasına,

TÜBİTAK'a Uygulama Planı'nın uygulanmasını izleme ve koordinasyon görevinin verilmesine,

Uygulama Planı'nda öngörülen eylem alanlarında görevli tüm kuruluşların TÜBİTAK ile yakın işbirliği içinde çalışmalarını planlamaları ve yürütmelerine,

karar verilmiştir.

İLGİLİ DİĞER KARARLAR

- 2004/1 Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı 2005-2010

DAHA ÖNCE GELİŞME RAPORLANAN TOPLANTI

- Eylül 2005; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 12. Toplantısı
- Mart 2006; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 13. Toplantısı
- Eylül 2006; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 14. Toplantısı
- Mart 2007; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 15. Toplantısı

SORUMLU KURULUŞLAR

- TÜBİTAK
- DPT

İLGİLİ KURULUŞLAR

- TARAL Kapsamındaki Kuruluşlar

GELİŞME

TARAL Stratejik Amaçlarına Yönelik Gelişmeler

1. Bilim ve Teknoloji Farkındalığının ve Kültürünün Geliştirilmesi

1.1. TÜBİTAK Bilim ve Toplum Çalışmaları

Toplumumuzda bilime dair olumlu bir yargı oluşturacak, bilginin bireysel olarak kazanımına yönelik ve ömür boyu sürecek bir istek, merak ve motivasyonu uyandıracak her çalışma büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmalar yaygınlaşarak toplumun her kesimine ulaşmalı, böylece toplumsal bir farkındalık ve özgüven oluşturulmalıdır. TÜBİTAK, bu amaca hizmet eden bilim ve toplum faaliyetlerini Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı çatısı altında sürdürmektedir. Bilimi, yeniliği, teknolojiyi ve bilimsel düşünciyi kitlelere benimsetmek TÜBİTAK'ın başta gelen misyonlarından biridir.

TÜBİTAK Bilim ve Toplum Proje Destekleri

Bu bağlamda, ülke çapında çeşitli kurumlar tarafından gerçekleştirilebilecek bilim ve toplum projelerine fon desteği sağlama imkânı veren TÜBİTAK Bilim ve Toplum Proje Destekleme Programı 2007 yılı Mart ayında yürürlüğe girdi. *Bu programın* temel amacı, bilimsel oluşum, kavram ve yenilikleri topluma tanıttak, sevdirecek; zamanla bu konuların ülke gündemine alınmasını ve böylelikle bilim kültürünün ülkemizde yaygınlaştırılmasına hizmet edecek proje önerilerinin hazırlanmasını sağlamak ve kabul edilen projeleri desteklemektir.

Program kapsamında ilk iki çağrı Mart 2007'de açılmıştır. Bu çağrılar, "Doğa Eğitimleri" ve "Bilim Kampları / Okulları" projelerini destekleme amacı taşımaktadır. Doğa Eğitimleri çağrısı kapsamında 39 başvuru yapıldı, 13 projenin desteklenmesine karar verildi. Bilim Kampları / Okulları çağrısı kapsamında ise 41 başvuru yapıldı, 14 projenin desteklenmesine karar verildi. Kamu kurum ve kuruluşları ile üniversiteler, destek programı kapsamında projelerini yürütmeye başladı. Desteklenen projelere ait bilgiler Tablo D.9 ve Tablo D.10'da verilmiştir.

Bu iki çağrı, 2007 yılı için iki dönem yayınlanmak üzere tasarlanmıştır. 2007 yılı ikinci dönem çağrıları 12 Kasım 2007 tarihinde açılmıştır.

2008 yılında bu iki destek programının yanında, başka konularda da çağrılar açılacaktır. Bilim merkezi sergileri, multimedya uygulamaları, bilimsel gösteriler, bilim şenlikleri, popüler bilim yazarlığı, yarışmalar gibi konular bu çerçevede değerlendirilecektir.

TÜBİTAK Bilim Oyuncakları

Öncelikle okul öncesi ve ilköğretim öğrencileri olmak üzere tüm toplumu bilimle tanıştırmak, bilime merak ve ilgi uyandırmak amacıyla Bilim Oyuncakları Projesi başlatılmıştır.

2008 yılı içinde, sırasıyla, Kimya Deney Seti, Jeoloji Gözlem Seti ve Bitki Yetiştirme Seti'nin hizmete sunulması planlanmaktadır.

Bu bilimsel oyuncak ve deney/gözlem setlerinin çocuklar ve gençler tarafından etkin bir biçimde değerlendirilebilmesi için bir dizi etkinlik programı ve yazılı kaynak geliştirilmektedir. Ayrıca, okul etkinlikleri ve öğretmenlere özel programlar ile oyuncak, deney setleri ve popüler bilim yayınlarının etkin kullanımını ve yayılımını sağlamak amaçlanmaktadır.

TÜBİTAK Bilim Merkezi Çalışmaları

TÜBİTAK, Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, TÜBA ve Frankfurt'ta bulunan Johann Wolfgang Goethe Üniversitesi Arap-İslam Bilimleri Enstitüsü arasında 16 Ocak 2007 tarihinde imzalanan protokol ile İstanbul İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi kurulmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. TÜBİTAK, söz konusu protokole yer alan tüm yükümlülüklerini tamamlamıştır. Müzenin işletilmesini Kültür ve Turizm Bakanlığı üstlenmiştir.

Etkileşimli Bilim Merkezleri, sundukları farklı yaklaşımlarla, ziyaretçilerin görerek, dokunarak, hayal edip keşfederek öğrenmelerini sağlayan toplu ziyarete açık yerlerdir. Bilim Merkezlerinin önemli bir parçası olan etkileşimli sergiler ve eğitim programları, ziyaretçilerin ve özellikle öğrencilerin bilimsel kavramları daha etkin bir şekilde anlamalarına yardımcı olmaktadır. Bilim Merkezlerinin ülkemizde yaygınlaştırılması için başarılı örneklerin TÜBİTAK öncülüğünde kurulması çalışmaları devam etmektedir.

Kocaeli ve Ankara'da iki bilim merkezi üzerinde çalışmalar başlamıştır. Hazırlanan plana göre, Kocaeli'nde bulunan Sekapark bünyesinde, eski kâğıt fabrikası binalarında kurulması planlanan merkezde, sanayi ve teknoloji konularına ağırlık veren sergi ve eğitim programlarının bulunması düşünülmektedir. Ankara'da Gençlik Parkı içinde yer alması planlanan bilim merkezinde ise, ağırlıklı olarak doğa tarihi ve yaşam bilimleri konularının işlenmesi gündemdedir. Her iki bilim merkezinin de büyükşehir belediyeleri ile işbirliği halinde kurulması ve işletmelerini bu belediyelerin üstlenmesi tasarlanmaktadır.

Bilim merkezlerinde, hazırlanacak tasarıma göre bilimsel sergiler, deney setleri, multimedya ürünleri, konferans salonları, derslikler, atölye ve laboratuvarlar bulunabilecektir. Bu merkezlere özel eğitim programları tasarlanacaktır. Hedef kitle, özellikle gençler ve çocuklar olmak üzere toplumun her kesimini kapsamaktadır.

İstanbul'da ise, Büyükşehir Belediyesi ile işbirliği halinde, okul öncesi ve ilköğretim çağındaki çocuklara yönelik etkileşimli bir bilim merkezinin kurulmasına yönelik görüşmeler devam etmektedir.

TÜBİTAK, bilim merkezleri konusunda altyapısını geliştirmek için dünyadaki önemli bilim merkezi birliklerine üyeliğini sürdürmektedir. TÜBİTAK, merkezi ABD'de bulunan ASTC'ye (Bilim ve Teknoloji Merkezleri Birliği) ve merkezi Avrupa'da olan ECSITE'a (Avrupa Bilim Merkezleri ve Müzeler Ağı) üyedir. Ayrıca, bu alanda en gelişmiş ülkelerdeki bilim merkezleri ile de işbirliklerini sürdürmektedir.

TÜBİTAK Yayınları

Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı bünyesindeki Akademik Yayınlar, Popüler Bilim Kitapları ve Popüler Bilim Dergileri'nin niteliğini iyileştirme çalışmaları yürütülmektedir. Yayınların daha çok kişiye ulaşmasına yönelik faaliyetler sürdürülmektedir.

1976 yılında Doğa Bilim Dergisi adıyla yayın hayatına başlayan Akademik Dergiler 2007 yılı itibariyle 12 değişik alanda, yılda toplam 61 sayı olarak yayımlanmaktadır. Dergiler, birçok uluslararası index tarafından taranmaktadır. Bu konudaki en son gelişme, "Turkish Journal of Agriculture and Forestry'nin Mayıs 2007 tarihinden itibaren Science Citation Index Expanded (SCIE) tarafından taranmaya başlamasıdır. 2007 yılı Kasım ayı itibariyle SCIE tarafından taranan dört akademik dergi bulunmaktadır. Bu dergiler: Turkish Journal of Chemistry, Turkish Journal of Veterinary and Animal Sciences, Turkish Journal of Earth Sciences ve Turkish Journal of Agriculture and Forestry 'dir. 2007 yılı sonun itibariyle Turkish Journal of Medical Sciences ve Turkish Journal of Mathematics dergileri olmak üzere iki derginin daha SCIE tarafından taranacağı bildirilmiştir. Bunların yanında, akademik ders kitapları için hazırlıklara başlanmıştır.

TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, bilimi yaygınlaştırmak ve geniş kitleler tarafından okunur kılmak amacıyla 1993 yılında yayın hayatına başlamıştır. Kısa zamanda okurlardan büyük ilgi gören 2007 Yılı Kasım Ayı itibariyle 261 kitaba ulaşan Popüler Bilim Kitapları'nın toplam tirajı 8.000.000 'a yaklaşmıştır. 2007 yılı ilk dokuz ayında 21 adet yeni Popüler Bilim kitabı yayımlanmıştır; bu rakam yıl sonunda 36'ya ulaşacaktır. 30 Eylül 2007 itibariyle yıl içinde basılan kitap adedi 500.000'e, satılan kitap adedi ise 560.000'e ulaşmıştır.

TÜBİTAK'ın popüler bilim dergilerinden olan Bilim ve Teknik Dergisi Temmuz 2007 sayısından itibaren her ay yeni bir konuda 3 boyutlu animasyonlar, zengin görüntülerle desteklenmiş bilim CD'lerini okurlarına armağan etmektedir. Bu çalışma ile, okurların temel konuları daha rahat anlaması hedeflenirken, elektronik ve multimedya tabanlı yayıncılığın geliştirilmesi de sağlanmaktadır. Bilim Teknik Dergisi, yıl içinde en yüksek satış rakamı olan 90.000'e Ocak 2007'de ulaşmıştır. Derginin, aylık ortalama satışı 50.000 civarındadır.

1998 yılından itibaren aylık olarak 7-12 yaş grubu için yayınlanan Bilim Çocuk dergisi ise yeni tasarımıyla 2007 yılında yüksek satış performansı göstermiştir. Yıl içindeki en yüksek satış rakamı olan 80.000'e Nisan 2007'de ulaşan derginin aylık ortalama satışı 60.000 civarındadır. Örgün eğitimde önemli bir eğitim kaynağı olarak daha yaygın kullanılması, derginin temel hedeflerinden biridir.

TÜBİTAK'ın en yeni popüler bilim dergisi olan Meraklı Minik yayın hayatına 2007 Ocak ayında başlamıştır. Derginin hedef kitlesi okul öncesi yaş grubundaki çocuklardır. Konusunda uzman akademisyenlerden oluşan bir yayın kurulu tarafından içeriği ve görsel malzemesi tasarlanan dergi, veliler ve eğitimcilerden çok olumlu yorumlar almaktadır. Derginin hedef kitlesine daha etkin erişimi konusunda çalışmalar yürütülmektedir.

TÜBİTAK Güneş ve Hidrojen Arabaları Yarışları

Alternatif enerjilerin kullanılabilirliği konusunda farkındalığı artırmak ve üniversite öğrencilerinin bilgiyi ürüne dönüştürme becerilerini yükseltmeyi amaçlayan TÜBİTAK Formula G Güneş Arabaları Yarışı, kamuoyunda ilgi ve heyecan odağı olmayı sürdürmektedir. Bu yıl üçüncüsü düzenlenen yarışa 2005 yılında 16 ekip, 2006 yılında 28 üniversiteyi temsil eden 36 ekip katıldı. Bu yıl üçüncüsü düzenlenen yarışa ise, 50 üniversite takımı, 60 araçla katıldı. Yarış, 2007 yılında Ankara'da 24-29 Temmuz'da gerçekleştirildi.

TÜBİTAK Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı'nca aynı amaçlarla hazırlanan "Hidromobil-07" adlı hidrojen yakıt pilli araba yarışı 2007 yılı Temmuz ayında Güneş Arabaları Yarışı ile aynı gün düzenlendi. Hidromobil-07'ye 40 üniversite ekibi katıldı.

TÜBİTAK Güneş Teknesi

Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı'nın güneş enerjisi teknolojisini denizlere taşımak için Bilim ve Teknik Dergisi'nin Haziran 2007 sayısı ile duyurduğu güneş enerjili araştırma teknesi "Yeni Ufuklara" bir işbirliği projesidir. Farklı dallarda eğitim gören öğrencilerin TÜBİTAK desteğiyle birlikte gerçekleştirecekleri proje için halen 150'den fazla başvuru gelmiştir.

TÜBİTAK Yaz Bilim Kampı

TÜBİTAK'ın ilk Yaz Bilim Kampı ilköğretim 5. sınıftan 6. sınıfa geçen öğrenciler için 2006 yılında TÜSSİDE kampüsünde düzenlendi. 60 çocuk, aralarına eğlenceli etkinlikler serpiştirilmiş atölye çalışmalarında Bilim ve Toplum Dairesi uzmanları ve rehberler yönetiminde 6'şar günlük dönemlerle farklı bilim dallarını tanıdı. 2007 yılında ise kampın dönem sayısı 2'den 4'e çıkarıldı ve katılımcı sayısı 128 'e ulaştı. Bu kamplarda eğitimcilerin eğitimi de amaçlanan hususlardan biridir. Burada deneyim kazanan eğitimciler daha sonra TÜBİTAK tarafından desteklenen bilim toplum projelerinde yer alabilmektedir.

TÜBİTAK Buluş Şenliği

İlköğretim öğrencilerine yönelik olarak düzenlenmekte olan Buluş Şenliği'nin amacı, yaratıcılığı desteklemek, yenilikçi düşünmeye özendirme ve buluşçuluğa adım atmalarını sağlamaktır. Buluş Şenliği'nin altıncısı, Haziran 2006'da, Altınpark'ta gerçekleştirilmiştir. Şenliğe Türkiye'nin dört bir yanından 845 küçük buluşçu katılmıştır. Buluş Şenliği bu yıl, 16 – 17 Kasım'da yine Ankara'da yapılacak ve ilk kez okul öncesi yaş grubundan çocuklar için de etkinlikler düzenlenecektir.

TÜBİTAK Sualtı Bilim Kampı

1-9 Eylül 2007 tarihleri arasında Mersin Taşucu'nda ilki gerçekleştirilen "Sualtı Bilim Kampı" ile, deniz bilimleri ve sualtı alanlarında bilimsel araştırmalar yapmayı planlayan, halen yapan ve deneyimini dalış yaparak artırmak isteyen, bilimsel sualtı projelerinde çalışmayı düşünen genç bilim insanları ve adaylarına dalış tekniklerini öğretmek daha donanımlı hale getirmek, böylece denizel zenginliklerimizin ortaya çıkarılmasına, korunmasına ve nitelikli araştırmacı yetişmesine katkıda bulunmak amaçlanmıştır. Sualtı kampında 28 katılımcı eğitim almıştır.

TÜBİTAK Bilim Muhabirliği Etkinlikleri

Bilim muhabirliği, kitle iletişim araçlarını kullanarak, bilimin özel ilgi alanına giren karmaşık konuları geniş halk kitlelerine sade bir biçimde sunabilmek amacıyla hizmet eden yeni bir gazetecilik dalıdır. Son yıllarda, özellikle toplumun bilimdeki gelişmelere olan ilgisinin artması, buna bağlı olarak bilim çevreleri ile haber çevrelerinin karşılıklı çalışmaları bilimsel haber sayısının artmasını sağlamış ve bu çalışmalar bilim muhabirliği ihtiyacının gerekliliğini ortaya koymuştur. Toplumda bilim ve teknoloji kültürünü oluşturmada öncü rol oynayan TÜBİTAK da bu ihtiyaçtan yola çıkarak, bu alanda çalışacak muhabirlere bilimi sevdirmeyi ve bu işi ilgiyle takip etmelerini amaçlamakta ve ülkemizde "Bilim Muhabirliği" kavramının yerleşmesi ve hayata geçirilmesi adına da önemli girişimlerde bulunmaktadır.

Başlangıç olarak TÜBİTAK, toplumumuzda bilimsel düşüncenin ve merak duygusunun farklı sosyal, kültürel ve ekonomik altyapıdaki vatandaşlarımızda oluşmasının sağlanması amacıyla Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı çatısı altında sürdürmekte olduğu etkinliklerine, geleceğin bilim muhabirlerini de davet etmekte ve bu sayede ülkemizde bilim muhabirliğinin oluşmasına, bu muhabirler aracılığıyla da toplumda bilim ve teknoloji kültürünün yaygınlaşmasına hizmet etmektedir.

Tablo D.9. Desteklenen Doğa Eğitimi Projeleri

	Konu	Yürütücü Kurum/Kuruluş	Etkinliğin Yapıldığı İl	Projenin Başlangıç-Bitiş Tarihi	Katılımcı Sayısı	Eğitmen Sayısı	Hedef Kitle
1	Kazdağı Milli Parkı'nda Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Balıkesir Üniversitesi	Balıkesir	15.6.2007-15.12.2007	60	15	1.Araştırma görevlileri, 2.Doktora ve Yüksek lisans öğrencileri 3.Öğretmenler (MEB)
2	Elazığ ve Malatya İllerinde Doğa Eğitimi	Güneydoğu Anadolu Ormancılık Bölge Müdürlüğü	Elazığ, Malatya	18.6.2007-18.12.2007	24	11	1.Doktora ,Yüksek lisans ve Lisans öğrencileri 2.Öğretmenler (MEB)
3	GAP Yöresinin Bilimsel Eğitim Amaçlı Kullanımı Projesi-II	Harran Üniversitesi	GAP illeri (Urfa, Mardin, Adıyaman, Diyarbakır, Batman)	1.7.2007-1.7.2008	30	12	1.Öğretmenler (MEB) 2.İzci Lideri Öğretmenler 3. Araştırma Görevlileri 4.Doktora ve Yüksek Lisans Öğrencileri 5.Genç kuşaklara bilgiyi aktarabilecek kişiler 6.Turist rehberleri 7.Çevre dernekleri çalışanları 8.Doğaya ve çevreye ilgi duyan her branştaki Üniversite mezunları
4	Doğadaki Radyoaktivite	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Trabzon	1.1.2008-1.9.2008	1200	4	Trabzon ili ve ilçelerindeki 19 okuldaki Lise 1 ve Lise 2 öğrencileri
5	Gediz Deltası-SpilDağı Milli Parkı-Kula ve Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi-III	Ege Üniversitesi	Manisa, İzmir	1.6.2007-1.12.2007	33	20	1.İzci Lideri Öğretmenler 2. Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
6	Hatila Vadisi ve Kaçkar Dağları Milli Parkı Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Kafkas Üniversitesi/ Artvin Orman Fakültesi	Artvin	25.6.2007-25.2.2008	60	15	Ülkemiz Üniversitelerinin tüm bölümleri
7	Ilgaz Dağı ve Küre Dağları Milli Parklarında Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Kastamonu Valiliği	Kastamonu	1.6.2007-1.12.2007	58	16	1. Lisansüstü öğrencileri 2. izci lideri öğretmenler (MEB)
8	Kemaliye ve Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Hacettepe Üniversitesi	Erzincan	1.6.2007-1.12.2007	60	14	1.İzci Liderleri,rehber ve dağcılar 2. Araştırma görevlileri
9	Palandöken Dağları ve Sarıkamış Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi-III	Atatürk Üniversitesi	Erzurum, Kars	1.6.2007-1.12.2007	42	19	1.Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3.Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri

Tablo D.9. Desteklenen Doğa Eğitimi Projeleri (Devamı)

	Konu	Yürütücü Kurum/Kuruluş	Etkinliğin Yapıldığı İl	Projenin Başlangıç-Bitiş Tarihi	Katılımcı Sayısı	Eğitmen Sayısı	Hedef Kitle
10	BÖFYAP-İLK: İlköğretim Öğrencilerinde Böcek Farkındalığı Yaratma Projesi	Ege Üniversitesi	İzmir	1.6.2007-1.3.2008	1000	5	1.İlköğretim okullarında okuyan öğrenciler
11	İğneada Longoz Ormanları ve Meriç Deltasında Ekolojik Temelli Doğa Eğitimi-III	Trakya Üniversitesi	Tekirdağ	1.6.2007-1.12.2007	30	16	1.Öğretmen (MEB) 2.Araştırma görevlisi, 3.Doktora, Yüksek lisans öğrencisi
12	Isparta İli Korunan Doğal Alanlarda Doğa Eğitimi	Süleyman Demirel Üniversitesi	Isparta	25.5.2007-25.5.2008	45	15	1.Öğretmenler 2.Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji, Coğrafya bölümü lisans ve lisansüstü öğrencileri
13	Amanoslar ve Antakya Çevresinin Ekoloji Temelli Doğa Eğitimlerinde Kullanımı	Mustafa Kemal Üniversitesi	Hatay	25.5.2007-25.11.2007	60	14	1.Araştırma Görevlileri, 2.Doktora ve Yüksek Lisans öğrencileri 3.Öğretmenler (M.E.B)

Tablo D.10. Desteklenen Bilim Kampları ve Bilim Okulları

	Konu	Yürütücü Kurum/Kuruluş	Etkinliğin Yapıldığı İl	Projenin Başlangıç-Bitiş Tarihi	Katılımcı Sayısı	Eğitmen Sayısı	Hedef Kitle
1	Toprak Bilimi Okulu	Ankara Üniversitesi	Ankara	1.8.2007-1.8.2009	350	7	İlköğretim 4. sınıf öğrencileri
2	Bilim Merkezi Bilim Okulu	Şişli Belediyesi / Şişli Belediyesi Bilim Merkezi	İstanbul	1.7.2007-1.3.2008	22	43	7-13 Yaş Arası Çocuklar
3	Aladağlar Yaz Bilim Kampı	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Bolu	15.7.2007-15.10.2007	38	6	İlköğretim 6-8. sınıf öğrencileri
4	Bilim ve Yaratıcı Drama Eşliğinde Doğa Tarihinden Doğa Müzesine Yolculuk	Ankara Üniversitesi	Ankara	15.1.2008-15.1.2009	30	8	Kazan ilçesinde bulunan ilköğretim okullarının dört ve beşinci sınıf öğrencileri
5	Eskişehir Matematik Okulu-Emo	Eskişehir Milli Eğitim Müdürlüğü	Eskişehir	1.8.2007-1.8.2009	4020	8	Eskişehir ilindeki ilköğretim 4.-5.-6.-7. sınıf öğrencileri
6	Yaratıcı Fikirler	Ankara Üniversitesi	Ankara	1.10.2007-1.4.2008	144	9	İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencileri
7	BİLİMCE Yaz ve Kış Bilim Okulları; Bilimin Dili ile Eğlenerek Öğrenmek	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Ankara	1.8.2007-1.2.2009	30	8	İlköğretim II. kademe ve lise öğrencileridir
8	BİLİMCE Yaz ve Kış Bilim Kampları; Bilimin Dili ile Eğlenerek Öğrenmek	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Ankara	1.8.2007-1.2.2009	30	8	1.İlköğretim II. kademe 2.Lise öğrencileri
9	Gezici Bilim Merkezi	Namık Kemal Üniversitesi	Tekirdağ	5.10.2007-5.6.2009	500	5	Tekirdağ il sınırlarında yaşayan 9-12 yaş arası tüm çocuklar
10	İlköğretim Öğrencileri için Eğlenceli Yaz Bilim Kampı	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Çanakkale	1.7.2007-1.1.2008	249	15	İlköğretim 2., 3., 4. ve 5. sınıf öğrencileri
11	Biyolojinin Eğlenceli Dünyası	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Trabzon	25.7.2007-25.10.2007	60	6	İlköğretim 7. sınıfa geçen öğrenciler
12	Başayaş Köyü Doğal Bilimler Eğitimi Kampı-1	Ayaş Belediye Başkanlığı	Ankara/Ayaş	1.10.2007-1.10.2009	64	15	Ankara ilköğretim okullarından 9-12 yaş grubundaki öğrenciler
13	Ankara Üniversitesi Rasathanesi Popüler ve Eğitsel Astronomi Etkinlikleri	Ankara Üniversitesi	Ankara	15.9.2007-15.9.2008	9000	9	Ankara eğitim-öğretim kurumları öğrencileri ve halk
14	Doğa İnsanın Öğretmenidir	Abidinpaşa İlköğretim Okulu	Ankara	1.8.2007-1.8.2008	25	5	11-13 yaşlarındaki öğrenciler

1.2. Milli Eğitim Bakanlığı Etkinlikleri

2005 yılında sadece İstanbul'da yapılan İlköğretim Öğrencilerine Yönelik Matematik ve Fen Bilimleri Proje Çalışması, 2006 yılından itibaren TÜBİTAK-MEB işbirliği protokolünün imzalanmasıyla tüm ülke genelinde yapılmaya başlamıştır. 2005 yılında toplam 922 proje başvurusu olmuştur. 2006 yılında bu sayı 5.116'ya yükselmiştir. 2007 yılında ise, 2006 yılına göre %242'lik artışla 81 ilden toplam 13.922 proje başvurusu gelmiştir.

2006 yılından itibaren 10 bölge merkezinde yapılmakta olan "İlköğretim Matematik ve Fen Bilimleri Proje Çalışması" bölge merkezlerinin sayısı, İstanbul Bölgesi'nin Asya ve Avrupa olarak ikiye ayrılması ve Van ilinin Bölge Merkezi olarak eklenmesiyle 2008 yılından itibaren 12 bölge merkezine yükselmiştir. TÜBİTAK tarafından düzenlenen "Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması" Bölge Koordinatörleri aynı zamanda "İlköğretim Matematik ve Fen Bilimleri Proje Çalışması"nın Bölge Koordinatörlüğü görevini de yürütmektedirler.

TÜBİTAK ile MEB arasındaki protokol kapsamında TÜBİTAK İlköğretim Proje Çalışması'na jüri desteği vermektedir. TÜBİTAK aracılığıyla 2006 yılında 107; ve 2007 yılında 110 öğretim üyesi MEB tarafından düzenlenen İlköğretim Öğrencilerine Yönelik Matematik ve Fen Bilimleri Proje Çalışması'nda jüri üyesi yapılmıştır.

Her yıl TÜBİTAK Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması'na paralel olarak, MEB-EARGED ile yapılan toplantılarla iyileştirme ve yenilikler İlköğretim Matematik ve Fen Bilimleri Proje Çalışması'na yansıtılmaktadır.

MEB, ülke çapında sürdürdüğü eğitimde reform faaliyetleri kapsamında çeşitli projeler yürütmektedir:

- Çevre Eğitim Projesi
- Temel Afet Bilinci Eğitimi Projesi
- Eğitimde Gönül Birliği Projesi
- Yeşil Kutu Eğitim Projesi
- Gülümseten Deneyleler
- BU benim Eserim Proje Yarışması (İlköğretim Öğrencilerine Yönelik)
- Web Tabanlı Proje Örnekleri Yarışması
- Temel Eğitime Destek Programı
- Temel Eğitime Destek Programı (TEDP)
- Orta Öğretim Projesi

Yukarıdaki projelerinin dışında, çeşitli İl Milli eğitim Müdürlüklerinin etkinlikleri bulunmaktadır. Örneğin 2006 yılında ilk kez İzmir Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından, Aydın, Manisa, Balıkesir ve Uşak'tan okulların da katılımıyla bölgesel nitelik kazanan bilim şenliğinde, 2 bini aşkın öğrenci tarafından yıl boyunca üretilen 3 bin civarındaki proje arasından seçilen 800'ü sergilenmiştir.

Şenlik alanında oluşturulan standlarda yer alan projeler arasında atık bor madenlerinin değerlendirilmesinden, iristen kimlik taramasına, raylı ulaşımında gerektiğinde trenin istenildiği oranda havada seyretmesini sağlayacak sistemden, üzerindeki sensörlerle üzüm kurutma alanının üzerini otomatik olarak kapatan sisteme kadar çok değişik konularda projeler yer almış.

1.3. Türkiye'de Bilim Toplum ile İlgili Görev Yapan Kurum-Kuruluşlar, Başlıca Etkinlikler

Feza Gürsey Bilim Merkezi

Ankara'da bir bilim merkezi kurma fikri, resmi bir ziyaret nedeni ile Kanada'da bulunan Ankara Büyükşehir Belediyesi yetkililerinin Toronto'daki dünyanın en büyük bilim merkezlerinden birisi olan Ontario Science Centre (OSC) ziyareti üzerine doğmuştur. 1993 yılında TÜBİTAK katkılarıyla kurulmuş olan bilim merkezi, Ankara'da Altınpark'ta Ankara Büyükşehir Belediyesi bünyesinde faaliyet göstermektedir. Öğrencilerin eğlenceli bir ortamda bilimin temel prensiplerini öğrenmesi için kurulan merkezi yılda 120.000 öğrenci ziyaret etmektedir.

Merkezde 48 sergi birimi bulunmaktadır. Bu sergiler, merkezin kuruluşundan bu yana güncellenmemiştir.

Şişli Belediyesi Bilim Merkezi

Şişli Belediyesi Bilim Merkezi Eylül 2004'de Fulya'da faaliyete başlamıştır. Şişli Belediyesi Bilim Merkezi'nde 80'in üzerinde deney ünitesi sergilenmektedir. Fizik, kimya, matematik, geometri, biyoloji, mekanik, beyin, elektronik, uzay ve yanılısamarlar ile ilgili bu deney üniteleri aracılığıyla ziyaretçiler bilimin ana dalları hakkında temel bilgilere sahip olabilmektedir.

Şişli Belediyesi Bilim Merkezi'nin deney ünitelerinin arasına eklenen Yangın ve Deprem Eğitim Birimleri, ziyaretçilere Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi'nin Sertifikalı Eğitimcileri tarafından verilen Deprem ve Yangın Eğitimleri'ni simülasyon odalarında pekiştirerek öğrenmelerini sağlamaktadır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı- Enerji Parkı (Ankara)

Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü Koordinatörlüğünde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bağlı ve İlgili Kurumlarının katılımları gerçekleştirilen Enerji ve Tabii Kaynaklar Parkı içinde yer alan Enerji Parkı '29 Ekim 2004 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı sayın M. Hilmi GÜLER tarafından hizmete açıldı.

MTA arazisi üzerinde yaklaşık 10 000 m² (5000 m² kapalı 5000 m² açık) alana kurulan Enerji Parkı bilinçlendirme ve bilgilendirme hizmet vermeyi planlamaktadır. Parkın kuruluş amacı aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Üreten, tüketen ve karar veren pozisyonunda olan herkesi enerji konusunda bilinçlendirmek,
- Enerji Kültürünün oluşturulmasına katkı sağlamak,
- Ülke enerji kaynaklarını tanıtmak,
- Enerji üretim ve tüketim süreçleri konusunda halkı bilgilendirmek,
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bağlı ve İlgili kurumları tarafından yapılan çalışmalarını tanıtmak,
- Özel sektörün de katılımı ile Enerji Parkına Enerji Sanayisi boyutu kazandırmak
- Özel sektörün çalışmalarını tanıtmak,
- TÜBİTAK gibi araştırmacı kuruluşlar ve Üniversitelerin katılımı ile parka Enerji Bilimi boyutu kazandırmak
- Enerji konusunda yapılan araştırmaları tanıtmaktır.

Enerji Parkında neler var?

- Enerji hammaddeleri,
- Geçmişten günümüze enerji üretim sistemleri,
- Enerji verimliliği ve yenilenebilir enerjiler konusunda eğitim ve bilinçlendirmeye yönelik çalışmalar,
- Enerji ile ilgili sorunların ilgililere iletiildiği birimler,
- Enerji ile ilgili maketler vs. yer almaktadır.

Temel konusu enerji olan Parkta, ziyaretçilere eğlenceli bir ortam içerisinde enerji konusunda aradıkları her şeyi bulma deneme, öğrenme ve istedikleri her türlü enerji bilgisine kolayca ulaşabilme imkanı sağlanması da amaçlanmıştır.

İTÜ Taşkışla Bilim Merkezi

Şu anda Şişli belediyesi Bilim Merkezi adı altında faaliyet gösteren bilim merkezine, "Deneme Bilim Merkezi" olarak evsahipliği yapmış olan İTÜ Taşkışla Kampüsü, yeni bir bilim merkezi kurmak üzere çalışmalar başlatmıştır.

ODTÜ Toplum Bilim Merkezi ve Bilim ve Teknoloji Müzesi

ODTÜ-Toplum ve Bilim Merkezi (TBM), toplumda bilimsel farkındalık düzeyini artırmak üzere araştırma yapmak, toplumun bilimsel ve teknolojik konulara olan ilgisini yükseltmek, topluma bilimi sevdirmek ve bilimin gündelik yaşamda kullanımını artırmak, ilköğretimden başlayarak toplumun her katmanında bilimsel yaklaşım ve araştırma, yaratıcılık ve analiz yeteneğini geliştirmeyi özendirmek üzere faaliyetlerde bulunmak, toplum ve bilim arasındaki bağları güçlendirmek, üniversitelerin topluma yönelik faaliyetlerini artırmak ve bu tür faaliyetleri özendirmek amacıyla kurulmuştur. Amaçları doğrultusunda TBM etkinliklerini üç temel alanda yürütmektedir; Bilim ve Teknoloji Müzesi Uygulama Alanı, Topluma Erişim Grubu, Toplumsal Politikalar Grubu.

TBM bünyesinde çalışan araştırmacılar tarafından tasarlanan ve Bilim ve Teknoloji Müzesi alanında sergilenen eğlenceli bilim deneyleri, şaşırtıcı ve heyecan uyandırıcı nitelikleriyle ziyaretçilerin odak noktası olmuştur. "Bilime Dokunun" ilkesinden hareketle tasarlanarak imal edilen deneyler, günlük yaşamda gözlemediğimiz ancak çoğu zaman farkına varmadığımız birçok fiziksel ilke ve doğa olayını, eğlendirici düzenekler içerisinde ziyaretçilere ulaştırmaktadır.

Eğlenceli bilim deneylerinin yanı sıra, çeşitli kurum ve kişiler tarafından başlatılmış ve özellikle Türkiye'nin Cumhuriyet döneminden günümüze iletişim, ulaşım ve günlük yaşam tarihini gözler önüne seren nesnelere ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir. Ayrıca, çağlar boyu Anadolu topraklarında üretilen alet ve teknolojilerin gelişimini anlatan "Anadolu'da insan-çevre-teknoloji" temalı sergiler ziyarete açıktır.

İstanbul Enerji Parkı

Enerjinin daha etkin ve verimli kullanılması, çevre dostu teknolojiler ile yenilenebilir kaynaklardan temini konularındaki uygulamaları halka tanıtmak, bu konuda ortak bir bilinç ve kültür oluşturmak amacı ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesinde Enerji Parkı konusu üzerinde çalışılmaktadır.

Bir sergi ve eğitim merkezi hüviyetinde olacak olan "İstanbul Enerji Parkı" çalışmasının, başta öğrenciler olmak üzere tüm İstanbul halkına faydalı olacağı düşünülmektedir. Çok amaçlı kullanımlara uygun olarak tasarlanan çalışma ile İstanbul Enerji Parkı'nın, çevre ve enerji konularındaki etkinliklerin buluşma noktası haline gelmesi hedeflenmektedir.

Anadolu Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Kulübü

Anadolu Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Kulübü popüler bilimin yaygınlaşmasını, fen bilimleri ve teknolojiye ilgi duyan insanların desteklenmesini amaç edinmiş bir öğrenci topluluğudur. Bu amaçla 2000 yılından beri Anadolu Üniversitesi'nde çalışmalarını sürdürmektedir. Fen bilimleri ve teknoloji alanlarında bilgi alışverişinin sağlanması için çeşitli etkinlikler düzenlemekte; projeler hazırlanması için gerekli altyapıyı oluşturmak üzere eğitim ve teknik destek vermektedir.

Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilim Şenliği

T.Ü. Eğitim Fakültesi hem ilköğretim öğrencilerine fen öğretiminde çağdaş yaklaşımları, öğretmek, fen bilimlerini sevdirmek hem de ileride öğretmen olacak Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine atılmadan önce öğrenciliklerinde bu deneyimi yaşamalarını sağlamak amacı ile bir bilim şenliği düzenlemiştir.

AB 6. Çerçeve Bilim ve Toplum Projelerinde Başarı

Hacettepe Üniversitesi, koordinatörlüğü Hollanda tarafından yapılan "Training and Mentoring of Science Shops" projesinde ortak olmuştur.

Yıldız-Teknik Üniversitesi, koordinatörlüğü Avusturya tarafından yapılan "Promotion of Migrants in Science Education" projesinde ortak olmuştur.

Mersin Üniversitesi, koordinatörlüğü Almanya tarafından yapılan ""Environmental Science Published for Everybody Round the World- Applied Earth Science Teaching" projesinde ortak olmuştur.

Yukarıda sözü edilen kurumlar ve organizasyonların dışında pek çok üniversite, okul, belediye ve sivil toplum örgütünün, ülke genelinde ve illerde bilim toplum alanında gerçekleştirdiği etkinliklerde son yıllarda önemli gelişmeler gözlemlenmektedir.

2. Bilim İnsanı Yetiştirilmesi ve Geliştirilmesi

2.1. Milli Eğitim Bakanlığı 1000 Öğrenci Projesi

Ülkemizin yetişmiş insan gücü ihtiyacının karşılanması amacıyla, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından 2006 yılından itibaren yurt dışına lisansüstü öğrenim yapmak üzere 5 yıl içinde 5000 öğrenci gönderme kararı alınmıştır.

Avrupa Birliği süreci ile küreselleşmenin getirdiği ekonomik, siyasî, sosyal ve hukukî boyut böyle bir teşebbüsü ülkemiz açısından zarurî kılmaktadır. Bu zaruret göz önünde bulundurularak ülkemizin önümüzdeki 20 yıl içerisinde ihtiyaç duyacağı alanlar, bu alanlarda en iyi eğitimin nerede yapıldığının tespiti için 2005 yılı başlarından itibaren MEB, TÜBİTAK ile ortak bir çalışma yürütmüş, YÖK, TPAO ve kamu kurum ve kuruluşlardan da görüş almıştır.

1. 2006-2007 öğretim yılı için 1000 öğrencinin lisansüstü öğrenim amacıyla yurtdışına gönderilmesi planlanmıştır.

Bu proje kapsamında MEB, YÖK, TPAO ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği yapılmıştır.

Duyuru çerçevesinde öğrencilerin müracaatları alınmış ve 610 öğrencinin belirlenen alanlara yerleştirilmeleri sağlanmış olup bu öğrencilerden 591'i evraklarını tamamlayarak MEB'e teslim etmiştir.

Söz konusu öğrencilerin ABD, Almanya, Avustralya, Belçika, Fransa, Hollanda, İngiltere, Yeni Zelanda, Japonya ve Kanada'da öğrenim görmeleri uygun görülmüştür.

Geçen öğretim yılında 320 öğrenci dil, 76 öğrenci yüksek lisans, 16 öğrenci doktora olmak üzere toplam 412 öğrencinin yurtdışındaki öğrenimlerine başlamaları sağlanmıştır. 120 öğrencinin yurt dışına çıkış için hazırlıkları devam etmektedir. 59 öğrenci ise burs hakkından çeşitli sebeplerden dolayı vazgeçmiştir.

2. 2007-2008 öğretim yılında aynı proje kapsamında 1500 öğrencinin yurtdışına gönderilmesi planlanmıştır.

Yine MEB, YÖK, TPAO ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği içinde gerekli hazırlıklar yapılmış ve öğrencilerin elektronik ortamda müracaatları alınmıştır.

Bu öğrencilerden MEB için öğrenim yapmaya hak kazananların yüksek lisans ve isterlerse doktora, YÖK için yüksek lisans ve doktora, TPAO için ise sadece yüksek lisans öğrenimi görmelerine izin verilmektedir.

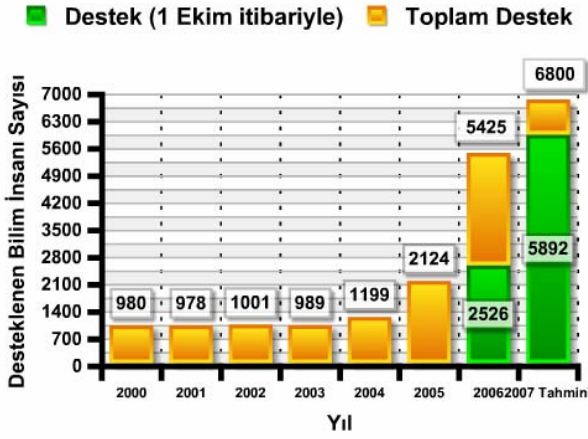
Yerleştirme işleminin 2007 yılı Kasım ayının ikinci haftası içerisinde açıklanması beklenmektedir.

2.2. TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleri

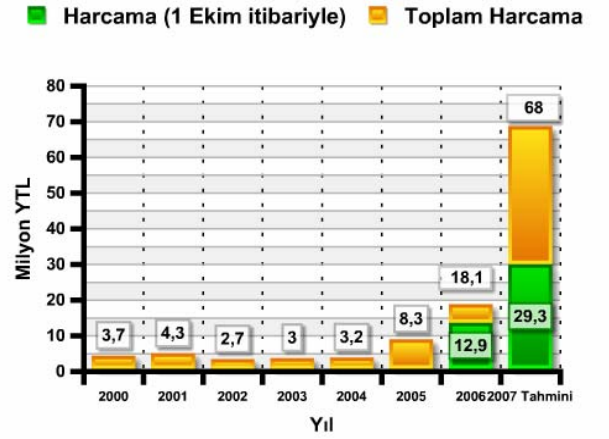
Ülkemizin bilim ve teknoloji alanında gelişmesinde en kritik rolü oynayan insan gücünün yetiştirilmesini destekleme görevini üstlenen TÜBİTAK-Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı (BİDEB), bünyesinde çeşitli destek programları geliştirmekte ve yürütmektedir. Desteklerin türleri, desteklenen kişi sayısı ve destek miktarları ülkemizin ihtiyaçlarına paralel olarak her yıl sürekli artmaktadır. 2003 yılında 989 olan desteklenen bilim insanı sayısı 2006 yılında 5425'e ulaşmıştır. 2007 yılı Ekim ayının 1'i itibarıyla 5892 olarak gerçekleşen bu rakamın 2007 yılı sonu itibarıyla yaklaşık 6800 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Desteklenen bilim insanı sayısı ve verilen destek miktarları Şekil D.15 ve D.16'da gösterilmiştir.

BİDEB'in sağladığı destekler düzenli şekilde verilen burslar, çocuk ve gençleri bilime özendiren "destekler" ile bilimsel etkinliklere verilen "destekler"den oluşmaktadır. Destek ve bursların yıllar bazında oranları Şekil D.17'de verilmiştir. 2004 yılında burs sayısının verilen toplam burs/destek sayıları içindeki oranı % 30 iken 2006 yılında bu oran % 72'ye ulaştı.

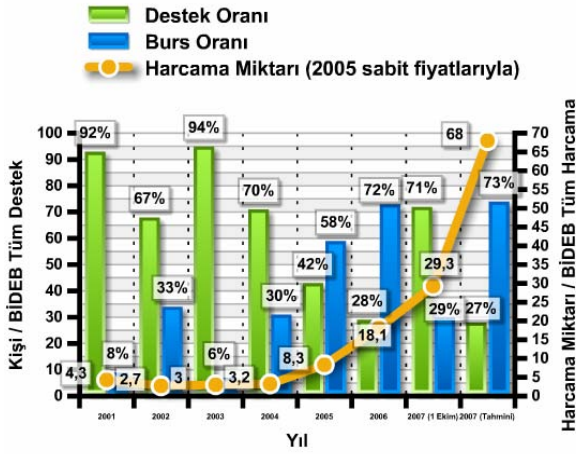

Şekil D.15. Her Yıl Destek/Burs Alan Bilim İnsanı Sayısının Yıllara Göre Dağılımı

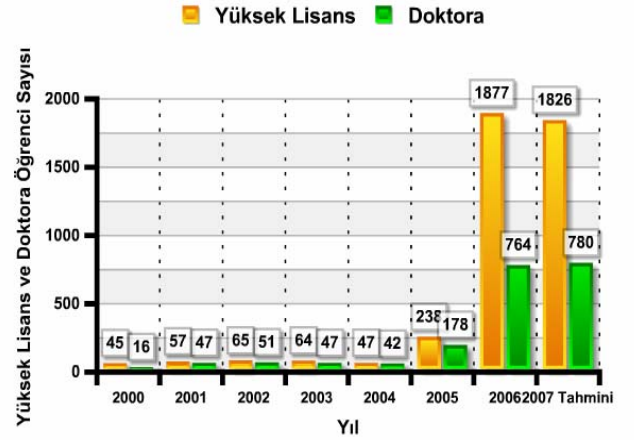

Şekil D.16. Toplam Destek/Burs Miktarlarının Yıllara Göre Dağılımı (2005 sabit fiyatlarıyla)

Ülkemizin mevcut ve önümüzdeki yıllarda oluşacak ihtiyaçları da göz önüne alınarak bilim insanı sayısının genel nüfusa oranının artmasını sağlamak amacıyla, TÜBİTAK, yüksek lisans ve doktora burslarının sayısını 2005 yılından itibaren önemli ölçüde artırdı. 1 Ekim 2007 tarihi itibariyle bursları aktif olarak devam eden 1079 Yurt İçi Yüksek Lisans ve 841 Yurt İçi Doktora Bursiyeri bulunmaktadır. Şekil D.18'de 2000 - 2007 yılları arasında yüksek lisans ve doktora bursu almaya hak kazananların yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Şekil D.17. BİDEB Destek/ Burslarından Yararlananların Yıllara Göre Dağılımı

Şekil D.18. BİDEB Desteklerinden Yıllar Bazında Yararlanan Yurtiçi Yüksek Lisans ve Doktora Öğrencilerinin 2000 - 2007 Yılları Arasındaki Dağılımı

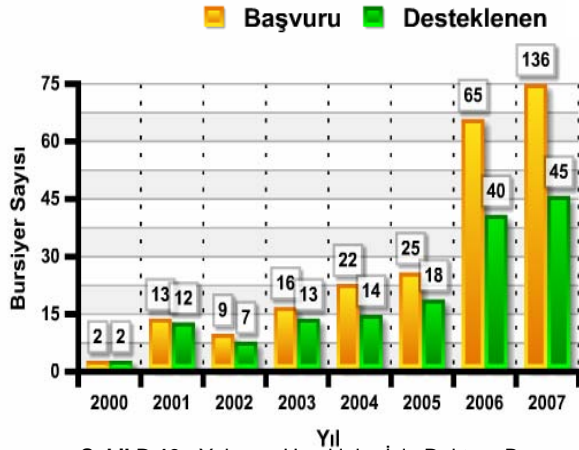
Üniversite Lisans Burs Programı ülkemizin doğa bilimleri ve sosyal ve beşeri bilimlerin temel alanlarındaki bilim insanı açığını kapatmak ve bu alanları teşvik amacıyla ÖSS'de ilgili alanları tercih ederek kayıt yaptıran başarılı öğrencilere lisans eğitimleri süresince kapsamında burs verilmektedir. Gerekli koşulları sağlamaları halinde bu öğrencilerin yüksek lisans ve doktora eğitimleri süresince de bursları devam ettirilecektir. Verilen burs sayısı 2005 yılından itibaren destek kapsamına alınan sosyal ve beşeri bilimler alanları lehine hızla artmaktadır. 2005 yılında verilen toplam burs sayısı 443 iken 2006 yılında 648 olmuştur. 2007 yılında verilen burs sayısının daha da artacağı tahmin edilmektedir.

2006 yılında başlatılan 2228 - Son Sınıf Lisans Öğrencileri için Lisansüstü Burs Programı (Bursun Hazır Programı) ile ülkemizde lisansüstü eğitim ve araştırma olanaklarının gelişmesine yardımcı olmak amacıyla tezli yüksek lisans/doktora yapmak isteyen T.C. vatandaşı son sınıf lisans öğrencilerinin yüksek lisans/doktora'ya başlamaları halinde TÜBİTAK burslarından yararlanmalarına olanak sağlanmaktadır. Bir başka deyişle öğrenciler son sınıfta iken başvuru yaparak, bir yüksek lisans ya da

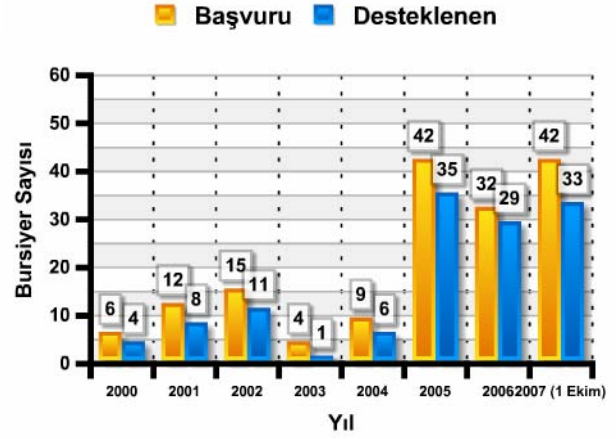
doktora programına kabul edilmeleri şartıyla burs hakkını elde etmektedir. Böylelikle öğrenci henüz mezun olmadan yüksek lisans/doktora yapmak için gerekli desteği sağlamış olmaktadır. Bu program kapsamında 2006 yılında 642, 2007 yılında ise 661 öğrenci burs almaya hak kazandı.

Doktorasını Türkiye’de yapacak üstün başarılı yabancı ülke vatandaşı öğrencilere 2215 – Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı kapsamında burs verilmektedir. Bu burs programı kapsamında 2007’nin II. Dönemi itibariyle 18 farklı ülkeden 45 yabancı uyruklu doktora öğrencisi desteklendi. Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı kapsamındaki başvuru sayıları ve desteklenen bursiyer sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil D.19’da sunulmaktadır.

Doktorasını (Tıbbi Bilimlerde doktora veya uzmanlığını) almış, üniversitelerimizde/araştırma kuruluşlarımızda doktora sonrası araştırma yapacak/yapıyor olan genç araştırmacılara 2218 – Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı çerçevesinde burs verilmektedir. 2006 yılında toplam 32 başvurudan 29’u desteklenirken; 1 Ekim 2007 itibariyle toplam 42 başvurudan 33’ü desteklendi. Yurt İçi Doktora Sonrası Burs Programı kapsamındaki başvuru sayıları ve desteklenen bursiyer sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil D.20’de sunulmaktadır.

Şekil D.19. Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı Kapsamındaki Başvuru Sayıları ve Desteklenen Bursiyerlerin Yıllara Göre Dağılımı

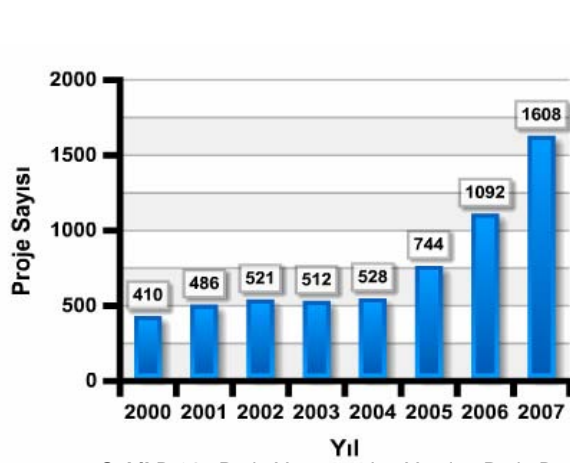

Şekil D.20. Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı Kapsamındaki Başvuru Sayıları ve Desteklenen Bursiyerlerin Yıllara Göre Dağılımı

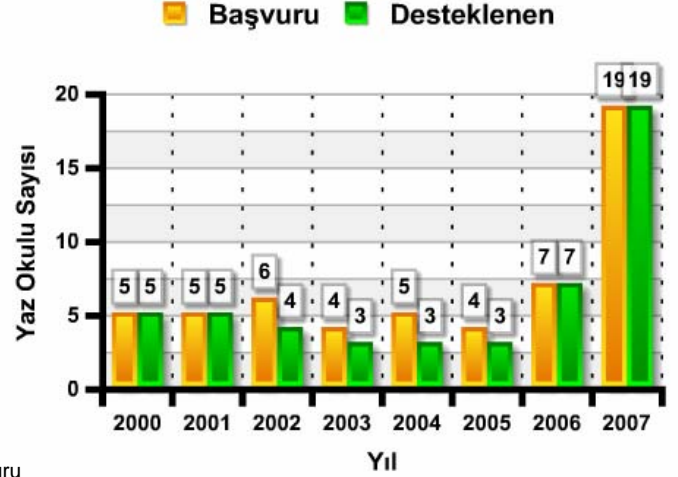
Gençleri temel ve uygulamalı bilimlerde araştırmaya teşvik etmek ve proje kültürünü yaygınlaştırmak amacıyla TÜBİTAK tarafından 1969 yılından beri düzenlenmekte olan “Orta Öğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması”, ülke geneline yaymak gayesiyle 2005 yılından itibaren tek merkez yerine Türkiye’nin değişik bölgelerinde üniversitelerimiz ile işbirliği içinde yapılmaya başlandı. Bu program kapsamında proje başvuru sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil 21’de gösterilmektedir. 2006 yılından itibaren 10 bölge merkezinde yapılmakta olan “İlk Öğretim Matematik ve Fen Bilgisi Proje Yarışmaları” ile “Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması” bölge merkezlerinin

sayısı, İstanbul Bölgesi’nin Asya ve Avrupa olarak ikiye ayrılması ve Van ilinin Bölge Merkezi olarak eklenmesiyle 2008 yılından itibaren 12 bölge merkezine yükseldi. 2007 yılında ilk ve ortaöğretim proje yarışmaları bölge ve final sergileri kapsamında Türkiye’nin farklı üniversitelerinden toplam 397 öğretim üyesi jüri üyesi olarak görev aldı.

Lisansüstü öğrencilere ve genç araştırmacılara bilim ve teknolojiadaki güncel gelişmelerin aktarılması ya da yaygın kullanılması gereken tekniklerin öğretilmesi amacıyla uygulamada olan Lisansüstü Yaz Okulu Destekleme Programı, 2007 yılında 2 dönem olarak uygulanmaya başlandı. 2007 yılı I. Dönemi için 2006 yılına oranla yaklaşık %100'lük bir artışla 15 bilimsel etkinlik başvurusu desteklenmiştir. 15 bilimsel etkinliğe ek olarak 2007 yılı II. Dönemi'nde 4 bilimsel etkinlik daha desteklendi. 19 bilimsel etkinlik kapsamında 521 genç araştırmacı (yüksek lisans ve doktora öğrencisi) desteklendi. Bu etkinliklere Türkiye'nin değişik üniversitelerinden toplam 114 öğretim üyesi katkıda bulundu. Lisansüstü Yaz Okulu Destekleme Programı kapsamındaki başvuru sayıları ve desteklenen yaz okulu sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil D.22'de sunulmaktadır.

Şekil D.21. Proje Yarışması'na Yapılan Proje Başvuru Sayılarının 2000 – 2007 Yılları Arasındaki Dağılımı

Şekil D.22. Lisansüstü Yaz Okulu Destekleme Programı Kapsamındaki Başvuru Sayıları ve Desteklenen Yaz Okulu Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Yeni TÜBİTAK-BİDEB Destekleri

2007 yılında iki yeni destek programı uygulamaya konulmuştur. 2229 kodlu Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programının amacı; ilk ve ortaöğretim öğretmenlerine yönelik *bilim danışmanlığı seminerleri* ve benzeri toplantılar ile ilk, orta ve yükseköğretim çağı öğrencilerinden üstün başarı gösterenlerin bilimsel ve akademik performanslarının artırılması, proje kültürünün öğrenciler arasında yaygınlaştırılması ve geleceğin bilim insanı ve araştırmacılarının yetişmesine katkı sağlamak için düzenlenecek olan *bilim kampları, doğa eğitimleri, teorik ve uygulamalı yaz ya da kış bilim okullarını* desteklenmesidir. Bu programların uygulamaya konulduğu 2007 yılında programa yapılan başvurulardan 18'inin desteklenmesine karar verildi. Düzenlenen bu etkinlikler kapsamında toplam 816 öğretmen ve 428 öğrenci desteklendi. Eğitim çalışmalarına değişik üniversitelerden 218 öğretim üyesi katkı sağladı.

BTYK'nın onbirinci toplantısında alınan 2005/9 nolu kararda yer alan "Ulusal Uzay Araştırmaları Programı" çerçevesinde belirlenen hedeflere ulaşmak için yeterli sayıda ve gerekli nitelikte uzmanların kısa vadede yetiştirilmesi amacıyla 2230 kodlu Yurt Dışı Yüksek Lisans Burs Programı uygulamaya konan ikinci yeni programdır. Bu programla ülkemizin uzay bilim ve teknolojileri alanında ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücünün yetiştirilmesine katkıda bulunmak hedeflenmektedir. Bu program kapsamında 2008 yılı başından itibaren yurt dışına öğrenci gönderilmeye başlanacaktır. 1 Ekim 2007 itibarıyla bu programa 92 başvuru yapılmıştır. Başvurular 22 Şubat 2008'e kadar devam edecektir.

2000 - 2007 yılları arasında TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı bünyesinde yürütülen destek programları hakkında ayrıntılı bilgi Tablo D.11'de verilmiştir. Tablo D.11'e ilk ve ortaöğretim öğrencilerine yönelik destekler dâhil edilmemiş olup onlarla ilgili veriler ayrı olarak Tablo D.12'de gösterilmiştir.

Tablo D.11. 2001 - 2007 Yılları Arasında Lisans, Lisansüstü Öğrencileri ve Doktora Sonrası Araştırmacılara Yönelik Bilim İnsanı Destekleri

	2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007 1 Ekim	
	D	DM	D	DM	D	DM	D	DM	D	DM	D	DM	D	DM
Lisans Bursu	47	98.233	60	139.125	36	200.646	55	184.878	474	641.580	657	1.706.000	526	3.837.000
Üniversite Öğr. Yurtiçi-Yurtdışı Araş. Projeleri Destekleme Prog	22	5.247	18	15.264	17	15.828	9	18.658	17	29.390	47	90.738	86	69.130
Yurt İçi Yüksek Lisans Bursu	57	99.623	65	121.246	64	208.991	47	251.997	238	1.443.184	1420	5.342.182	-	12.924.918
Yurt İçi Doktora Bursu	47	63.512	51	141.954	47	244.060	42	303.837	178	1.625.389	754	3.156.288	-	7.169.947
Yurt İçi Yurt Dışı Bütünleştirilmiş Doktora Burs Programı	8	152.527	8	123.927	16	183.597	9	328.436	19	655.997	14	844.695	1	551.980
Yurt Dışı Doktora Bursu	14	175.273	-	-	-	-	-	-	12	145.862	42	966.808	21	663.901
Yurt Dışı Araştırma Bursu	34	227.939	28	209.834	23	191.358	41	250.581	60	396.434	108	1.036.882	93	1.296.666
Yabancı Uyruklular İçin Doktora Bursu	12	63.718	7	101.924	13	137.611	14	112.828	18	143.400	40	290.562	22	819.752
Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Bursu	4	12.880	7	13.545	3	13.236	-	7.407	4	3.031	10	47.908	3	66.989
Lisansüstü Yaz Okulu Destekleme Programı	5	8.911	4	10.274	3	8.095	3	7.162	3	9.291	7	29.674	521**	149.972
Yurt İçi Doktora Sonrası Bursu	8	18.203	11	34.700	1	15.875	6	12.226	35	137.100	29	142.500	21	360.500
Yurt Dışı Doktora Sonrası Bursu	72	535.654	82	710.105	80	768.469	124	557.948	157	1.273.366	158	1.697.913	110	2.067.879
Konuk Bilim İnsanı Destek Bursu	111	262.479	98	226.623	89	143.828	123	191.467	130	271.467	109	365.774	144	460.641
Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı	10	15.577	12	12.143	14	22.057	21	28.414	12	38.923	30	126.531	1290**	241.553
Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı	135	48.387	171	93.635	184	95.193	325	229.313	385	251.261	640	670.115	752	517.218
TÜBİTAK Almanya (DFG) Burs Programı	14	7.645	10	11.254	16	15.288	16	14.944	17	13.420	18	12.771	14	19.129
TÜBİTAK İngiltere (Royal Society) Burs Programı	3	9.314	4	1.479	6	4.378	7	6.994	8	5.214	9	3.076	9	4.557
TÜBİTAK Macaristan (HAS) Burs Programı	3	8.222	2	3.898	2	1.211	2	3.742	2	2.189	3	6.367	1	1.992
Son Sınıf Lisans Öğr. için Lisansüstü Burs Programı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	642	-	661	-
TOPLAM (İlk ve Ortaöğretime Yönelik Prog. Hariç)	606	1.813.344	638	1.970.930	614	2.269.721	844	2.510.832	1769	7.086.498	4737	16.536.783	4275	31.223.724

* "D" desteklenen sayısını, "DM" ise destek miktarını (YTL) ifade etmektedir.

** 2007 yılında, bilimsel etkinlikleri destekleme programları kapsamında desteklenen etkinliklere katılan öğretim üyesi, araştırmacı, öğretmen ve öğrencilerin sayısı tabloya yansıtılmıştır.

Tablo D.12. 2000 - 2006 Yılları Arasında İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Bilim İnsanı Destekleri

	2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007 1 Ekim	
	D*	DM*	D	DM	D	DM	D	DM	D	DM	D	DM	D	DM
2201-2202 Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı- Ulusal Bilim Olimpiyatları	306	97.292	279	142.072	295	193.873	283	241.328	286	282.472	321	522.280	298	385.645
2203 Uluslararası Bilim Olimpiyatları	33	940.029	47	424.253	39	470.248	39	585.671	35	624.948	29	697.977	35	648.399
2204 Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması	33	42.095	37	57.235	41	69.450	33	95.594	34	318.948	32	843.647	40	842.363
Eğitim Danışmanlığı Desteği	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	306***		-	-
Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Et. Dest. P.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1244**	549.794
TOPLAM	372	1.079.416	363	623.560	375	733.571	355	922.593	355	1.226.368	688	2.063.904	1617	2.426.201

"D" desteklenen sayısını, "DM" ise destek miktarını (YTL) ifade etmektedir.

** 2007 yılında, bilimsel etkinlikleri destekleme programları kapsamında desteklenen etkinliklere katılan öğretim üyesi, araştırmacı, öğretmen ve öğrencilerin sayısı tabloya yansıtılmıştır.

*** 2005 ve 2006 yıllarında TÜBİTAK tarafından düzenlenen 'Eğitimde Bilim Danışmanlığı Seminerleri'nin ülke geneline yaygınlaştırılması amacıyla 2229 kodlu destek programı uygulamaya konulmuştur. 2007 ve daha sonraki yıllar için Eğitimde Bilim Danışmanlığı desteği 2229 kodlu program kapsamında verilecektir.

3. Sonuç Odaklı ve Kaliteli Araştırmaların Desteklenmesi

TÜBİTAK tarafından desteklenen ve devam etmekte olan proje örnekleri Tablo D.13 , TÜBİTAK enstitüleri tarafından yürütölmekte olan ve tamamlanan projelere örnekler ise Tablo D.14 ve Tablo D.15'da özet olarak sunulmaktadır. Tablolarda yer alan projelerden bazıları Ek D-1'de daha ayrıntılı olarak verilmektedir.

Tablolar incelendiğinde, verilen projelerden;

1. TÜBİTAK Enstitüleri tarafından gerçekleştirilmiş ve sonuçlandırılmış örnek 18 projenin proje bütçesi 84 milyon YTL, projelerin sonucunda elde edilen tahmini mali kazanım 3,3 milyar YTL'dir. (1/40)
2. TÜBİTAK Enstitüleri bünyesinde çalışmaları devam eden 41 örnek projenin toplam proje bütçesi 163 milyon YTL ve projelerden elde edilmesi beklenen tahmini mali kazanım 10,6 milyar YTL'dir. (1/65)
3. TÜBİTAK tarafından desteklenen ve çeşitli üniversite, özel ve kamu araştırma biriminde çalışmaları devam eden 25 örnek projenin toplam proje bütçesi 61 milyon YTL'dir. Bu projelerden elde edilmesi beklenen tahmini mali kazanımın 1/40 verimlilik oranı hesabıyla 2,4 milyar YTL olması beklenmektedir.
4. TÜBİTAK tarafından desteklenen ve çeşitli üniversitelerimiz tarafından gerçekleştirilen akademik Ar-Ge projeleri, ülkemizdeki araştırma kapasitesinin ve bilgi birikiminin yükselmesinde önemli katkılar yapmaktadır. 2007 yılı Ekim ayı itibariyle TÜBİTAK tarafından desteklenen 7 314 adet proje tamamlanmıştır.

Tablo D. 13. TÜBİTAK Tarafından Desteklenen Proje Örnekleri (Devam Eden)

TÜBİTAK Başkanlık – Araştırma Grupları	Proje Adı	Başlama-Bitiş Tarihi	Proje Bütçesi (YTL)	Mali Kazanım (YTL)	Müşteri Kurum / Kuruluşlar	Yürütücü Kurum / Kuruluşlar
SAVTAG	320X240 Mikrobolometre Tipi Soğutmasız Kızılötesi Detektör Kamera Sistemi	01.05.2006 - 01.05.2010	17.445.119	-	MSB	ODTÜ ASELSAN
SAVTAG	<ul style="list-style-type: none"> Çok Geniş Formatlı Orta Dalgaboyu Kızılötesi (MWIR, 3-5 µm) Taramasız Sensör Dizinlerinin Geliştirilmesi Geniş Formatlı Mwır 3-5 Mikrometre/LWIR Çift Bantlı Ve Taramasız Kızılötesi Sensör Düzenleri Geliştirmesi 	15.03.2006 - 15.03.2009	<ul style="list-style-type: none"> 2.722.516 2.469.566 	-	MSB	ODTÜ
SAVTAG	Füze İkaz Sistemi Geliştirilmesi Projesi	15.03.2006 - 15.03.2009	5.495.000	-	MSB	Bilkent Üniversitesi
TBAG	Nanofiberde Geniş Bandlı Kızıl Ötesi Işık Yaratılması	01.09.2006 - 01.09.2008	235.600	-	Temel Araştırma	Bilkent Üniversitesi
TBAG	Doğu Akdeniz'deki (Hatay, Osmaniye, Adana, Mersin, Kilis ve Gaziantep) Eirenis (Reptilia: Serpentes) Türlerinin Taksonomik Durumu	01.05.2005 - 01.05.2008	64.025	-	Temel Araştırma	Adnan Menderes Üniversitesi
TOVAG	Kırım-Kongo Hemorajik Ateş Virüsünün Deteksiyonu, Tiplendirilmesi, İzolasyonu ve ELISA Kiti Geliştirilmesi	01.06.2005 - 01.06.2008	153.100	-	Temel Araştırma	Fırat Üniversitesi

Tablo D. 13. TÜBİTAK Tarafından Desteklenen Proje Örnekleri (Devam Eden) (devamı-1)

TÜBİTAK Başkanlık – Araştırma Grupları	Proje Adı	Başlama-Bitiş Tarihi	Proje Bütçesi (YTL)	Mali Kazanım (YTL)	Müşteri Kurum / Kuruluşlar	Yürütücü Kurum / Kuruluşlar
TOVAG	Süt İneklerinde Mastitis Etkenlerinin Belirlenmesi, Kombine (Staphylococcus aureus, S. epidermidis, Streptococcus agalactiae ve Corynebacterium bovis) Mastitis Aşısı Üretimi, Aşı Kontrolünün Standardizasyonu ve Etkinlik Çalışmaları	01.03.2005 - 01.03.2008	135.200	-	Temel Araştırma	Selçuk Üniversitesi
TOVAG	Kanatlı Campylobacter İnfeksiyonu İçin DNA Aşısı ve Hızlı Tanı Kiti Geliştirilmesi	01.09.2005 - 01.09.2008	443.000	-	Temel Araştırma	Ankara Üniversitesi
TOVAG	Koyun ve Keçi (Peste Des Pestits Ruminants=PPR) Hastalığına Karşı Yerel Aşı SUşu Geliştirilmesi	01.05.2006 - 01.05.2008	72.300	-	Temel Araştırma	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Pendik Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü
TOVAG	Attenüe Denizli koyun çiçek aşısının koyun ve kuzularda bağışıklık süresi ve raf ömrünün saptanması	01.07.2007 - 01.07.2009	75.910	-	Temel Araştırma	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Pendik Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü
TOVAG	Gökkuşluğu Alabalıklarında (Onchorhynchus Mykiss) Önemli Kayıplara Neden Olan Lactococcus Garvieae ve Yersinia Ruckeri İnfeksiyonlarına Karşı Bivalent Aşı Hazırlanması	01.07.2007 - 01.07.2009	43.775	-	Temel Araştırma	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Pendik Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü
TOVAG	Farklı Su Sıcaklıklarında, Avrupa Deniz Levreği (Dicentrarchus labrax) Yemlerindeki Balık Yağının, Kanola ve Pamuk Tohumu Yağlarıyla Değiştirilmesi	01.06.2006 - 01.06.2009	187.700	-	Temel Araştırma	Çukurova Üniversitesi

Tablo D. 13. TÜBİTAK Tarafından Desteklenen Proje Örnekleri (Devam Eden) (devamı-2)

TÜBİTAK Başkanlık – Araştırma Grupları	Proje Adı	Başlama-Bitiş Tarihi	Proje Bütçesi (YTL)	Mali Kazanım (YTL)	Müşteri Kurum / Kuruluşlar	Yürütücü Kurum / Kuruluşlar
TOVAG	Sürdürülebilir Balıkçılık Açısından, Lüfer (Pomatomus saltatrix L.1766) ve Palamut (Sarda sarda, Bloch 1793) Avcılığında Kullanılan Uzatma Ağı ve Olta Seçiciliklerinin Belirlenmesi	01.06.2006 - 01.12.2008	174.000	-	Temel Araştırma	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
TOVAG	Alternatif Tür Olan “Seriola dumerili”nin Açık Deniz Kafeslerinde Yetiştirilebilirliğinin ve Büyüme Performansının Araştırılması	01.05.2006 - 01.05.2008	211.600	-	Temel Araştırma	Mustafa Kemal Üniversitesi
TOVAG	Doğal Florada Bulunan Çok Yıllık Çim (Lolium perenne L.) Genotiplerinin Toplanması ve Islah Amaçlı Kullanılması	01.06.2006 - 01.06.2009	158.400	-	Temel Araştırma	Selçuk Üniversitesi
TOVAG	Türkiye Doğal Florasında Yetişen Papaver cinsi Oxytona seksiyonuna ait Gen Havuzunun RAPD ve SSR Teknikleriyle Genetik karakterizasyonu, Morfolojik ve Alkaloid Kompozisyonlarının Kromozom Sayılarıyla İlişkilendirilmesi	01.05.2006 - 01.05.2009	203.000	-	Temel Araştırma	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
TOVAG	Orta Karadeniz Bölgesi için Üstün Kestane Genotiplerinin Belirlenmesi ve Çeşit Tescili	01.09.2005 - 01.03.2008	64.100	-	Temel Araştırma	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
TOVAG	Türkiye Rosa L. (Gül) Taksonlarının Genetik Çeşitliliğin Tespiti, Ekonomiye Kazandırılma Olanaklarının Araştırılması ve Süleyman Demirel Üniversitesi Bünyesinde Rosarium (Gülistan) Tesisi	01.05.2006 - 01.05.2009	450.200	-	Temel Araştırma	Süleyman Demirel Üniversitesi

Tablo D. 13. TÜBİTAK Tarafından Desteklenen Proje Örnekleri (Devam Eden) (devamı-3)

TÜBİTAK Başkanlık – Araştırma Grupları	Proje Adı	Başlama-Bitiş Tarihi	Proje Bütçesi (YTL)	Mali Kazanım (YTL)	Müşteri Kurum / Kuruluşlar	Yürütücü Kurum / Kuruluşlar
TOVAG	Ülkemizde Selekte Edilmiş Ümitvar Karadut (Morus nigra L.) ve Mordut (Morus rubra L.) Genotiplerinin Fitokimyasal ve Antioksidant İçeriklerinin Belirlenmesi	01.06.2006 - 01.06.2008	114.400	-	Temel Araştırma	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
TOVAG	Türkiyede Mavidil Virus Moleküler Epidemiyolojisi ve Profilaktik Yaklaşımlar: Farklı İnaktivasyon Yöntemlerinin Kapsit Proteinleri Üzerine Etkisi	01.09.2005 - 01.09.2007	413.200	-	Temel Araştırma	Ankara Üniversitesi
TOVAG	Kirazın Anavatanı Giresun'da Kiraz Gen Kaynaklarının Tespiti	01.05.2005 - 01.05.2008	103.450	-	Temel Araştırma	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
EEEAG	Optoelektronik Uygulamaları İçin Nanokristal Katkılı Özgün Aygıtlar	01.09.2006 - 01.09.2009	449.040	-	Temel Araştırma	Bilkent Üniversitesi
KAMAG	Orta Anadolu ve Geçit Bölgeleri İçin Yüksek Protein ve Mikro Element İçeriğine Sahip Kışık Yeşil Mercimek Çeşitlerinin Geliştirilmesi	01.01.2006 - 01.01.2010	352.864	367.620.000	Tarım ve Köyışleri Bakanlığı	Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Ankara İl Kontrol Laboratuvarı
KAMAG	Yolcu Vagonlarının Dinamik ve Statik Yükler Altında İncelenmesi	01.01.2007 - 01.01.2010	583.957	-	T.C. Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü	Türkiye Vagon Sanayi A.Ş. İstanbul Teknik Üniversitesi
KAMAG	Lucilia Sericata' nın Larvaları ile Zor İyileşen Yaraların Tedavisi	15.12.2006 - 15.12.2009	216.634	-	Sağlık Bakanlığı	İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi
Toplam			30.315.140	367.620.000		

Tablo D.14. TÜBİTAK Enstitüleri Tarafından Gerçekleştirilen Proje Örnekleri (Devam Eden)

Enstitüler	Proje Adı	Başlama-Bitiş Tarihi	Proje Bütçesi (YTL)	Mali Kazanım (YTL)	Müşteri Kurum / Kuruluşlar	Yürütücü Kurum / Kuruluşlar
TÜBİTAK UEKAE	Akıllı Kart Tabanlı Sosyal Güvenlik Sistemi Geliştirilmesi Projesi	01.05.2006 - 01.11.2008	10.700.000	2.300.000.000	Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Bakanlığı Nüfus ve Vatandaş İşl. Gn. Md.	TÜBİTAK UEKAE
TÜBİTAK UEKAE	Cam Kalite Kontrol Cihazları Geliştirilmesi Projesi	01.04.2002 - Devam ediyor	1.091.435	5.163.750	ŞİŞECAM A.Ş. Saint Gobain Glass (Fransa) I-Scan Robotics (İsrail)	TÜBİTAK UEKAE
TÜBİTAK UEKAE	Doküman İnceleme Cihazı Geliştirilmesi Projesi	01.01.2002 - Devam ediyor	901.399	1.755.000	Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Bankası Adli Tıp Kurumu ve Enstitüsü Yabancı Belge İnceleme Kuruluşları	TÜBİTAK UEKAE
TÜBİTAK UEKAE	Farklı Ortamlarla Uyumlu Muhabere Sistemi Geliştirme Projesi	01.01.2003 - Devam ediyor	2.576.287	3.818.404	T.C. DzKK. BLACKSEAFOR ülkeleri (Rusya, Ukrayna, Romanya, Bulgaristan, Gürcistan) NATO Romanya DzKK.	TÜBİTAK UEKAE
TÜBİTAK UEKAE	Kamu Sertifikasyon Merkezi Projesi	14.06.2004 - Devam ediyor	5.307.628	955.500.000	Aralarında Adalet Bakanlığı, Yargıtay, DTM, BDDK, Gümrük Müsteşarlığı, MASAK, TCDD, DSI, Sanayi Bakanlığı, TK, TÜBİTAK, TİK ve TPAO'nun bulunduğu 54 farklı Kamu Kurum ve Kuruluşu	TÜBİTAK UEKAE
TÜBİTAK UEKAE	Ulusal İşletim Sistemi (PARDUS) Geliştirilmesi Projesi	03.09.2003 - Devam ediyor	1.462.767	85.725.000	MSB ASAL	TÜBİTAK UEKAE
TÜBİTAK UEKAE	Sayısal Kayıt Arşiv Ve Analiz Sistemi Geliştirilmesi Projesi	22.02.2006 - 23.08.2010	10.741.561	47.250.000	RTÜK	TÜBİTAK UEKAE
TÜBİTAK UEKAE	Tsk Entegre Muhabere Sistemi (TAFICS) Kripto Altsistemi Projesi	07.03.1997 - 31.12.2004 (1.aşama) Diğer aşamalar 2008 yılında tamamlanacaktır	20.248.650	135.000.000	MSB	TÜBİTAK UEKAE

Tablo D.14. TÜBİTAK Enstitüleri Tarafından Gerçekleştirilen Proje Örnekleri (Devam Eden) (devamı-1)

Enstitüler	Proje Adı	Başlama-Bitiş Tarihi	Proje Bütçesi (YTL)	Mali Kazanım (YTL)	Müşteri Kurum / Kuruluşlar	Yürütücü Kurum / Kuruluşlar
TÜBİTAK MAM-Bilişim Teknolojileri Enstitüsü	Kara/Deniz/Hava Platformlarının Radar Kesit Alanlarının Hesaplanması Ve Azaltılmasına Yönelik Yazılımların Geliştirilmesi Ve Ölçümle Doğrulanması Projesi (RKA YAZGEL)	01.04.2007 - 03.08.2009	1.042.194	850.000	MSB Savunma Sanayi Müsteşarlığı	TÜBİTAK MAM-Bilişim Teknolojileri Enstitüsü
TÜBİTAK MAM-Bilişim Teknolojileri Enstitüsü	Milli Sonoboy Geliştirilmesi ve Üretimi Projesi	01.02.2007 - 02.02.2009	3.904.388	81.000	MSB Savunma Sanayi Müsteşarlığı	TÜBİTAK MAM-Bilişim Teknolojileri Enstitüsü
TÜBİTAK MAM-Bilişim Teknolojileri Enstitüsü	Gerçek Zamanlı İşletim Sistemi Geliştirilmesi	09.10.2006 - 07.10.2011	7.493.885	675.000	MSB Savunma Sanayi Müsteşarlığı	TÜBİTAK MAM-Bilişim Teknolojileri Enstitüsü
TÜBİTAK MAM-Bilişim Teknolojileri Enstitüsü	Yüzey Dalgalı Yüksek Frekans Radarı Kavram Gösterim Projesi (YDYF-KGP)	09.10.2006 - 09.04.2008	1.054.999	8.100.000	MSB Savunma Sanayi Müsteşarlığı	TÜBİTAK MAM-Bilişim Teknolojileri Enstitüsü
TÜBİTAK MAM-Enerji Enstitüsü	Milli Pap (ROV) Cihazı Geliştirilmesi	Ekim 2006 - Şubat 2010	3.650.047	6.750.000	MSB Savunma Sanayi Müsteşarlığı Deniz Kuvvetleri Komutanlığı	TÜBİTAK MAM-Enerji Enstitüsü
TÜBİTAK MAM-Enerji Enstitüsü	Ulaştırma Sektöründe Sera Gazı Azaltımı	01.10.2006 - 01.10.2009	3.262.718	41.200.000	Ulaştırma Bakanlığı DLH Genel Müdürlüğü	TÜBİTAK MAM Enerji Enstitüsü İstanbul Teknik Üniversitesi
TÜBİTAK MAM-Enerji Enstitüsü	Yakıt Pilli Mikro Kojenerasyon Sistemi	15.07.2006 - 15.04.2010	4.608.262	924.750.000	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Elektrik İşleri Etüt İdaresi	TÜBİTAK MAM İTÜ Kocaeli Üniversitesi Türk Demirdöküm Fab. A.Ş
TÜBİTAK MAM-Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü	Türkiye Yerli Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarından Bazılarının İn Vitro Korunması ve Ön Moleküler Tanımlanması-1 (TURKHAYGEN-1)	15.03.2007 - 15.03.2011	9.126.531	924.750	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	TÜBİTAK MAM-Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü Lalahan Hayvancılık Merkez Araştırma Ens. ODTÜ, Ankara Üniversitesi İstanbul Üniversitesi Selçuk Üniversitesi Uludağ Üniversitesi

Tablo D.14. TÜBİTAK Enstitüleri Tarafından Gerçekleştirilen Proje Örnekleri (Devam Eden) (devamı-2)

Enstitüler	Proje Adı	Başlama-Bitiş Tarihi	Proje Bütçesi (YTL)	Mali Kazanım (YTL)	Müşteri Kurum / Kuruluşlar	Yürütücü Kurum / Kuruluşlar
TÜBİTAK MAM-Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü	Biocenex: İşlevsel Genomik Alanında Tübitak Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Araştırma Enstitüsü'nün Bilimsel ve Teknik Araştırma Kapasitesinin Güçlendirilmesi	01.05.2006 - 01.05.2009	517.000		(-)	TÜBİTAK MAM-Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü
TÜBİTAK MAM-Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü	Bitki Alg ve Mikroorganizmalar Kullanarak Hidrokarbonlarla Kirlenmiş Alanların İyileştirilmesinin Araştırılması	15.06.2006 - 14.06.2010	1.271.373	8.086.500	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü	TÜBİTAK MAM-Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü
TÜBİTAK MAM-Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü	Hepatit B Enfeksiyonunun Tanısında Serolojik ve Moleküler Yöntemler Kullanılarak Tanı Kitlerinin Geliştirilmesi	15.09.2006 - 15.09.2009	1.808.916	18.495.000	Sağlık Bakanlığı	TÜBİTAK MAM-Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü. GATA İstanbul Tıp Fakültesi RTA
TÜBİTAK MAM-Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü	Kışık Ekmeklik Buğday (triticum aestivum l.)'da Sarı Pas Hastalığına Dayanıklılık için Moleküler Markörlerin Geliştirilmesi	01.07.2006 - 01.07.2010	1.051.922	350.000.000	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü	TÜBİTAK MAM-Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
TÜBİTAK MAM-Gıda Enstitüsü	TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Gıda Güvenliği Alanında Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kapasitesinin Artırılması: Gıda Güvenliği için Mükemmeliyet Merkezi	Mayıs 2006 - Mayıs 2009	545.000	554.850	Türk Gıda Endüstrisi	TÜBİTAK MAM-Gıda Enstitüsü
TÜBİTAK MAM-Gıda Enstitüsü	Zeytin Yağı ve Fındık Yağı Karışımlarının Tanımlanmasında Yeni Bir Yöntemin Geliştirilmesi	01.07.2007 - 01.07.2009	117.975	5.000.000	TÜBİTAK Temel Bilimler Araştırma Grubu	TÜBİTAK MAM-Gıda Enstitüsü

Tablo D.14. TÜBİTAK Enstitüleri Tarafından Gerçekleştirilen Proje Örnekleri (Devam Eden) (devamı-3)

Enstitüler	Proje Adı	Başlama-Bitiş Tarihi	Proje Bütçesi (YTL)	Mali Kazanım (YTL)	Müşteri Kurum / Kuruluşlar	Yürütücü Kurum / Kuruluşlar
TÜBİTAK MAM-Kimya ve Çevre Enstitüsü	Türkiye Bentonitlerinden Teknolojik Ürünler Elde Edilmesi	01.10.2006 - 01.10.2009	3.841.195	351.405.000	Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü	TÜBİTAK MAM-Kimya ve Çevre Enstitüsü İTÜ Maden Fakültesi, Cevher Hazırlama Bölümü MTA, Maden Analizleri ve Teknolojisi Dairesi
TÜBİTAK MAM-Kimya ve Çevre Enstitüsü	Su Ürünleri Yetiştiricilik İşletmelerinin Denizel Ekosisteme Olan Etkilerinin Belirlenmesi	01.12.2006 - 01.12.2009	2.734.713		Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Tarımsal Üretim Genel Müdürlüğü	TÜBİTAK MAM Çanakkale 18 Mart Üni. TKB, TAGEM, SUMAE, Karadeniz Teknik Üni. RSUF
TÜBİTAK MAM-Kimya ve Çevre Enstitüsü	Acil Müdahale Merkezlerinin Oluşturulması ve Muhtelif Denizlerimizde Mevcut Durumun Tespiti için Fizibilite Çalışması	20.10.2006 - 20.10.2008	4.066.400		Denizcilik Müsteşarlığı	TÜBİTAK MAM-Kimya ve Çevre Enstitüsü
TÜBİTAK MAM-Kimya ve Çevre Enstitüsü	Bitkisel ve Hayvansal Atıklardan Biyogaz Üretimi ve Entegre Enerji Üretim Sisteminde Kullanımı (BİYOGAZ)	15.04.2007 - 15.04.2010	5.730.999		Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	TÜBİTAK MAM Akdeniz Üni. Kocaeli Üni. Süleyman Demirel Üni. Ege Üni.
TÜBİTAK MAM-Kimya ve Çevre Enstitüsü	Düşük Masraflı Arıtma Teknolojilerinin Türkiye Şartlarına Göre Geliştirilmesi ve Marmara Bölgesi İçin Örnek Uygulama	01.07.2006 - 01.07.2009	1.266.744	5.000.000.000	Çevre ve Orman Bakanlığı	TÜBİTAK MAM İTÜ
TÜBİTAK MAM-Kimya ve Çevre Enstitüsü	Endüstriyel Tesis Emisyonlarının Bilgisayar Destekli Raporlandırma ve Değerlendirme Otomasyonu	15.11.2006 - 15.11.2008	902.794		Çevre ve Orman Bakanlığı	TÜBİTAK MAM Kimya ve Çevre Enstitüsü, İTÜ, Çevre Müh. Böl. Yıldız Teknik Üni., Çevre Müh. Böl.

Tablo D.14. TÜBİTAK Enstitüleri Tarafından Gerçekleştirilen Proje Örnekleri (Devam Eden) (devamı-4)

Enstitüler	Proje Adı	Başlama-Bitiş Tarihi	Proje Bütçesi (YTL)	Mali Kazanım (YTL)	Müşteri Kurum / Kuruluşlar	Yürütücü Kurum / Kuruluşlar
TÜBİTAK MAM-Kimya ve Çevre Enstitüsü	Sodyum Borhidrür Sentezi ve Üretimi	21.12.2004 - 21.12.2007	1.107.000	135.000.000	Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü	TÜBİTAK MAM Kimya ve Çevre Enstitüsü
TÜBİTAK MAM-Kimya ve Çevre Enstitüsü	Balast Suları ile Taşınan Zararlı Sucul Organizmaların Kontrolü ve Yönetimi	Temmuz 2006 - Temmuz 2008	950.000		Ulaştırma Bakanlığı Denizcilik Müsteşarlığı	TÜBİTAK MAM Kimya ve Çevre Enstitüsü
TÜBİTAK MAM-Kimya ve Çevre Enstitüsü	Hayvansal Atık Yönetimi- T.C. Çevre ve Orman Bakanlığına Bağlı Çevre Referans Laboratuvarlarından Sıvı ve Katı Yakıt Laboratuvarı ve Su/Atıksu, Toprak ve Katı Atık, Çamur ve Sediment Analiz Laboratuvarı İçin TS EN ISO IEC 17025 "Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliği İçin Genel Şartlar" Standardı Çalışmaları	01.06.2007 - 01.06.2010	1.400.183		Çevre ve Orman Bakanlığı	TÜBİTAK MAM-Kimya ve Çevre Enstitüsü Yıldız Teknik Üni. Osmangazi Üni.
TÜBİTAK MAM-Kimya ve Çevre Enstitüsü	T.C. Çevre ve Orman Bakanlığına Bağlı Çevre Referans Laboratuvarlarından Sıvı Ve Katı Yakıt Laboratuvarı Ve Su/Atıksu, Toprak Ve Katı Atık, Çamur Ve Sediment Analiz Laboratuvarı İçin TS EN ISO IEC 17025 "Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliği İçin Genel Şartlar" Standardı Çalışmaları	15.08.2006 - 15.02.2008	587.613		Çevre ve Orman Bakanlığı	TÜBİTAK MAM Kimya ve Çevre Enstitüsü Çevre ve Orman Bakanlığı
TÜBİTAK MAM - Malzeme Enstitüsü	Geri Dönüşümlü Plastik Atıkların Granül Ürüne Dönüştürülmesi ve Geri Dönüştürülemeyen Diğer Atıkların Çimento Fabrikalarında Ek Yakıt Olarak Kullanılabilirliğinin Araştırılması	01.09.2006 - 01.09.2008	2.448.009	821.250	İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı	İSTAÇ (İBB Çevre Koruma ve Katı Atık Maddeleri Değerlendirme San. ve Tic. A.Ş.) AKÇANSA Çimento Sanayi ve Tic. A.Ş. TÜBİTAK MAM -Malzeme Enstitüsü

Tablo D.14. TÜBİTAK Enstitüleri Tarafından Gerçekleştirilen Proje Örnekleri (Devam Eden) (devamı-5)

Enstitüler	Proje Adı	Başlama-Bitiş Tarihi	Proje Bütçesi (YTL)	Mali Kazanım (YTL)	Müşteri Kurum / Kuruluşlar	Yürütücü Kurum / Kuruluşlar
TÜBİTAK MAM - Malzeme Enstitüsü	Şehir Altyapısında Sürdürülebilirlik İçin Çimento Esaslı Eko-Sünek Kompozitlerin Geliştirilmesi	01.01.2007 - 31.12.2008	1.113.830	27.000.000	İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı	İSTON (İBB İstanbul Beton elemanları ve Hazır Beton Fabrikaları Sanayi ve Ticaret A.Ş.) İTÜ, İnşaat Fakültesi Yapı Malzemesi Anabilim Dalı TÜBİTAK MAM Malzeme Enstitüsü
TÜBİTAK MAM - Malzeme Enstitüsü	Kompozit Fren Pabucunun Yerli Yapılabilirlik Araştırması	01.02.2007 - 01.02.2010	2.131.474	1.350.000	Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü	TÜLOMSAŞ TÜBİTAK MAM -Malzeme Enstitüsü
TÜBİTAK MAM - Malzeme Enstitüsü	Kimyasal Harp Maddesi El Dedektörü	2002 -	1.008.000	2.430.000	Kara Kuvvetleri Komutanlığı Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Hava Kuvvetleri Komutanlığı TSK Sağlık Komutanlığı	TÜBİTAK MAM -Malzeme Enstitüsü
TÜBİTAK MAM- Yer ve Deniz Bilimleri Enstitüsü	Türkiye'nin Deprem Riski Yüksek Ancak Tektonik Rejimleri Farklı Bölgelerinde Deprem Davranışının Çok Disiplinli Yöntemlerle Araştırılması – TÜRDEP	01.11.2005 - 30.10.2009	15.572.000		Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğü	TÜBİTAK MAM-Yer ve Deniz Bilimleri Enstitüsü
TÜBİTAK MAM- Yer ve Deniz Bilimleri Enstitüsü	Kocaeli İli İçin Zemin Sınıflaması Ve Sismik Tehlike Değerlendirme Projesi	05.10.2005 - 06.10.2008	475.000		Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	TÜBİTAK MAM
TÜBİTAK MAM- Yer ve Deniz Bilimleri Enstitüsü	Marmara Denizi'nde Depremsellik Gözlem Alt Yapı Kapasitesinin Güncellenmesi	15.05.2006 - 20.04.2009	490.000	924.750	TÜBİTAK Başkanlık	TÜBİTAK MAM
TÜBİTAK-Uzay Teknolojileri Enstitüsü	Hidro Elektrik Santralleri İçin Kontrol-Kumanda, Ölçme ve Koruma Sistemi Tasarım, Geliştirim ve Prototip Üretimi (HESKON) Projesi	01.07.2006 - 01.07.2008	2.246.134	67.500.000	Türkiye Elektromekanik Sanayi Anonim Şirketi	TÜBİTAK Uzay Teknolojileri Enstitüsü
TÜBİTAK-Uzay Teknolojileri Enstitüsü	Türkiye Elektrik Sistemi'nde Güç Kalitesine Etki Eden Değişkenleri ve Güç Akışını İzleme, Problemlerin Tespiti, Değerlendirilmesi ve Karşı Önlemlerin Hayata Geçirilmesi Projesi	01.03.2006 - 01.03.2009	22.683.020	161.350.000	Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi	Türkiye Elektrik İletim A.Ş. TÜBİTAK-Uzay Teknolojileri Enstitüsü, ODTÜ, Hacettepe Üni., Dokuz Eylül Üni. Yıldız Teknik Üni.
Toplam			163.240.048	10.647.460.25		

Tablo D. 15. TÜBİTAK Enstitüleri Tarafından Gerçekleştirilen Proje Örnekleri (Sonuçlanan)

Enstitüler	Proje Adı	Başlama-Bitiş Tarihi	Proje Bütçesi (YTL)	Mali Kazanım (YTL)	Müşteri Kurum / Kuruluşlar	Yürütücü Kurum / Kuruluşlar
TÜBİTAK UME TÜBİTAK UEKAE MAM	Ulusal Marker Projesi	17/03/2006 - 31/12/2006	19.000.000	400.000.000	EPDK	TÜBİTAK UME TÜBİTAK UEKAE TÜBİTAK MAM
TÜBİTAK MAM - Malzeme Enstitüsü	GT Premiks Yakıcı Hava Yönlendirici Kanat ve Ringleri	26/01/2001 - 30/06/2003	130.000	3.510.000	Elektrik Üretim A.Ş.	TÜBİTAK MAM - ME
TÜBİTAK MAM - Malzeme Enstitüsü	İntraokular ve Kontakt Lens Üretim Teknolojisinin Geliştirilmesi	21/04/2003 - 21/04/2005	102.000	108.000.000	Anadolu Tıp Teknolojileri Ürt.Paz.İth.Tic.San. A.Ş	TÜBİTAK MAM
TÜBİTAK UZAY	Güç Kalitesi Araştırma ve Teknoloji Geliştirme Projeleri	2001 - 2005	7.398.000	39.638.700	Seydişehir ETİ Alüminyum Fabrikaları Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ-ELİ, ÇLİ, BLİ, GELİ ve YLİ işletmeleri) İskenderun Demir ve Çelik Fabrikaları TRT BursaRay (Bursa Hafif Raylı Ulaşım Sistemi)	TÜBİTAK-UZAY
TÜBİTAK MAM - Enerji Enstitüsü	Doğrudan Sodyum Borhidrürü Yakıt Pili Üretimi ve Entegrasyonu	21/12/2004 - 16/08/2007	2.043.697	89.775.000	BOREN	TÜBİTAK MAM
TÜBİTAK MAM - Enerji Enstitüsü	FORD Otosan Hibrid Hafif Ticari Araç Prototipi Geliştirilmesi	04/04/2005 - 31/06/2006	200.000	2.025.000.000	FORD Otomotiv Sanayi A.Ş.	TÜBİTAK MAM - Enerji Enstitüsü
TÜBİTAK MAM - Enerji Enstitüsü	Polimer Elektrolit Membranlı Yakıt Pili Modül Bileşenlerinin Geliştirilmesi ve Üretimi	10/11/2004 - 31/05 /2006	554.850	121.230.000	FORD Otomotiv Sanayi A.Ş., Arçelik A.Ş., Aygaz A.Ş., TOFAŞ, Türk Demirdöküm Fabrikaları A.Ş., Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı	TÜBİTAK MAM
TÜBİTAK MAM - Enerji Enstitüsü	Ergimiş Karbonatlı Yakıt Pili MCFC- NAV (Molten Carbonate Fuel Cell – Naval Generator)	01/01/2002 - 31/07/ 2007	16.645.500	195.750.000	Türkiye Milli Savunma Bakanlığı İtalya Milli Savunma Bakanlığı	TÜBİTAK MAM - Enerji Enstitüsü Ansaldo Fuel Cells, Co.
TÜBİTAK MAM - Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü	Yerel Ekosistemlerden Endüstriyel Protein Üreticisi Bakterilerin Taranarak Seçilmesi ve Geliştirilmesi	2002 - 2004	7.000	6.750.000	TÜBİTAK MAM - GMBE - Enzim ve Fermentasyon Teknolojisi Laboratuvarı	
TÜBİTAK MAM - Gıda Enstitüsü	Fındıklarda Aflatoksin Oluşumuna Etki Eden Faktörlerin ve Önleyici Tedbirlerin Belirlenmesi	29/05/2002 - 14/06/2007	432.000	9.450.000	Fındık Tanıtım Grubu	TÜBİTAK MAM - Gıda Enstitüsü

Tablo D. 15. TÜBİTAK Enstitüleri Tarafından Gerçekleştirilen Proje Örnekleri (Sonuçlanan) (devamı-1)

Enstitüler	Proje Adı	Başlama-Bitiş Tarihi	Proje Bütçesi (YTL)	Mali Kazanım (YTL)	Müşteri Kurum / Kuruluşlar	Yürütücü Kurum / Kuruluşlar
TÜBİTAK MAM - Gıda Enstitüsü	Vitamin ve Minerallerce Zenginleştirilmiş Ekmeğin Çocuklar, Yetişkinler ve Zayıflama Diyeti Uygulayan Bireylerde Kan Düzeylerine Etkisinin Belirlenmesi.	29/06/2004 - 29/06/2005	130.000	3.000.000	Unlu Mamüller Sanayi ve Tic. A.Ş.	TÜBİTAK MAM - Gıda Enstitüsü
TÜBİTAK MAM - Malzeme Enstitüsü	NBC Koruyucu Elbisesi	01/07/1999 - 15/03/2002	779.000	70.050.000	Milli Savunma Bakanlığı Savunma Sanayii Müsteşarlığı	TÜBİTAK MAM
TÜBİTAK UEKAE	Elektronik Kripto Anahtar Dağıtım Sistemi Geliştirilmesi Projesi	15/09/2000 - 31/12/2006	2.300.000	54.000.000	Genelkurmay Başkanlığı (MEBS,MUBİLDESKOM), MSB (İç Tedarik D.Bşk.lığı)	TÜBİTAK UEKAE
TÜBİTAK UEKAE	FMCW Radar Geliştirilmesi Projesi	08/08/2005 - 08/08/2007	1.435.269	81.000.000	Savunma Sanayi Müsteşarlığı Denizcilik Müsteşarlığı Dz.K.K.lığı Sahil Güvenlik K.lığı	TÜBİTAK UEKAE
TUBİTAK UZAY	Balistika, Balistika 2	Balistika : Temmuz 1999 Balistika 2: Mayıs 2002 - Balistika : Ocak 2000 (Bakım süresi bitiş: Ocak 2005) Balistika 2 : Kasım 2003	63.500	42.592.500	Jandarma Genel Komutanlığı	TÜBİTAK-UZAY
TUBİTAK UZAY	BİLSAT-1 Projesi	2001 - 2004	18.900.000	9.810.000		TÜBİTAK-UZAY
TUBİTAK UZAY	SPK-İMKB Kamuyu Aydınlatma Projesi (KAP)	1. Aşama: 2000, 2. Aşama: 2002 - 1. Aşama: 2001, 2. Aşama: 2006	1.050.549	300.000	SPK, İMKB	TÜBİTAK-UZAY
TÜBİTAK MAM - Bilişim Teknolojileri Enstitüsü	Weapon System Simulation In Flight	Şubat 2000 - Eylül 2003	12.946.500	2.700.000	MSB Ar-Ge ve Teknoloji Dairesi	EADS (Lider Kuruluş, Almanya) AerMacchi (İtalya), INETI, OGMA (Portekiz), NLR Dutchspace (Hollanda) TÜBİTAK MAM - BTE (Türkiye)
Toplam			84.117.866	3.262.556.200		

4. Ulusal Bilim ve Teknoloji Yönetiminin Etkinleştirilmesi

Türk Patent Enstitüsü (TPE), Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) ve TÜBİTAK tarafından 28 Mayıs-1 Haziran 2007 tarihleri arasında TÜSSİDE’ de “Fikri Mülkiyet Stratejisi ve Başarılı Teknoloji Lisanslama” konulu bir çalıştay gerçekleştirildi. Çalıştayda fikri mülkiyet stratejisi, fikri ürün sahipliği, gelir paylaşımı ve hükümetin hakları, buluşların ticarileştirilmesi, paylar konusundaki uyuşmazlıkların giderilmesi, koruma masrafları ve buluş yönetim süreci gibi konular ele alındı. Ayrıca, katılımcılar tarafından, üniversite veya sanayi tarafını temsilen üniversite bünyesinde ortaya çıkan bir fikri ürünün bir şirkete devrine ilişkin bir örnek olay üzerinde lisans sözleşmesinin hazırlanması konusunda müzakere çalışması gibi vaka çalışmaları yapıldı. Yapılan bu çalışmaların sonuçları katılımcılarla paylaşıldı ve sonra bu sonuçlar Dünya Fikri Mülkiyet uzmanları tarafından değerlendirildi.

Patent Teşvik Sistemine İlişkin Gelişmeler

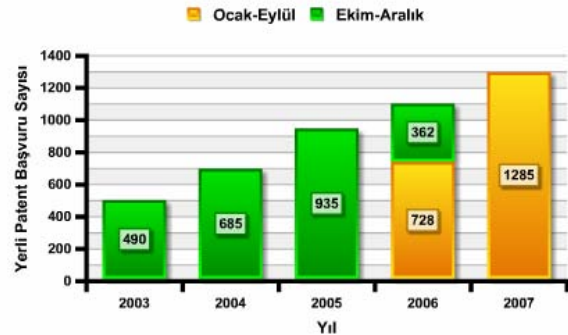
23 Ağustos 2006 tarihinde TÜBİTAK ve TPE arasında imzalanan protokolle, ülkemizde özgün olarak gerçekleştirilen çalışmalar sonunda ortaya çıkan patentler için patent başvurularının yapılması teşvik edilmektedir. Bu bağlamda, TPE’ye yapılacak yurt içi belli koşullar altında yurtdışı patent başvurularının masraflarının destek kapsamındaki miktarları TÜBİTAK tarafından karşılanmaktadır. Tablo D.16’da TÜBİTAK Fikri Haklar Ofisi’ne gönderilen patent teşvik başvurularının 2007 yılı Eylül sonu itibarıyla durumu ve 2007 yıl sonu tahmini verilmektedir.

Tablo D.16. TÜBİTAK Fikri Haklar Ofisi’ne Gönderilen Patent Teşvik Başvuruları ve 2007 Yıl Sonu Tahmini Rakamları

	İnceleme	Kabul	Red	Toplam	Aktarılan Destek Tutarı (YTL)	2007 Sonu Tahmini Toplam Başvuru	2007 Sonu Aktarımı Yapılacak Tahmini Toplam Destek Tutarı (YTL)
Ulusal Geri Ödemesiz Patent Desteği (3000 +450 YTL) /patent	24	178	13	215	568 100	300	700.000
Uluslararası Geri Ödemesiz Patent Desteği (3000 +450 YTL) /patent	18	55	6	79	183 600	100	300.000
Uluslararası Geri Ödemeli Patent Desteği 100 000 YTL / patent’e kadar	0	19	3	22	208 600	15	450.000
TOPLAM	42	252	22	316	960 300	415	1.450.000

Üçlü patente dönüşen uluslararası başvurularda, 100 000 YTL’ye kadar olan masraflar için verilen destekler hibeye dönüştürülmektedir.

2006 yılı Ağustos ayı itibarıyla hayata geçirilen Patent Başvurusu Teşvik ve Destekleme Sisteminin etkileri Şekil D.23’te gösterilmektedir. Buna göre yerli patent başvuru sayısı 2006 yılının ilk 9 ayında 728 iken bu rakam 2007 yılının ilk 9 ayında %76’lık bir artışla 1285’e yükselmiştir.

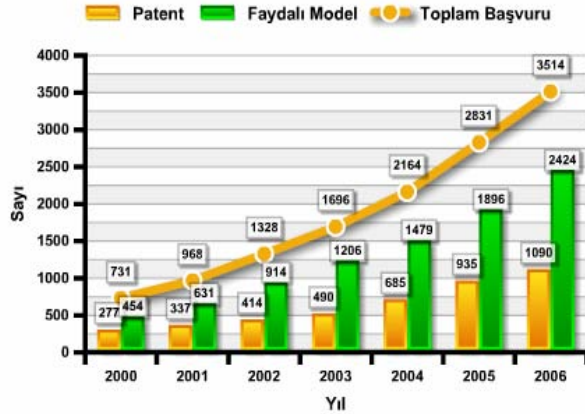

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Şekil D.23. Patent Başvurusu Teşvik ve Destekleme Sisteminin Etkileri

Patent ve Faydalı Model Sayıları

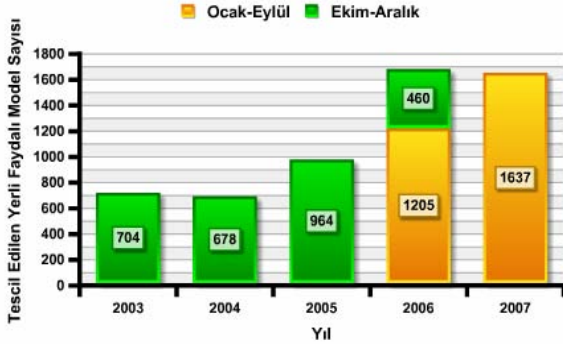
Şekil D.24'te faydalı model ve patent başvuruları dahil olmak üzere yerli başvuru sayılarının yıllara göre dağılımı görülmektedir. 2007 yılının 1 Ocak- 30 Eylül dönemi verileri 2006 yılının aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, faydalı model başvurularının % 30'luk bir artış göstererek 1721'den 2242'ye yükseldiği, patent başvurularının ise %76'lık bir artışla 728'den 1285'e yükseldiği gözlenmektedir. Yıllar itibarıyla tescil edilen yerli faydalı model ve yerli patent sayıları ise Şekil D.25 ve Şekil D.26'da sunulmaktadır.

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

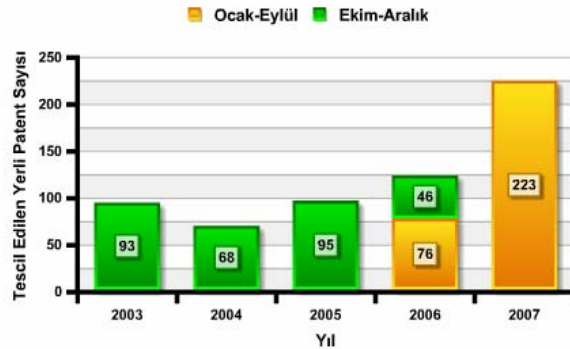
Şekil D.24. Yerli Patent ve Faydalı Model Başvurularının Yıllara Göre Dağılımı

2007 yılının ilk 9 ayında tescil edilen yerli patent sayısı 2006 yılının aynı dönemine oranla üç kat artmıştır.

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Şekil D.25. Yerli Faydalı Model Tescillerinin Yıllara Göre Dağılımı

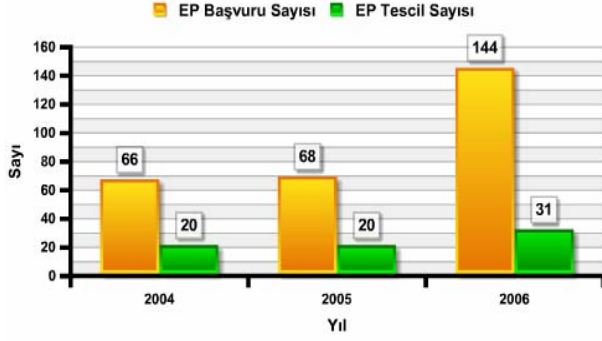
Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Şekil D.26. Yerli Patent Tescillerinin Yıllara Göre Dağılımı

Tablo D.17'de de EPC (European Patent Convention- Avrupa Patent Sözleşmesi) kapsamında yapılan Avrupa patent başvurularında Türkiye'nin koruma kapsamındaki ülkeler içerisinde alınması yönündeki talep ve sonuçta Türkiye'de tescil edilen Avrupa patenti sayıları görülmektedir. 2003 senesinde Türkiye'nin koruma talep edilen ülkeler içerisinde yer aldığı Avrupa Patenti (EP) başvuru sayısı (TR designated state) 2.166 iken, 2006 yılında 24.947 olmuştur. Bu durum yabancıların Türkiye'ye olan ilgisinin yanında, ülkemizdeki patent haklarının etkin bir şekilde korumasının da bir sonucu olarak tescil rakamlarına da 341'den 4.022'ye yükselmiş, yani 12 kat artmıştır.

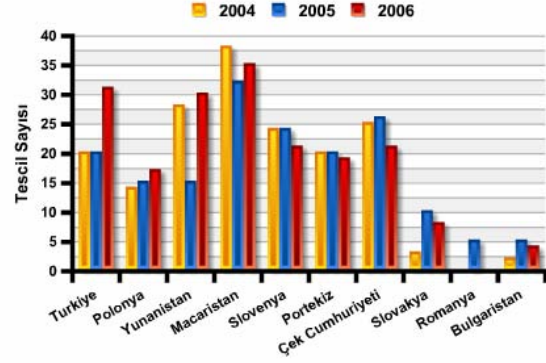
Türkiye'den yapılan Avrupa patent başvuruları ve tescil sayılarında da 2005 yılından 2006 yılına önemli ölçüde bir artış gerçekleşmiştir. Başvuru sayısı yaklaşık iki katına çıkarken, tescil sayısında da %50'lik bir artış gözlenmiştir. Türkiye'den yapılan Avrupa patent başvuruları ve tescil sayıları Şekil D.27'de, yıllara göre çeşitli ülkelerin Avrupa patent tescillerinin sayısı ise Şekil D.28'de verilmektedir. Şekil D.28'den de izlenebileceği gibi Türkiye 2006 yılında AB-27 içinde yer alan pek çok ülkenin önüne geçmiştir. Artış oranı itibarıyla de en hızlı artış sağlayan ülkedir.

Tablo D.18'de ise Türkiye'nin Avrupa patent başvuruları kapsamında başvuru sahiplerince koruma talep edilen ülkelerle karşılaştırılması sunulmaktadır. Türkiye bu verilere göre pek çok Avrupa ülkesinden daha çok tercih edilen ve diğer dünya ülkelerinin ilgisini çeken bir ülke konumundadır.

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Şekil D.27. Yıllara Göre Türkiye'den Yapılan EP Başvuru Sayısı ve EP Tescil Sayısı Dağılımı

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Şekil D.28. Yıllara Göre Çeşitli Ülkelerin EP Tescil Sayısı

Tablo D.17. Avrupa Patent Başvurularında ve tescillerinde Türkiye'nin Koruma Kapsamındaki Ülkeler İçerisine Alınması Yönündeki Talep Sayıları ve Türkiye'de Tescil Edilen Avrupa Patentleri

Yıl	EP Başvuru Sayısı	Türkiye'nin Koruma Talep Edilen Ülkeler İçerisinde Yer Aldığı EP Başvuru Sayısı (TR designated state)	EP Tescil Sayısı	Türkiye'nin Koruma Talep Edilen Ülkeler İçerisinde Yer Aldığı Tescilli EP Patenti Sayısı (elected state)	Türkiye'de Geçerli EP Patentlerinin Sayısı
2001	110.025	56.381	34.704	1	-
2003	116.613	101.677	59.992	2.166	341
2006	135.183	122.188	62.780	24.947	4.022

Kaynak: Avrupa Patent Ofisi Yıllık Raporları

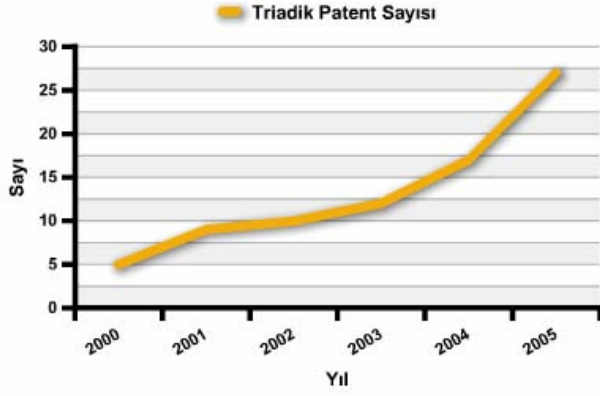
Tablo D.18. Avrupa Patent Başvuruları Kapsamında Başvuru Sahiplerince Koruma Talep Edilen Ülkeler (2006)

Ülke	Başvurular		Verilen Patentler	
	Belirlenme Sayısı	Belirlenme Oranı	Belirlenme Sayısı	Belirlenme Oranı
Almanya	134.631	99.6%	61.733	98.3%
Fransa	133.329	98.6%	58.715	93.5%
İspanya	125.414	92.8%	39.521	63%
Türkiye	122.188	90.4%	24.947	39.7%
Macaristan	120.445	89.1%	10.357	16.5%
Polonya	117.301	86.8%	2.935	4.7%

Kaynak: Avrupa Patent Ofisi Yıllık Raporu

Tablo D.18'den de izlenebileceği gibi, Avrupa Patent Ofisi'ne yapılan patent başvurularında Türkiye en fazla koruma talep edilen ülkelerden biridir.

Triadik patent sayısında da son yıllarda bir artış eğilimi görülmektedir (Şekil D.29). 2000-2005 yılları arasındaki triadik patent sayıları ve değişim oranı ise Tablo D.19'da diğer ülkelerle karşılaştırmalı olarak verilmektedir. Buna göre, triadik patent sayısındaki artış yüzdesi bakımından Türkiye'nin ilk sırayı aldığı, yani bu alanda hızla geliştiği görülmektedir.

Kaynak: OECD Bilim ve Teknoloji Temel Göstergeleri 2007/1

Şekil D.29. Yıllara Göre Triadik Patent Sayısı

Tablo D.19. Yıllara Göre Çeşitli Ülkelerin Triadik Patent Sayısı ve Değişim Oranları

	Triadik Patent Sayısı					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Almanya	6236	6223	6112	6176	6283	6266
Fransa	2277	2257	2354	2407	2440	2463
Hollanda	1169	1409	1220	1203	1215	1184
İsviçre	796	782	773	794	802	801
İngiltere	1650	1640	1681	1637	1601	1588
İtalya	662	693	663	703	706	716
Türkiye	5	9	10	12	17	27
Polonya	9	8	12	10	10	11
Yunanistan	9	6	9	12	10	13
Macaristan	34	31	27	37	39	37
Slovak Cumhuriyeti	2	2	3	3	3	3
Portekiz	4	6	7	9	7	9
Çek Cumhuriyeti	8	13	14	15	15	15

Kaynak: OECD Bilim ve Teknoloji Temel Göstergeleri 2007/1

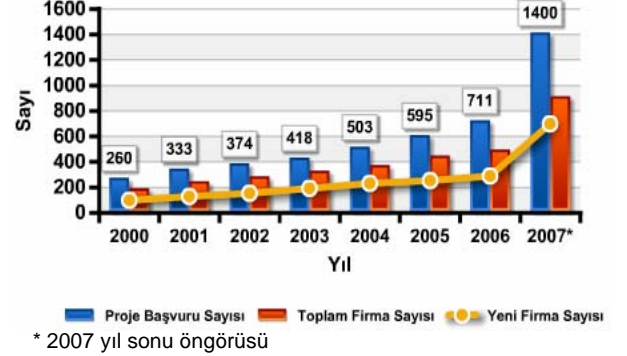
Ulusal Yenilik Politikaları Değerlendirmesi

OECD çeşitli ülkeler için ulusal yenilik politikalarının değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütmektedir. Bu çerçevede, Türkiye için de böyle bir çalışmanın yapılması için OECD ile mutabakata varılmıştır. Değerlendirmeyi yapacak uzman grubunun gerçekleştireceği görüşmelere temel teşkil etme üzere TÜBİTAK tarafından mevcut durum raporu hazırlanmaya başlanmıştır.

5. Özel Sektörün Bilim ve Teknoloji Performansının Güçlendirilmesi

5.1. TÜBİTAK-DTM Özel Sektör Ar-Ge ve Yenilik Destekleri

Sektör ve büyüklüğüne bakılmaksızın özel sektör kuruluşlarına yönelik 1995 yılından bu yana verilmekte olan Ar-Ge ve yenilik destekleri, "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Teknoloji ve Yenilik Destek Programlarına İlişkin Yönetmelik" in 16 Ocak 2007 tarihli ve 26405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesinden sonra hayata geçirilen yeni destek programları ile daha yaygın ve etkin biçimde yürütülmektedir. Aşağıda söz konusu Yönetmelik çerçevesinde yeni başlatılan programlar da dahil tüm destek programlarını içeren veriler Tablo D.20'de özet olarak sunulmaktadır.

* 2007 yıl sonu öngörüsü

Şekil D.30. TEYDEB Destek Programlarına Yıllık Başvuran Proje ve Firma Sayıları

Tablo D.20. TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Verileri

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 *	2006 01.Ekim	2007 01.Ekim	Artış Oranı %
Proje Başvuru sayısı	260	333	374	418	503	595	711	1400	463	979	%111
Firma Sayısı	176	233	269	316	360	434	481	900	342	687	%101
Yeni Firma Sayısı	99	130	154	192	230	254	290	700	197	447	%127
Ödenen Destek Tutarı (Milyon \$)	19,7	29,9	24,8	38,2	45,6	100,0	128,1	194	67,9	110,6	%63

* 2007 yıl sonu öngörüsü

1501 – Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı

18 Mayıs 1995 tarihli Para Kredi Koordinasyon Kurulu Kararı ve 1 Haziran 1995 tarihinde yürürlüğe konmuş olan Araştırma Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ ile TÜBİTAK seçme ve değerlendirmesi ile Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM) kaynaklarından sanayi kuruluşlarına teknoloji ve yenilik destekleri verilmeye başlanmıştır. 01.08.2005 tarihinden itibaren, söz konusu desteklerin %75'i TÜBİTAK, %25'i DTM kaynaklarıyla karşılanmaktadır.

Tablo D.21'de yıllar itibarı ile Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı'na (TÜBİTAK-TEYDEB) yapılan proje başvuruları ve desteklenen proje sayıları verilmektedir. Tablo D.22'de de destek miktarı gösterilmektedir.

Tablo D.21. Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Verileri

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*	TOPLAM**
Proje Başvuru sayısı	260	333	374	418	503	595	711	1000	4973
Karar Verilen Proje Sayısı	200	328	330	344	431	553	647	1125	4331
Destek Kararı Verilen	180	275	286	279	374	449	534	956	3613
Geri Çevrilen	20	53	44	65	57	104	113	169	718
Tamamlanan Proje Sayısı	165	186	164	160	204	242	298	325	1964
Firma Sayısı	176	233	269	316	360	434	481	520	2085
Yeni Firma Sayısı	99	130	154	192	230	254	290	300	2085

* 2007 yıl sonu öngörüsü

** 01.10.2007 sonu itibarıyla

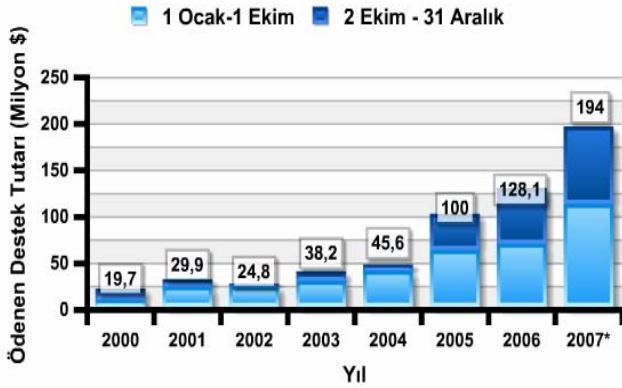
Tablo D.22. Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Verilen Destek Miktarı (Milyon \$)

Yıl	1995-1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*	Toplam**
Ödenen Destek Tutarı (Milyon \$)	35	20	30	25	38	46	100	128	194	616

* 2007 yıl sonu öngörüsü

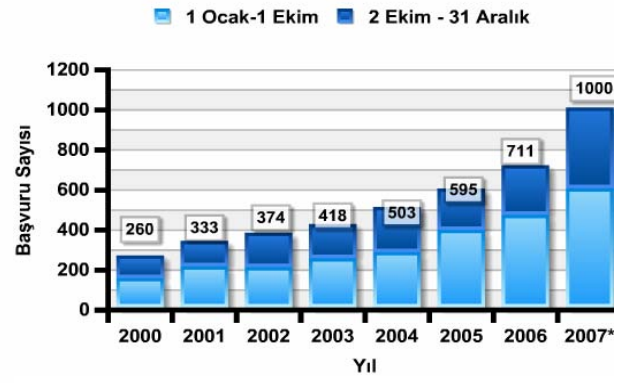
** 01.10..2007 sonu itibariyle gerçekleşen tutarlar

01 Ekim 2007 tarihi itibarı ile Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında 1.211 adet proje desteklenmekte olup, 330 adet proje önerisinin değerlendirme süreci devam etmektedir. Tablo 22'de görüldüğü gibi program kapsamında desteklenen projelere TÜBİTAK – DTM işbirliğinde toplam 616 milyon USD hibe destek sağlanmıştır. 2006 yılında kuruluşlara aktarılan destek miktarında 2005 yılına göre %28 oranında bir artış sağlanmıştır. 2006 ve 2007 yıllarının 01.10.2007 tarihi itibarı ile, aynı dönemleri karşılaştırıldığında ise sağlanan destek miktarının %63 arttığı görülmektedir. (Şekil D.31)

* 2007 yıl sonu tahmini ödenecek destek tutarı 194 Milyon \$ olup, 01 Ekim 2007 itibarı gerçekleşen değer 110,6 Milyon \$'dır.

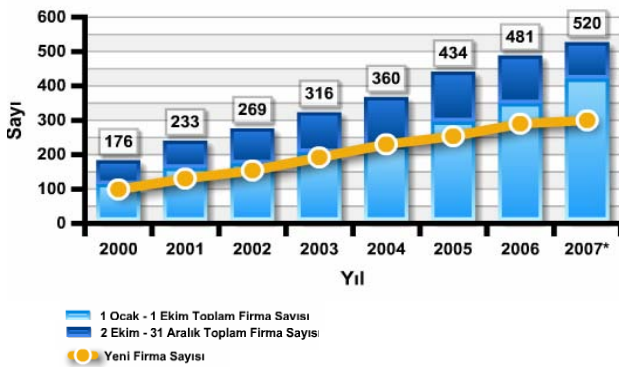
Şekil D.31 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Sağlanan Destek Miktarının Yıllara Göre Dağılımı

* 2007 yıl sonu öngörüsü

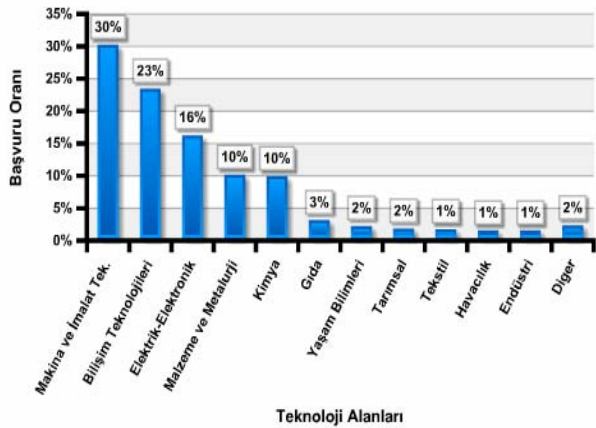
Şekil D.32. Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Proje Başvurularının Yıllara Göre Dağılımı

Şekil D.32'de görülebileceği gibi Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı'na 2005 yılında 595 proje önerisi sunulmuş, 2006 yılında ise başvuru sayısı %19 artışla 711 adete ulaşmıştır. 01.01.2007-01.10.2007 tarihi itibarı ile, programa 596 başvuru yapılmış olup, 2006 yılının aynı dönemi ile karşılaştırıldığında başvuru sayısında %29'luk bir artış sağlanmıştır. Programa sunulan proje önerilerindeki artışlara paralel olarak başvuru yapan kuruluş sayılarında da artış gözlemlenmektedir. Şekil D.33'te görülebileceği gibi 2006 yılında program kapsamında projeleri desteklenmekte olan kuruluş sayısı ile beraber programa ilk defa başvuru yapan kuruluş sayısı da artmaktadır. Aynı eğilimin 2006 ve 2007 yıllarının aynı dönemleri karşılaştırıldığında da devam ettiği görülmektedir.

01.10.2007 itibariyle toplam başvuran firma sayısı 414 olup, 2007 sonu itibarı ile 520 olması öngörülmektedir.

Şekil D.33. Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programına Yıllık Başvuran Firma Sayıları

Şekil D.34. Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Proje Başvurularının Teknoloji Alanlarına Göre Dağılımı

1507 – KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı

Ülkemizdeki tüm işletmelerin %98'ini oluşturan KOBİ'lerin araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile verimliliklerini artırmaları ve katma değeri daha yüksek ürün ve hizmetlere yönelmelerini teşvik etmek amacıyla 16 Mart 2007 tarihinde KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı başlatılmıştır. Program kapsamında sağlanacak desteklerle KOBİ'lerin, daha rekabetçi olma yönünde, kurumsal araştırma teknoloji geliştirme kültürüne sahip olmaları, ulusal ve uluslararası destek programlarında daha etkin yer almaları hedeflenmektedir.

Bu program ile yeni bir ürün üretilmesi, mevcut bir ürünün geliştirilmesi, iyileştirilmesi, ürün kalitesi veya standardının yükseltilmesi veya maliyet düşürücü nitelikte yeni tekniklerin, yeni üretim teknolojilerinin geliştirilmesi konularında KOBİ'ler tarafından yürütülen 400.000 YTL bütçe ve 18 ay süre ile sınırlı ilk iki projeye TÜBİTAK tarafından %75 oranında hibe şeklinde mali destek sağlanmaktadır. Bu programda değerlendirme ve karar süreci ortalama 90 gün içinde sonlandırılmaktadır.

Tablo D.23. 1507 – KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı Başvuru Sayıları

Yıl	16.03.2007-01.10.2007
Proje başvuru sayısı	303
2007 yıl sonu proje başvuru öngörüsü	400
Karar verilen proje sayısı	103
Destek kararı verilen	80
Geri çevrilen	23
Firma sayısı	288
2007 yıl sonu firma sayısı öngörüsü	390

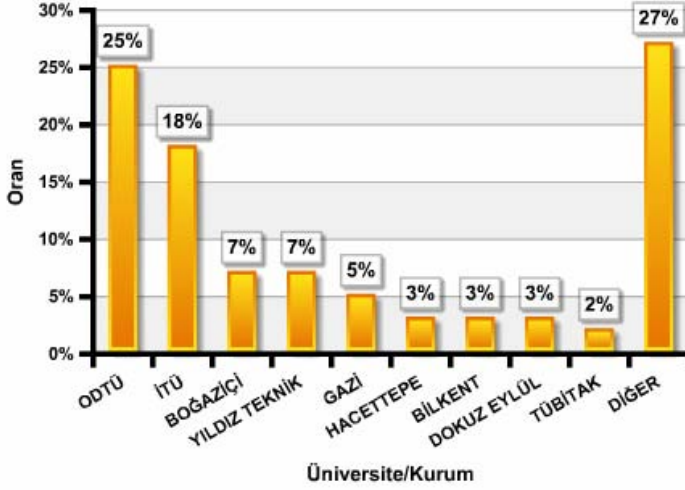
Tablo D.23'te görülebileceği gibi program başlatılmasının ardından geçen 7 aylık sürede, 288 KOBİ, 303 proje ile programa başvuruda bulunmuştur. Yoğun biçimde sürdürülen tanıtım ve bilgilendirme etkinlikleri ile programa yapılan başvuru sayısının hızla artması beklenmektedir.

1508 – Teknogirişim Destek Programı

Gelişmekte olan bir ekonomide girişimcilik önemli bir istihdam yaratma ve büyüme aracı olarak görülmektedir. Girişimciliği teşvik etmenin önemine istinaden TÜBİTAK, 16 Mart 2007 tarihinde Teknoloji ve Yenilik Odaklı Girişimleri Destekleme (Teknogirişim) Programı'nı başlatmıştır. Teknogirişim programında, yüksek lisans ya da doktora çalışmaları sonucunda elde edilen bilimsel sonuçları ya da sanayide edindiği teknolojik bilgi birikimini ticari bir ürüne ya da üretim yöntemine dönüştürmek isteyen genç girişimcilerin teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Teknogirişim programında başvurular iki aşamalı olarak alınmaktadır. İlk aşamada girişimciden iş fikrini tanıtmaya, ikinci aşamada ise bu iş fikrinin hayata geçirilmesi için kapsamlı bir iş planı sunması istenmektedir. İlk aşamanın ardından isteyen girişimcilere TÜBİTAK tarafından ücretsiz iş planı hazırlama eğitimi sağlanmaktadır. Girişimcilerin firmalarını kurmalarının ardından, personel, malzeme, alet/teçhizat/yazılım, seyahat, danışmanlık, hizmet alımı, ofis kira gideri ve ofise ait su, elektrik, ısıtma ve iletişim giderleri TÜBİTAK tarafından %75 oranında, en fazla 100.000 YTL. ve bir yıl süre ile desteklenmektedir. 01.10.2007 tarihi itibarı ile 75 genç girişimcimiz, 78 iş fikri ile programın ilk aşamasına başvuru yapmıştır. İş planı hazırlama eğitimlerinden ilki 20 – 22 Ağustos tarihleri arasında üç gün süreyle TÜSSİDE' de gerçekleştirilmiştir. Bu iş fikirlerinden 12 girişim planı 01.10.2007 tarihi itibarıyla sunulmuştur. Yoğun biçimde sürdürülen tanıtım ve bilgilendirme etkinlikleri ile programa yapılan başvuru sayısının hızla artması beklenmektedir.

Destek Programları Kapsamında Üniversite – Sanayi İşbirliği Faaliyetleri

Teknoloji ve Yenilik Destek Programları kapsamında proje önerilerinin değerlendirilmesi ve desteklenen projelerin dönemsel faaliyetlerinin izlenmesi için üniversite ve araştırma kurumlarında görevli bilim insanlarıyla işbirliği yapılmaktadır. 2006 yılı içerisinde 1028, 01.10.2007 tarihi itibarı ile toplamda 70'i aşkın üniversiteden 2015 farklı bilim insanı değerlendirme ve izleme süreçlerinde görev almıştır. Türkiye'nin farklı yerlerindeki bilim insanların değerlendirdikleri kuruluşları yerinde ziyaret etmesi bilginin yayılmasına ve uzun vadede üniversite ve sanayi arasında kalıcı bağların oluşmasına katkıda bulunmaktadır. Değerlendirme ve izleme süreçlerinde görev alan bilim insanların üniversitelere göre dağılımı Şekil D.35'te verilmektedir.

Şekil D.35. 1995-2007 Yılları Arasında Sanayi Ar-Ge Projeleri Destek Programı Kapsamındaki Projelerin Değerlendirilmesi ve İzlenmesi Süreçlerinde Görev Alan Hakemlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Tanıtım ve Bilgilendirme Etkinlikleri

Sanayimizin temel yapı taşlarını oluşturan KOBİ'lerimize yönelik Kamu kurumlarımızın destek ve hizmetlerinin tanıtımını yaygın biçimde yapmak ve etkinliğini artırmak amacıyla TOBB, TÜBİTAK, Türkiye Halk Bankası, KOSGEB ve Türk Patent Enstitüsü ile işbirliği halinde sanayi potansiyeli yüksek 20 ilde KOBİ Bilgi ve Eğitim Fuarları düzenlenmektedir. Fuarlarda KOBİ'lerin yararlanabileceği kamu destekleri ve AB programları hakkında bilgilendirme toplantıları ve proje hazırlama eğitim çalışmaları düzenlenmektedir. Ayrıca firmalar, fuar süresi boyunca kurumların standlarından destekler ve hizmetlere ilişkin bilgi almakta, proje önerileri ve çalışmalarını konusunda paylaşımında bulunmaktadır. 01 Ekim 2007 tarihi itibarı ile Ankara, Antalya, Adana, İzmir, Bursa, İstanbul, Gaziantep, Kayseri, Trabzon, Erzurum, Malatya, Erzurum ve Çorum'da düzenlenen fuarlarda teknoloji ve yenilik destek programları yoğun biçimde tanıtılmış ve kuruluşlar başvuru ve destekleme süreçleri hakkında bilgilendirilmiştir.

Mevzuat Değişiklikleri

1501 Sanayi Ar-Ge Programı kapsamında desteklenen projelerin sonuçları irdelendiğinde önemli sayıda firmanın mali yetersizlik nedeniyle projelerini, kapsamını daraltarak veya öngörülen süreden oldukça geç tamamlayabildiği gözlemlenmektedir. Firmaların yaşadığı mali sorunları asgari düzeye indirebilmek ve programdan amaçlanan teknolojik-ekonomik etkileri artırmak amacıyla 2006 yılı sonlarından başlayan yoğun çalışmaların sonucunda 2007 ortalarında programın mevzuatında bazı iyileştirmeler gerçekleştirilmiştir. Bunların başlıcaları; KOBİ düzeyindeki firmalar için %32, büyük kuruluşlar için %25 olan temel destek oranlarının %50'ye çıkartılması ve projelerin finanse edilebilmesi için gerekli olan kısa vadeli nakit ihtiyacının karşılanabilmesi için transfer ödemesi uygulamasıdır. Transfer uygulaması ile teminat karşılığında öngörülen dönemsel harcama tutarının %40'ı kuruluşlara ön ödeme olarak aktarılmaktadır. Ayrıca ödeme sürecini hızlandırmak amacıyla tüm projelerin mali belgelerinin denetimi ve tasdiki yeminli mali müşavirlerce yapılmaya başlanmıştır.

Yeni Başlatılan Destek Programı

Kuruluşlarımızın, uluslararası ortak araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik projelerinde etkin biçimde yer alması dünyadaki teknolojik gelişmeleri takip etmeleri ve yeni dış pazarlara açılmaları için büyük önem taşımaktadır. Uluslararası ortak destek programlarında (EUREKA, EUROSTARS, Avrupa Birliği Çerçeve

Programları altında ortak proje çağrularına çıkan programlar ve benzeri uluslararası program ve projeler) yer alan, sektör ve büyüklüğüne bakılmaksızın Türkiye'de yerleşik katma değer yaratan kuruluşların nitelikli araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik projelerine TÜBİTAK tarafından %75'e varan oranlarda hibe şeklinde destek sağlanması için 8 Temmuz 2007 tarihinde Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı başlatılmıştır. Daha önce 1501 destek programına kabul edilerek desteklenen sanayi katılımlı uluslararası ortaklı projeler bu tarihten itibaren bu programa kabul edilecektir. 01 Ekim 2007 tarihi itibarı ile bu programa 2 başvuru yapılmıştır.

5.2. Teknoloji Platformları

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun (BTYK) 14. toplantısında alınan 2006/201 nolu "Ulusal Yenilik Strateji ve Eylem Planının Hazırlanması" kararı gereğince, ulusal yenilik sisteminin önemli ayaklarından biri olan sektörel yenilik politikalarının oluşturulmasında sektörün katılımının ve etkinliğinin artırılması amacıyla Teknoloji Platformları girişimi, sorumlu kuruluş olma sıfatıyla TÜBİTAK tarafından başlatılmıştır. Bu girişimin öncelikli olarak hangi sektörlerle yönelik olarak başlatılması gerektiği pazar payı ve pazar büyüme hızına dayanarak BCG matrisi analizi ve ihracat hacmi parametresi göz önüne alınarak belirlenmiştir. Yapılan bu analiz sonucunda Elektrik ve Elektronik, Tekstil, Otomotiv, Metal ve Denizcilik olmak üzere beş sektörde Teknoloji Platformları kurulmasına yönelik çalışmalar 11 Ocak 2007 tarihinde başlatılmıştır. 2007 yılının Şubat ve Mart aylarında düzenlenen Teknoloji Platformu Oluşturma Çalıştayları ile Platformların kurulmalarında aktif rol oynaması beklenen Platform Eşgüdüm Kurulları seçilmiş ve platformların misyon ve vizyonlarına ilişkin ilk çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

7 Mart 2007 tarihinde gerçekleştirilen BTYK'nın 15. toplantısında ise ithalat hacmi en yüksek olan Enerji ve Sağlık (İlaç) sektörleri ile stratejik öneme sahip Tarım sektöründe de dışa bağımlılığı azaltmak için, benzeri çalışmaların yararlı olacağı ortaya konmuştur. Bu nedenle, 6 Temmuz 2007 tarihinde anılan sektörlerde Teknoloji Platformları kurulması çalışmalarını başlatmak üzere bir açılış toplantısı düzenlenmiştir. 1-2-3 Ağustos 2007 günlerinde ise sırasıyla İlaç, Enerji ve Tarım Teknoloji Platformları oluşturma çalıştayları gerçekleştirilmiştir. Anılan çalıştaylara özel sektör temsilcileri ağırlıkta olmak üzere, akademisyenler ve ilgili kamu kurumlarından katılım sağlanmış olup, katılımcı sayısı, İlaç, Enerji ve Tarım Teknoloji Platformları oluşturma çalıştaylarına sırasıyla yaklaşık olarak 75, 50 ve 55 olarak gerçekleştirilmiştir. Çalıştaylar esnasında Platform Eşgüdüm Kurulları seçilmiş ve platformların kısa vadedeki çalışma programı belirlenmiştir.

Platform Eşgüdüm Kurulları seçilmelerinin ardından, platformların oluşumları ile ilgili Eylül ve Ekim ayında toplantılar gerçekleştirilerek, platform yapılanması ve yaygınlaştırılması konularında çalıştılar. Önümüzdeki dönemde her 3 sektör için geniş katılımlı Genel Kurul toplantılarının düzenlenmesi öngörülmektedir.

Ar-Ge ve yenilik ekseninde söz konusu sektörün rekabet gücünün artırılması için gerekli stratejik araştırma gündemini hazırlamak, sektörün paydaşları arasında kalıcı işbirliği ve iletişim ortamını oluşturmak üzere TÜBİTAK'ın girişimiyle başlatılan Teknoloji Platformları uygulaması diğer sektörlerde de örnek olmaktadır. Bu anlamda ilk adım yapı teknolojileri sektöründe sektörün kendi inisiyatifiyle atılmış olup, başka sektörlerde de bu yönde hazırlıklar yapılmaktadır.

Konuyla ilgili daha ayrıntılı bilgiye <http://platform.tubitak.gov.tr> adresinden erişilebilmektedir.

6. Araştırma Ortamının ve Altyapısının Geliştirilmesi

6.1. Akademik Ar-Ge Destek Programı

Ülkemizdeki araştırma altyapısının geliştirilmesi, akademik araştırma faaliyetlerinin desteklenmesi ve uygun araştırma ortamının sağlanabilmesi için üniversitelere, özel ve kamu Ar-Ge kuruluşlarına verilmekte olan TÜBİTAK desteklerinin araştırma gruplarına göre dağılımı Tablo D.24'te yer almaktadır. Tablo D.25'te, geçmiş yıllarda 1 Ekim ve yıl sonu itibarıyla gerçekleşen harcamalar, Tablo D.26'da 1 Ekim 2007 tarihi itibarıyla önerilen ve desteklenen projelerin üniversitelere göre dağılımı ve Tablo D.27'de ise 2002-2007 yılları arasında önerilen ve desteklenen araştırma projeleri görülmektedir.

Tablo D.24. Araştırma Gruplarına Göre Proje Sayılarının ve Destem Miktarlarının Dağılımı
(1 Ocak- 1 Ekim 2007 Dönemi)

Araştırma Grupları	Önerilen Proje Sayısı	Desteklenen Proje Sayısı	Destek Bütçesi (*1000 YTL)	Yürürlükteki Proje Sayısı	Yürürlükteki Proje Bütçesi (*1000 YTL)	Harcama (*1000 YTL)
Çevre, Atmosfer, Yer ve Deniz Bilimleri	399	67	10.004	372	41.572	9.860
Elektrik, Elektronik ve Enformatik	315	68	9.907	230	36.443	9.484
Mühendislik	709	137	22.719	635	85.825	20.266
Sağlık Bilimleri	559	94	8.842	328	41.381	9.980
Sosyal ve Beşeri Bilimler	624	124	13.685	333	31.982	9.820
Temel Bilimler	999	222	26.823	739	87.157	23.358
Tarım, Ormancılık ve Veterinerlik	965	186	20.071	618	69.349	17.047
TOPLAM	4570	898	112.051	3255	393.709	99.815

Tablo D.25. Bütçe Ödeneği ve 31 Ekim ve Yıl Sonu İtibarıyla Gerçekleşmeler * (cari fiyatlarla 1.000 YTL)

		Bütçe Ödeneği	31 Ekim İtibarıyla		Yıl Sonu İtibarıyla	
			Harcama	Gerçekleşme (%)	Harcama	Gerçekleşme (%)
2004	ARDEB	19.522	8.601	44	11.688	60
	TOPLAM	19.522	8.601	44	11.688	60
2005	KAMAG	49.520	0	0	9.839	20
	SAVTAG	49.520	0	0	0	0
	ARDEB	89.136	40.389	45	42.729	48
	TOPLAM	188.176	40.389	21	52.568	28
2006	KAMAG	50.000	39.864	80	49.514	99
	SAVTAG	60.000	30.776	51	46.044	77
	ARDEB	80.000	110.394	138	138.019	173
	TOPLAM	190.000	181.034	95	233.577	123
2007	KAMAG	50.000	63.513	127	95.000	190
	SAVTAG	65.000	67.868	104	98.000	151
	ARDEB	85.000	107.443	126	133.000	156
	TOPLAM	200.000	238.824	119	326.000	163

* Ödenek ve gerçekleşen harcamalara grupların bilimsel toplantı harcamaları ve proje değerlendirmeleri için yapılan harcamalar dahildir.

** 2007 yıl sonu itibarıyla harcama ve gerçekleşme oranları öngörüldür.

Tablo D.26. 1 Ekim 2007 Tarihi İtibariyle Sadece 2007 Yılı İçerisinde Önerilen ve Desteklenen Projelerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Önerilen Proje Sayısı	Desteklenen Proje Sayısı	Desteklenen Projelerin Destek Bütçesi (YTL)
Orta Doğu Teknik Ü.	176	61	9.947.398
Çukurova Ü.	109	29	5.281.378
Ege Ü.	191	41	5.231.286
Boğaziçi Ü.	68	25	5.064.213
S. Demirel Ü.	178	33	5.046.555
Hacettepe Ü.	190	45	4.844.214
İstanbul Teknik Ü.	156	29	4.710.169
Atatürk Ü.	178	33	4.079.330
İstanbul Ü.	129	31	3.772.173
Selçuk Ü.	105	21	3.502.115
Dokuz Eylül Ü.	126	30	3.421.012
Ankara Ü.	245	38	3.273.544
Gazi Ü.	143	22	2.650.996
Bilkent Ü.	60	19	2.528.980
Gebze Yüksek Teknoloji Enst.	73	14	2.424.358
Gaziosmanpaşa Ü.	47	14	2.094.012
Sabancı Ü.	42	30	2.068.775
K.Maraş Sütçü İmam Ü.	63	16	2.062.572
Marmara Ü.	81	17	1.921.385
Koç Ü.	24	15	1.822.406
Anadolu Ü.	57	13	1.774.582
Akdeniz Ü.	84	20	1.549.473
Adnan Menderes Ü.	52	11	1.510.184
Yeditepe Ü.	39	11	1.440.879
Kocaeli Ü.	65	10	1.278.090
Erciyes Ü.	92	15	1.249.446
Pamukkale Ü.	76	11	1.192.904
Karadeniz Teknik Ü.	84	9	1.167.313
Abant İzzet Baysal Ü.	34	7	1.116.881
Fatih Ü.	36	6	1.095.100
İzmir Yüksek Teknoloji Enst.	53	7	1.080.532
İnönü Ü.	25	8	1.047.546
Mersin Ü.	44	11	1.044.898
Fırat Ü.	107	15	1.024.197
Afyon Kocatepe Ü.	35	6	853.283
Uludağ Ü.	61	9	843.745
Mustafa Kemal Ü.	54	8	833.531
Yıldız Teknik Ü.	67	7	830.125
Ondokuz Mayıs Ü.	80	10	824.474
Muğla Ü.	50	7	822.085
Osmangazi Ü.	28	5	783.944
Ç. Onsekiz Mart Ü.	65	7	767.040
Kırıkkale Ü.	26	5	723.983
Z. Karaelmas Ü.	50	6	714.189
Başkent Ü.	24	6	657.959
Sakarya Ü.	63	3	649.823
Kafkas Ü.	45	12	619.309
Niğde Ü.	25	4	570.927
Harran Ü.	49	8	565.665

Tablo D.26. 1 Ekim 2007 Tarihi İtibariyle Sadece 2007 Yılı İçerisinde Önerilen ve Desteklenen Projelerin Üniversitelere Göre Dağılımı (devamı)

Üniversite	Önerilen Proje Sayısı	Desteklenen Proje Sayısı	Desteklenen Projelerin Destek Bütçesi (YTL)
Yüzüncü Yıl Ü.	45	5	548.431
Balıkesir Ü.	42	5	483.523
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Ü.	35	4	452.356
Düzce Ü.	12	2	391.440
Celal Bayar Ü.	25	3	298.850
Işık Ü.	11	2	258.811
Cumhuriyet Ü.	28	3	250.397
Atılım Ü.	6	2	247.380
Namık Kemal Ü.	15	4	240.735
Dicle Ü.	38	3	229.540
Karabük Ü.	4	2	202.780
İstanbul Bilgi Ü.	4	1	172.500
Trakya Ü.	7	1	159.620
Galatasaray Ü.	4	1	155.365
Doğuş Ü.	3	1	150.847
Rize Ü.	14	1	149.580
Gaziantep Ü.	28	3	142.375
Ordu Ü.	3	1	133.410
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Ü.	2	1	132.706
Bozok Ü.	7	1	122.370
Mehmet Akif Ersoy Ü.	11	3	61.800
Gata	27	2	56.990
Amasya Ü.	1	1	26.545
D. Akdeniz Ü.	4	1	24.550
Dumlupınar Ü.	16	1	14.500
Adıyaman Ü.	2	0	0
Ahi Evran Ü.	3	0	0
Aksaray Ü.	14	0	0
Artvin Çoruh Ü.	8	0	0
Bahçeşehir Ü.	13	0	0
Çankaya Ü.	3	0	0
Erzincan Ü.	1	0	0
Giresun Ü.	4	0	0
Haliç Ü.	5	0	0
İstanbul Kültür Ü.	7	0	0
İstanbul Ticaret Ü.	2	0	0
İstanbul Ekonomi Ü.	1	0	0
Kadir Has Ü.	5	0	0
Kastamonu Ü.	3	0	0
Lefke Avrupa Ü.	1	0	0
Maltepe Ü.	2	0	0
Sinop Ü.	2	0	0
Ufuk Ü.	3	0	0
ÜNİVERSİTELER TOPLAMI	4425	874	109.486.379
Diğer Kuruluşlar	145	24	2.564.287
GENEL TOPLAM	4570	898	112.050.666

Tablo D.27. 2002-2007 Yılları Arasında Önerilen ve Desteklenen Araştırma Projeleri

	2002			2003			2004			2005			2006			2007*		
	Ö	D	DB	Ö	D	DB	Ö	D	DB	Ö	D	DB	Ö	D	DB	Ö	D	DB
1 Ocak – 1 Ekim	1.159	441	8.074	774	314	6.706	1.634	455	11.775	3.861	1.224	92.987	3.825	1.186	126.134	4.570	898	95.295
2 Ekim – 31 Aralık	39	108	2.742	93	24	368	108	25	512	209	250	16.588	220	117	11.260	250	415	47.787
TOPLAM	1.198	549	10.816	867	338	70.74	1.742	480	12.287	4.070	1.474	109.575	4.045	1.303	137.394	4.820	1.313	143.082

* 2007 yılı 2 Ekim-31 Aralık verileri öngörüdüür.

Ö : Önerilen Proje Sayısı

D : Desteklenen Proje Sayısı

DB : Destek Bütçesi x 1000 YTL (2005 sabit fiyatlarla)

6.2. TÜBİTAK Sosyal ve Beşeri Bilimler Alanındaki Araştırma Destekleri

2006 yılında 1 Ocak- 1 Ekim döneminde toplam 445 proje, 2007 yılının aynı döneminde ise toplam 624 proje önerisi TÜBİTAK Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Grubu'na (SOBAG) sunulmuştur. Proje sayılarının artmasında sosyal ve beşeri bilimler araştırma projelerinin TÜBİTAK tarafından desteklendiği bilgisinin üniversite ziyaretleri ve TÜBİTAK Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS) duyurularıyla daha geniş bir kitlelere ulaştırılması rol oynamıştır. Proje sayılarındaki mevcut yükselme eğilimi devam ettiği takdirde 2003 yılında 40 olan proje önerisinin 2007 yılı sonu itibarıyla 670'e yükselmesi beklenmektedir. SOBAG tarafından 1 Ekim 2006 – 1 Ekim 2007 tarihleri arasında kabul edilen projelerin bütçelerinin toplamı 12.204.000 YTL'dir. Tablo D.29'da yıllar itibarıyla SOBAG'a önerilen ve desteklenen proje sayıları destek bütçeleri ile birlikte verilmektedir.

1 Ekim 2006 – 1 Ekim 2007 tarihleri arasında 146 adet Hızlı Destek başvurusu alınmıştır. Bu önerilerden toplam 95 tanesi desteklenmiştir.

Uluslararası Projeler

SOBAG'ın öncülüğü ile TÜBİTAK, URBAN ERA-NET ağına katılma sürecini tamamlamış ve proje çağrı konularının belirlenmesi için yapılan toplantılara katılım sağlanmıştır.

2006 3. döneminde iki uluslararası proje sunulmuş ve bunlardan bir tanesi desteklenmiştir. 2007 yılının ilk iki döneminde 13 öneri alınmış, dört tanesinin desteklenmesine karar verilirken diğerlerinin değerlendirmesine devam edilmektedir.

Bilimsel Yayın Destekleri

1 Ekim 2006 – 1 Ekim 2007 tarihleri arasında bilimsel yayın desteği için 942 başvuru olmuş, bunlardan 870 adedi kabul edilmiştir. Bu dönemde bilimsel yayın desteğine ödenen miktar 540 000 YTL olmuştur.

Bilimsel Toplantı Destekleri

TÜBİTAK Bilimsel Toplantı Destekleme Programı kapsamında 1 Ekim 2007 tarihi itibarı ile 110 öneri ile en çok SOBAG'a başvuruda bulunulmuştur. Bu başvurular içerisinde 12 ulusal, 31 uluslararası katılımlı ve 19 uluslararası toplantı önerisi kabul edilmiştir, 29 toplantı önerisinin değerlendirmesi ise devam etmektedir.

Bilim İnsanı Destekleme Başkanlığı'nca (BİDEB) Sağlanan Destekler

Sosyal ve beşeri bilimlerde verilen BİDEB destekleri Tablo D.28'de verilmektedir.

Tablo D.30'da ise verilen desteklerin üniversitelere göre dağılımı sunulmaktadır.

Tablo D.28. BİDEB Tarafından Sosyal ve Beşeri Bilim İnsanlarına Sağlanan Destekler

Destek Türü	2006 Destek	Ekim 2007 Destek
2213 Yurt Dışı Doktora Burs Programı	13	6
2214 Yurt Dışı Araştırma Burs Programı	19	27
2215 Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı	10	15
2216 Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Burs Programı	4	1
2219 Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı	27	21
2224 Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı	168	229
2210 Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı	488	değerlendirme aşamasındadır
2211 Yurt İçi Doktora Burs Programı	157	değerlendirme aşamasındadır

Tablo D.29. 2002-2007 Yılları Arasında Önerilen ve Desteklenen Araştırma Projeleri (SOBAG)

	2002			2003			2004			2005			2006			2007*		
	Ö	D	DB	Ö	D	DB	Ö	D	DB	Ö	D	DB	Ö	D	DB	Ö	D	DB
1 Ocak – 1 Ekim	32	13	157	32	9	124	80	10	433	364	69	5.465	445	144	10.664	624	124	11.639
2 Ekim – 31 Aralık	4	2	23	8	4	75	3	1	16	10	41	3.142	38	13	565	47	69	5.281
TOPLAM	36	15	180	40	13	199	83	11	449	374	110	8.607	483	157	11.229	671	193	16.920

* 2007 yılı 2 Ekim-31 Aralık verileri öngörüdür.

Ö : Önerilen Proje Sayısı

D : Desteklenen Proje Sayısı

DB : Destek Bütçesi x 1000 YTL (2005 sabit fiyatlarla)

Tablo D.30. 01 Ekim 2007 Tarihi İtibariyle SOBAG'a Sadece 2007 Yılı İçerisinde Önerilen ve Desteklenen Projelerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Önerilen Proje Sayısı	Desteklenen Proje Sayısı	Desteklenen Projelerin Destek Bütçesi (YTL)
Dokuz Eylül Ü.	26	6	1.022.848
Koç Ü.	10	9	1.018.131
Orta Doğu Teknik Ü.	37	11	957.946
Sabancı Ü.	10	7	741.198
Anadolu Ü.	20	4	717.191
Hacettepe Ü.	32	4	706.252
Boğaziçi Ü.	11	4	656.646
Başkent Ü.	13	5	631.809
Gazi Ü.	44	6	575.695
Muğla Ü.	10	6	556.064
İstanbul Ü.	11	3	517.550
Bilkent Ü.	22	7	466.284
Ankara Ü.	45	8	409.621
Adnan Menderes Ü.	10	3	366.769
Yeditepe Ü.	3	2	326.964
Abant İzzet Baysal Ü.	9	2	309.236
Ege Ü.	23	4	285.749
S. Demirel Ü.	14	4	281.322
İstanbul Teknik Ü.	3	1	270.837
Mersin Ü.	7	3	221.870
Marmara Ü.	17	3	211.055
Çukurova Ü.	5	2	210.633
Ondokuz Mayıs Ü.	6	2	205.069
İstanbul Bilgi Ü.	3	1	172.500
Galatasaray Ü.	2	1	155.365
Atatürk Ü.	11	1	150.935
Işık Ü.	1	1	148.134
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Ü.	2	1	132.706
Ç. Onsekiz Mart Ü.	10	1	113.765
İnönü Ü.	5	1	105.401
Erciyes Ü.	3	1	87.621
Gaziosmanpaşa Ü.	6	1	87.314
Dicle Ü.	4	1	84.420
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Ü.	11	1	60.550
Fatih Ü.	10	1	45.250
K.Maraş Sütcü İmam Ü.	4	1	16.550
Akdeniz Ü.	12	1	14.900
Mehmet Akif Ersoy Ü.	5	1	10.850
Adıyaman Ü.	1	0	0
Afyon Kocatepe Ü.	5	0	0
Atılım Ü.	4	0	0
Bahçeşehir Ü.	1	0	0
Balıkesir Ü.	4	0	0
Bozok Ü.	1	0	0
Celal Bayar Ü.	2	0	0
Cumhuriyet Ü.	8	0	0
Çankaya Ü.	3	0	0
Doğuş Ü.	3	0	0

Tablo D.30. 01 Ekim 2007 Tarihi İtibariyle SOBAG'a Sadece 2007 Yılı İçerisinde Önerilen ve Desteklenen Projelerin Üniversitelere Göre Dağılımı (devamı)

Üniversite	Önerilen Proje Sayısı	Desteklenen Proje Sayısı	Desteklenen Projelerin Destek Bütçesi (YTL)
Erzincan Ü.	1	0	0
Fırat Ü.	3	0	0
Gaziantep Ü.	11	0	0
Gebze Yüksek Teknoloji Enst.	10	0	0
Harran Ü.	1	0	0
İstanbul Ticaret Ü.	1	0	0
İzmir Yüksek Teknoloji Enst.	1	0	0
Kafkas Ü.	1	0	0
Karadeniz Teknik Ü.	2	0	0
Kırıkkale Ü.	1	0	0
Kocaeli Ü.	7	0	0
Lefke Avrupa Ü.	1	0	0
Mustafa Kemal Ü.	5	0	0
Niğde Ü.	1	0	0
Osmangazi Ü.	4	0	0
Pamukkale Ü.	12	0	0
Sakarya Ü.	9	0	0
Selçuk Ü.	10	0	0
Sinop Ü.	1	0	0
Ufuk Ü.	2	0	0
Uludağ Ü.	5	0	0
Yıldız Teknik Ü.	3	0	0
Yüzüncü Yıl Ü.	6	0	0
Z. Karaelmas Ü.	4	0	0
TOPLAM	611	121	13.053.000
Diğer Kuruluşlar	13	3	631.901
GENEL TOPLAM	624	124	13.684.901

7. Ulusal ve Uluslararası Bağlantıların Etkinleştirilmesi

7.1. Uluslararası Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği

a. İkili İşbirliği Etkinlikleri

14 Mart 2007 tarihinde Ankara'da Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır.

15 Mart 2007 tarihinde Bosna Hersek ile Türkiye arasında, iki ülkenin metroloji enstitüleri arasında bir İşbirliği Mutabakat Zaptı (MOU) imzalanmıştır. İmzalanan Mutabakat Zaptı kapsamında; TÜBİTAK Ulusal Metroloji Enstitüsü (UME), Bosna Hersek Metroloji Enstitüsüne Bilimsel, Yasal ve Endüstriyel Metroloji alanlarında teknik destek, UME yapımı cihaz temini, danışmanlık ve personel eğitimi sağlayacaktır.

TÜBİTAK ile İsrail Bilim Bakanlığı arasında mevcut İşbirliği Anlaşması çerçevesinde, 26-28 Mart 2007 tarihlerinde Ramat-Gan, Telaviv, İsrail'de Türkiye-İsrail Nanofotonik Çalıştayı düzenlenmiştir.

27 Mart 2007 tarihinde Romanya Bilimsel Araştırma Otoritesi (National Authority for Scientific Research of Romania-ANCS) ile TÜBİTAK arasında 1999 yılında imzalanan Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşması'nın Uygulama Programı Ankara'da imzalanmıştır.

9 Nisan 2007 tarihinde Pakistan Federal Bakanı ve Yükseköğretim Kurulu Başkanı'yla , TÜBİTAK ve Pakistan Yükseköğretim Kurulu arasında bilim ve teknoloji alanında gerçekleştirilebilecek işbirliği faaliyetleri hakkında görüşülmüştür.

12 Nisan 2007 tarihinde TÜBİTAK'ta TÜBİTAK ile Macaristan Ulusal Araştırma ve Teknoloji Ofisi (National Office for Research and Technology – NKTH) arasında 12 Ocak 2005 tarihinde Ankara'da imzalanmış olan "Bilim ve Teknolojide İşbirliği Protokolü" çerçevesinde, 2007-2008 yıllarında desteklenecek ortak projelerin görüşüldüğü TÜBİTAK-NKTH Ortak Komite Toplantısı yapılmıştır.

16 Nisan 2007 tarihinde Türk-Alman İş Konseyi (TAİK) bünyesinde oluşturulan "Bilim, Araştırma ve Teknoloji Çalışma Grubu"nun 2. Toplantısı Hannover'de gerçekleştirilmiştir. Yapılan toplantıda üniversiteler arası işbirliği, kobiler arası işbirliği ve ortak sanayi Ar-Ge projeleri destekleme mekanizmaları tartışılmış ve tutanak imzalanmıştır. Bu çerçevede, 2007 yılı sonbaharında "TÜBİTAK – BMBF-IB Araştırma ve Destek Mekanizmaları Ortak Çalıştayı" düzenlenmesi planlanmaktadır.

8 Haziran 2007 tarihinde Moğolistan'ın Ankara Büyükelçisi ile yapılan görüşmelerde TÜBİTAK ile Moğolistan Bilimler Akademisi (MAS) arasında 2 Kasım 2006 tarihinde imzalanan Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşması çerçevesinde gelecekteki işbirliği olanakları üzerinde durulmuştur.

İkili ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla; ABD (hükümetlerarası), Çin Halk Cumhuriyeti Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (kurumlararası), Küba Bilim, Teknoloji ve Çevre Bakanlığı (kurumlararası), Malezya (kurumlararası) ve Rusya Temel Araştırma Vakfı (kurumlararası) ile ikili işbirliği anlaşmaları imzalanması yönünde girişimler başlatılmıştır.

b. Çok Taraflı İşbirliği Etkinlikleri

COST (European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research – Bilimsel ve Teknik Araştırma Alanında Avrupa İşbirliği)

COST Yüksek Düzeyli Temsilciler Komitesi ve Alan Komiteleri Toplantılarına ilgili temsilcilerimiz katılmıştır. COST aksiyonlarının ülkemiz araştırmacılarına duyurulması ve COST aksiyonlarına katılım ile ilgili faaliyetler sürdürülmüştür.

EMBO (European Molecular Biology Organisation – Avrupa Moleküler Biyoloji Örgütü)

EMBO Olağan Toplantısına ve Stratejik Çalışma Grubu Toplantısına EMBO Türkiye Temsilcisi katılmıştır.

Uzay Alanında Faaliyet Gösteren Uluslararası Kuruluşlar:

- ESA (European Space Agency – Avrupa Uzay Ajansı)
ESA ile oluşturulan 2007 yılı eylem planı çerçevesinde düzenlenen TÜBİTAK-ESA Konferansı 22-23 Ekim 2007 tarihlerinde TÜSSİDE, Gebze'de gerçekleştirilmiştir.
- APSCO (Asia Pacific Space Cooperation Organization – Asya-Pasifik Uzay İşbirliği Örgütü)
Ülkemiz tarafından 1 Haziran 2006 tarihinde imzalanan APSCO Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı 20 Ekim 2006 tarihinde Başbakanlık tarafından T.B.M.M. Başkanlığına iletilmiştir. Söz konusu Sözleşmenin ülkemiz tarafından onay işlemlerinin tamamlanması ile ülkemizin APSCO faaliyetlerine daha etkin bir şekilde katılımı mümkün olabilecektir.
- Uzay alanında CPUOS (Committee for Peaceful Uses of Outer Space - Birleşmiş Milletler Uzayın Barışçı Amaçlarla Kullanılması Komitesi / UBAKK) çerçevesindeki faaliyetlere katılım sağlanmıştır. EURISY'e (European International Space Year – Avrupa Uluslararası Uzay Yılı) üye olma işlemi Eylül 2007'de tamamlanmıştır. GEO (Group on Earth Observations – Yer Gözlem Grubu) kuruluşuna üye olunması yönündeki çalışmalar devam etmektedir.

ESF (European Science Foundation – Avrupa Bilim Vakfı), EUROHORCs (European Heads Of Research Councils – Avrupa Araştırma Kurumları Başkanları), ile EUROMED (Euro-Mediterranean Cooperation – Avrupa-Akdeniz İşbirliği) gibi Avrupa ölçeğindeki uluslararası organizasyonların faaliyetlerinde ülkemiz temsil edilmiştir. TÜBİTAK Başkanı EUROHORCs'un Yönetim Kurulu'na seçilmiştir.

KEİ (Karadeniz Ekonomik İşbirliği)

1 Mayıs 2007 – 31 Ekim 2007 tarihleri arasında KEİ Dönem Başkanlığını ülkemizin yürütecek olması sebebiyle, KEİ bünyesinde birçok etkinliğin ülkemizde düzenlenmesi için Dışişleri Bakanlığı koordinasyonunda toplantılar yapılmıştır. Bu kapsamda, KEİ Bilim ve Teknoloji Çalışma Grubu Toplantısı ve Bilim ve Teknoloji Bakanları Toplantısı 30-31 Ekim 2007 tarihlerinde İstanbul'da Sayın Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet AYDIN başkanlığında düzenlenmiştir.

NATO (North Atlantic Treaty Organization – Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü)

27 Nisan 2007 tarihinde NATO Kamu Diplomasisinden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı ve NATO Kamu Diplomasisi Bölümü Barış ve Güvenlik için Bilim Programı Direktörü ile gerçekleştirilen temaslarda TÜBİTAK'ın ve NATO Barış ve Güvenlik için Bilim Komitesinin faaliyetleri tanıtılmıştır.

NATO Barış ve Güvenlik için Bilim (SPS) Komitesi Toplantısına, NATO Information and Communication Security Panel ve NATO Human and Societal Dynamics Panel Toplantılarında ülkemiz temsil edilmiştir.

8-9 Kasım 2007 tarihinde Ankara'da NATO TÜBİTAK işbirliği ile "NATO Bilgi Günü" düzenlenmiştir.

OECD Küresel Bilim Forumu

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'ne (OECD) bağlı Küresel Bilim Forumu'nun 17. olağan toplantısı TÜBİTAK'ın ev sahipliği ile 1-2 Ekim 2007 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıya 23 OECD üyesi ve gözlemci ülkeden yaklaşık 60 temsilci katılmıştır. Küresel Bilim Forumu çalışmalarında kaydedilen gelişmelerin sunulduğu toplantıda, çalışmaların gidişatı hakkında fikir alışverişi yapılmış ve yeni çalışma konu önerileri gündeme getirilmiştir.

c. Diğer Faaliyetler

Uluslararası Bilim, Teknoloji ve Yenilik (BTY) Stratejisi Uygulama Planı (2007- 2010)

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun (BTYK) 7 Mart 2007 tarihli 15. Toplantısında; BTYK'nın 2006/202 no'lu kararı gereğince TÜBİTAK koordinasyonunda TARAL paydaşlarının katılımıyla hazırlanan "Uluslararası Bilim, Teknoloji ve Yenilik (BTY) Stratejisi Uygulama Planı'nın (2007-2010)"

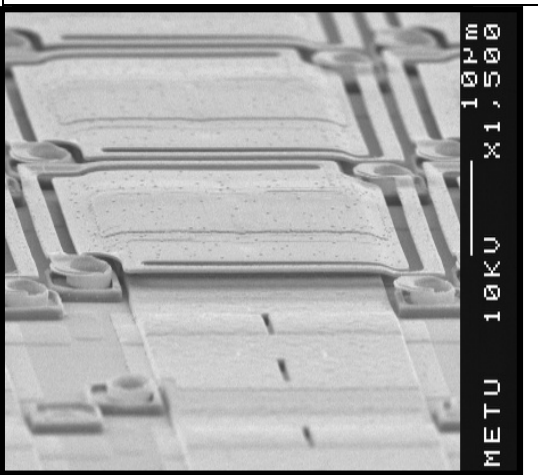

onaylanmasına, TÜBİTAK'a Uygulama Planı'nın uygulanmasını izleme ve koordinasyon görevinin verilmesine, Uygulama Planı'nda öngörülen eylem alanlarında görevli tüm kuruluşların TÜBİTAK ile yakın işbirliği içinde çalışmaları planlamaları ve yürütmelerine karar verilmiştir.

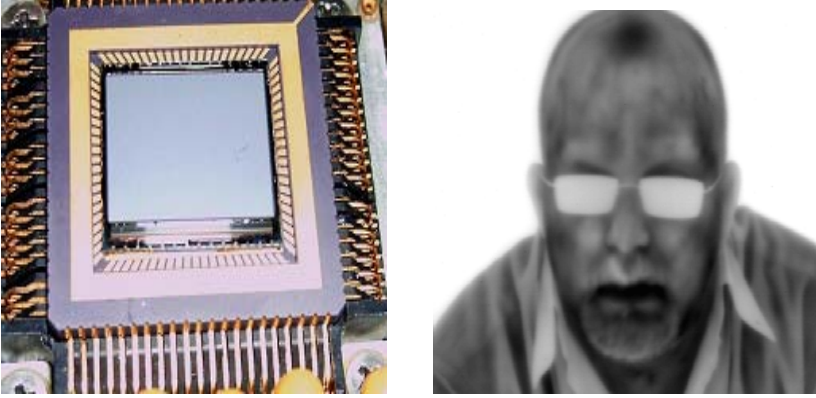
Bu çerçevede, bilim ve teknoloji alanında ilgili ülkelerden olabilecek taleplerimiz konusunda, 21 Mart 2007 tarihinde Dışişleri Bakanlığı ve TÜBİTAK temsilcilerinin katıldığı bir koordinasyon toplantısı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantıda, ilk aşamada 13 ülke belirlenmiş ve bu ülkelerle eylem planlarının oluşturulmasına yönelik çalışmaların başlatılması hususunda mutabık kalınmıştır. Belirlenen ülkelere yönelik bilgi dosyalarının ve eylem planlarının oluşturulması çalışmaları, Dışişleri Bakanlığı'nın eşgüdümünde sürdürülmektedir.

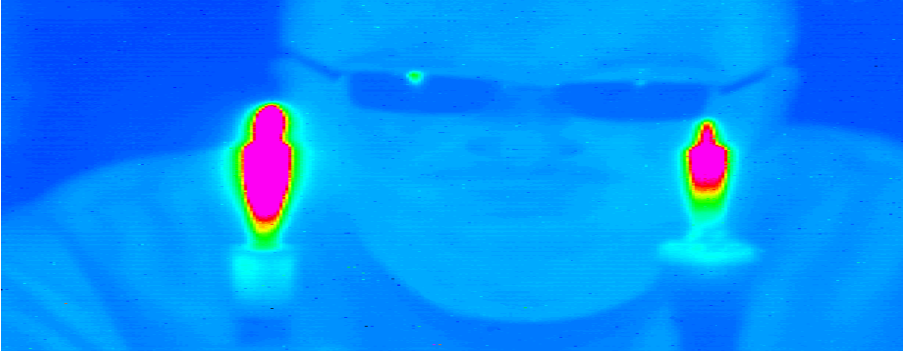
EK

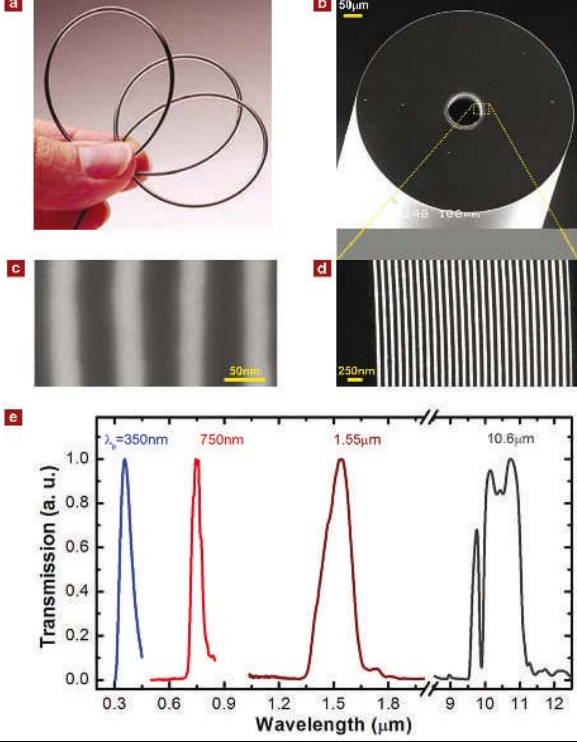
- Ek D-1: TÜBİTAK Tarafından Desteklenen Projeler ile TÜBİTAK Enstitüleri Tarafından Gerçekleştirilen Projelere Örnekler

**Ek D-1: TÜBİTAK Tarafından
Desteklenen Projeler ile TÜBİTAK
Enstitüleri Tarafından Gerçekleştirilen
Projelere Örnekler**

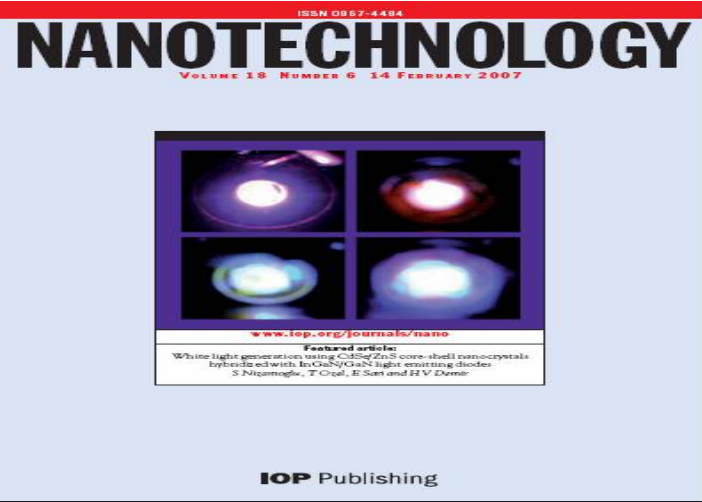
Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
320X240 Mikrobolometre Tipi Soğutmasız Kızılötesi Detektör Kamera Sistemi	17.445.119
 	Proje Başlama Tarihi
	01.05.2006
	Proje Süresi
	48 ay
	Proje Bitiş Tarihi
	01.05.2010
	Müşteri Kurum/lar
MSB	
Yürütücü Kurum/Kuruluşlar	
ODTÜ ASELSAN	
Hedeflenen Kazanımlar	
<ul style="list-style-type: none"> • Projede, TSK' nin önemli bir ihtiyacı olan gece görüş detektörleri geliştirilmesi planlanmaktadır. • 4 yıl süresi olan projede, henüz 1. yıl tamamlanmasına rağmen kamera sisteminin prototip olarak çalıştığının görülmüştür. • ABD, Fransa ve Japonya'dan sonra özgün olarak bu teknolojiyi geliştirebilen dünyada 4. ülkenin Türkiye olması ülkemiz açısından büyük bir başarı olarak değerlendirilmektedir. • İngiltere ve İsrail teknoloji satın alarak üretmektedir 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
<ul style="list-style-type: none"> • Çok Geniş Formatlı Orta Dalgaboyu Kızılötesi (MWIR, 3-5 μm) Taramasız Sensör Dizinlerinin Geliştirilmesi • Geniş Formatlı Mwır 3-5 Mikrometre/LWIR Çift Bantlı Ve Taramasız Kızılötesi Sensör Düzenleri Geliştirmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • 2.722.516 • 2.469.566
	Proje Başlama Tarihi
	15.03.2006
	Proje Süresi
	36 ay
	Proje Bitiş Tarihi
	15.03.2009
Müşteri Kurum/lar	
MSB	
Yürütücü Kurum/Kuruluşlar	
ODTÜ	
Hedeflenen Kazanımlar	
<ul style="list-style-type: none"> • Bu projelerde, TSK' nin önemli bir ihtiyacı olan gece görüş detektörleri geliştirilmesi planlanmaktadır. • Projelerde ilk yıl içerisinde gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda, termal görüntüleme sistemlerinde kullanılmak üzere 3-5 μm bandında algılama yapan geniş formatlı Kuantum Kuyulu Kızılötesi Fotodetektör (QWIP) teknolojisi ülkemize kazandırılmıştır. • Geniş (640x512) formatlı 3-5 μm dedektör dizini tasarım ve üretim yeteneğiyle birlikte, bu sensörlerin yarı-iletken katman yapılarını büyütmek için gerekli bilgi birikimi ve tecrübe ODTÜ'de oluşturulmuş ve bu sensörler ham maddeleri dahil ülkemizde üretilebilir duruma gelmiştir. • ODTÜ'de bu proje kapsamında gerçekleştirilen çalışmalarda bu sensörler için dünyada kullanılan standart yarı-iletken sistemi yerine alternatif bir yarı-iletken sistemi kullanılmış ve üstün dedektör performansı elde edilmiştir. • Bu yarı-iletken sistemiyle (AlInAs/InGaAs/InP) geniş formatlı QWIP dizini dünyada ilk defa olarak bu proje kapsamında üretilmiştir 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Füze İkaz Sistemi Geliştirilmesi Projesi	5.495.000
	Proje Başlama Tarihi
	15.03.2006
	Proje Süresi
	36 ay
	Proje Bitiş Tarihi
	15.03.2009
Müşteri Kurum/lar	MSB
Yürütücü Kurum/Kuruluşlar	Bilkent Ü.
Hedeflenen Kazanımlar	
<ul style="list-style-type: none"> Bilkent Üniversitesinin yürüttüğü projede, TSK'nın ihtiyaç duyduğu füze ikaz sistemlerinde kullanılmaya uyumlu ve kritik malzemeler olan yarı iletken temelli güneş körü mor ötesi ve iki renkli orta dalga boyu kızıl ötesi detektör dizinleri geliştirilmektedir. Projenin 1. yılı sonunda alınan sonuçlar kapsamında dünyanın en hassas füze ikaz sensörlerinin üretimi yapılmıştır. Proje sonunda ürüne dönüşecek bu aygıtların füze ikaz sistemlerinde kullanılması ile Türkiye'nin bu kritik teknolojide dışa bağımlılığı giderilmiş olacaktır. 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Nanofiberde Geniş Bandlı Kızıl Ötesi Işık Yaratılması	235.600,00
	Proje Başlama Tarihi
	01/09/2006
	Proje Süresi
	24 ay
	Proje Bitiş Tarihi
01/09/2008	
Yürütücü Kurum/Kuruluşlar	<p>Yrd. Doç. Dr. Mehmet BAYINDIR Bilkent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Fizik Bölümü</p>
Hedeflenen Kazanımlar	
<p>Nanofiberlerde, füze savunma sistemleri ve bazı tıbbi uygulamalar için çok önemli olan geniş bandlı kızıl-ötesi ışık elde etmektir. Proje çerçevesinde, ilk olarak bu malzemelerin sentezi yapılacaktır. As, S, Se, Te, Ge, Ag, Sn, Cu gibi elementlerden iki veya ikiden fazlasını barındıran farklı camlar üretilecek ve bu camların optik ve termal özellikleri karakterize edilecektir. Sentezlenen malzemeler arasından beraber kullanılacağı polimerlerle termal olarak uyum gösteren ve yüksek doğrusal olmayan indeksine (n_2) sahip olanlar kullanılarak, farklı geometrilere fiberler çekilecektir. Daha sonra bu fiberler, yüksek enerjili lazerlerle pompalanarak, yüksek enerjili ve geniş banda sahip kızıl-ötesi ışık elde edilecektir. Proje sonuçlandırıldığında elde edilecek geniş spektrumlu ışık kaynakları aşağıda belirtilen savunma ve tıp gibi birçok alanlarda kullanılabilirler:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Kızıl-ötesi füzelerin hedeflerinin saptırılmasında 	
<ul style="list-style-type: none"> • Optik Koherans Tomografi cihazlarının çözünürlüklerinin artırılmasında 	
<ul style="list-style-type: none"> • Hızlı optik anahtarların tasarımında 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Kırım-Kongo Hemorajik Ateş Virüsünün Deteksiyonu, Tiplendirilmesi, İzolasyonu ve ELISA Kiti Geliştirilmesi	153.100
 	Proje Başlama Tarihi
	01.06.2005
	Proje Süresi
	36 ay
	Proje Bitiş Tarihi
	01.06.2008
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi	
Hedeflenen Kazanımlar	
<p>Güncel ve oldukça zoonotik ve öldürücü karakterde bir enfeksiyonun hem izolasyonu hem de ELISA kiti geliştirilmesi bakımından devam eden ve bu destekle bölgenin referans laboratuvarı durumuna gelinmiştir. Araştırmacı grubu, bu dönemdeki panellerde değerlendirilecek olan "Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığına Karşı DNA aşısı hazırlanması" yeni proje teklifinde bulunmuşlardır.</p>	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Optoelektronik Uygulamaları İçin Nanokristal Katkılı Özgün Aygıtlar	449.040
	Proje Başlama Tarihi
	01/09/2006
	Proje Süresi
	36 Ay
	Proje Bitiş Tarihi
	01/09/2009
Hedeflenen Kazanımlar	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	Bilkent Üniversitesi, Elektrik-Elektronik Müh. Böl.
<ul style="list-style-type: none"> Nanokristal kullanımı ile dünyada ilk kez ayarlanabilir renk özellikleri ile gösterilen Çip üzerinde beyaz ışık üretimi. Ulaşılan başarı: nanotechnology dergisinde kapak ve özellikli makale seçilme. Makale: "white light generation using cdse/zns core-shell nanocrystals hybridized with ıngan/gan light emitting diodes. S. Nizamoglu, T.Özel, E. Sarı, H. V. Demir 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Akıllı Kart Tabanlı Sosyal Güvenlik Sistemi Geliştirilmesi Projesi	10.700.000
	Proje Başlama Tarihi
	01.05.2006
	Proje Süresi
	30 ay
	Proje Bitiş Tarihi
	01.11. 2008
	Müşteri Kurum/lar
Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Bakanlığı Nüfus ve Vatanda. İşl. Gn. Md.	
Yürütücü Kurum/Kuruluşlar	
TÜBİTAK UEKAE	
Ulaşılan Kazanımlar	
<ul style="list-style-type: none"> Akıllı kimlik kartları ile geleneksel devlet süreçlerinin güvenli kimlik doğrulama yöntemleriyle elektronik ortamda yapılabilmesine imkan tanınmaktadır. Bu sayede hizmeti veren ve alan birbirlerinin kimliklerinden emin olacaklardır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı, sistemin ilk kullanıcıları olacaktır. Elektronik kimlik doğrulama sistemi yardımıyla kimlik hırsızlıklarından kaynaklanan yolsuzluklar önlenerek devlete önemli ekonomik girdi ve saygınlık kazandırılacaktır. Sosyal Güvenlik alanında sahte reçete kullanımı gibi yolsuzluk ve usulsüzlüklerden kaynaklanan tahmini 2.000.000.000 YTL'lik yıllık kaybın önüne geçilecektir. Proje kapsamında geliştirilen kart dağıtım ve yönetim uygulamaları, akıllı kart yongası ile işletim sistemi ve kart erişim makinelerinin (POS terminaller) yurt içi ARGE ile gerçekleştirilmesi sonucu tüm sistemin ithalatına oranla tahmini 300 milyon YTL mertebesinde tasarruf sağlanmış olacaktır. Bu sistemin tüm kamu kurumlarına uygulanması ile önemli ölçüde kazanç kaybının önlenmesi ve çok büyük ölçülerde tasarruf sağlanması beklenmektedir. 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Cam Kalite Kontrol Cihazları Geliştirilmesi Projesi	1.091.435
	Proje Başlama Tarihi
	01.04.2002
	Proje Süresi
	Devam ediyor.
	Proje Bitiş Tarihi
	-
	Müşteri Kurum/lar
ŞİŞECAM A.Ş. Saint Gobain Glass (SGG, Fransa) I-Scan Robotics (İsrail)	
Yürütücü Kurum/Kuruluşlar	
TÜBİTAK UEKAE	
Ulaşılan Kazanımlar	
<ul style="list-style-type: none"> • Proje çerçevesinde geliştirilmiş ürünlerin satışlarından günümüze dek 115.000 USD ihracat olmak üzere 1.275.000 USD gelir sağlanmıştır. Bu cihazlar yurt dışından sağlansaydı 2.550.000 USD ithalat bedeli ödenecekti. • Çağdaş teknolojileri içeren camlarda sürekli gerginlik ve kalınlık ölçme özelliğinin birlikte bulunduğu ve teknolojik performansı en yüksek olan dünyadaki tek cihazın üreticisi TÜBİTAK UEKAE'dir. • Dünya'nın en büyük cam üreticisinin olan Saint Gobain Glass şirketler grubu (SGG, Fransa) tüm fabrikalarında UEKAE cihazının kullanılması hakkında prensip kararına varmıştır. Bu doğrultuda ilk cihaz Eylül 2007'de SGG Meksika fabrikasında devreye alınacaktır. • Kullanıcı fiyatı 300.000 USD civarında olan bu cihazlar için SGG Polonya ve SGG İspanya fabrikaları için de siparişler alınmıştır. 	

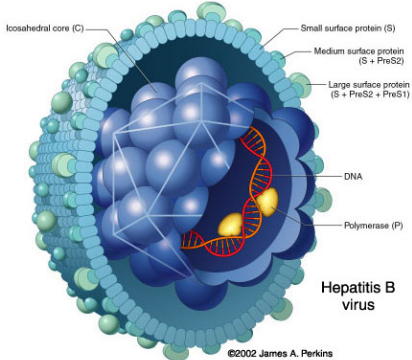
Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Doküman İnceleme Cihazı Geliştirilmesi Projesi	901.399
	Proje Başlama Tarihi
	01.01.2002
	Proje Süresi
	Devam ediyor
	Proje Bitiş Tarihi
	-
	Müşteri Kurum/lar
	Emniyet Gn. Md. (EGM) TC Merkez Bn. (TCMB) Adli Tıp Kurumu ve Enstitüsü Yabancı Belge inceleme kuruluşları
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK UEKAE
Ulaşılan Kazanımlar	
<ul style="list-style-type: none"> Bu cihazlar yurt içinde Emniyet Genel Müdürlüğü Kriminal Polis laboratuvarlarında, TC Merkez bankası matbaasında ve yurt genelinde şubelerinde, Türkiye Belge İnceleme Uzmanları derneği ABİDER’de kullanılmaktadır. Yurt dışına ihraç edilen cihazlar: <ul style="list-style-type: none"> 8 adet - Çin Kriminal polisi ve Adli Tıp Kurumu, 2 adet - Almanya Kriminal Polisi 1 adet - Hollanda , 1 adet - Güney Kore, 1 adet - Macaristan 1 adet - Özgün Manyetik Teyp Analiz Sistemi de AB’nin açtığı bir ihalenin kazanılması sonucuna satılmıştır. Çağdaş optoelektronik aygıtları içeren UEKAE belge inceleme cihazlarında, bu alanda ilk olarak “Hyperspectral Imaging Technology” kullanılmaktadır. Uygulanan teknolojinin belge inceleme alanında özgün olduğu, Eylül 2006’da Hollanda Adli Tıp Enstitüsü’nde düzenlenen Avrupa Belge İnceleme Uzmanları Konferansı’nda teyit edilmiştir. Geliştirilmiş MST (Mikro Spektral Tarayıcı) cihazı INTERPOL logosu taşıma hakkına sahiptir. Proje çerçevesinde geliştirilmiş 41 adet çeşitli ürünlerin satışlarından günümüze dek 1.300.000 USD gelir sağlanmıştır. 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)								
Farklı Ortamlarla Uyumlu Muhabere Sistemi Geliştirme Projesi	2.576.287								
	Proje Başlama Tarihi								
	01.01.2003								
	Proje Süresi								
	Devam ediyor.								
	Proje Bitiş Tarihi								
	-								
Müşteri Kurum/lar	TC.DzKK. BLACKSEAFOR ülkeleri (Rusya, Ukrayna, Romanya, Bulgaristan,Gürcistan) NATO Romanya DzKK.								
Yürütücü Kurum/Kuruluşlar	TÜBİTAK UEKAE								
Ulaşılan Kazanımlar									
<ul style="list-style-type: none"> Sistem sayesinde TÜBİTAK UEKAE ilk kez gerçek anlamda NATO'ya satış yapmış ve devamında yeni talepler almış, TÜRKİYE diğer ülkelere göre öncü pozisyona girmiştir. Rusya Federasyonuna ait savaş gemilerine girerek tarihte ilk kez bir NATO gemisi ile bir Rus gemisi arasındaki kriptolu haberleşmede kullanılan ilk yabancı ürün olma özelliğini taşımaktadır. Bu nedenle NATO'dan, bunun tarihi bir olay olduğunu ifade eden bir teşekkür mektubu alınmıştır. 2004 yılından itibaren yılda iki kez yapılan BLACKSEAFOR tatbikatlarında bütün ülkelerin savaş gemilerinde kullanılan tek haberleşme sistemi olmuştur. Bugüne kadar bu sistem ile sabit noktalar hariç olmak üzere, 12 yabancı ülkeye ait 20 civarında savaş gemisinde çalışılmış ve seyre çıkarılmıştır. Bugüne kadar : <table border="0" data-bbox="289 1696 1209 1900"> <tr> <td>Rusya ve Gürcistan</td> <td>520.000 YTL</td> </tr> <tr> <td>Dz.K.K.</td> <td>2.370.307 YTL</td> </tr> <tr> <td>NATO İtalya</td> <td>405.810 €</td> </tr> <tr> <td>Romanya</td> <td>96.000 €</td> </tr> </table> olmak üzere toplam satış gerçekleştirilmiştir. NATO başta olmak üzere yeni siparişler alınmaktadır. 		Rusya ve Gürcistan	520.000 YTL	Dz.K.K.	2.370.307 YTL	NATO İtalya	405.810 €	Romanya	96.000 €
Rusya ve Gürcistan	520.000 YTL								
Dz.K.K.	2.370.307 YTL								
NATO İtalya	405.810 €								
Romanya	96.000 €								

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Kamu Sertifikasyon Merkezi Projesi	5.307.628YTL
 	Proje Başlama Tarihi
	14.06.2004
	Proje Süresi
	Devam ediyor
	Proje Bitiş Tarihi
	-
	Müşteri Kurum/lar
Aralarında Adalet Bakanlığı, Yargıtay, DTM, BDDK, Gümrük Müsteşarlığı, MASAK, TCDD, DSİ, Sanayi Bakanlığı, TK, TÜBİTAK, TİK ve TPAO'nun bulunduğu 54 farklı Kamu kurum ve Kuruluşu,	
Yürütücü Kurum/Kuruluşlar	
TÜBİTAK UEKAE	
Ulaşılan Kazanımlar	
<ul style="list-style-type: none"> Türkiye'nin ilk elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı olan Kamu SM®, 2004/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi uyarınca tüm kamu kurumlarına elektronik imza sertifikası sağlanması amacıyla 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa uygun olarak kurulmuş ve işletilmektedir. Temmuz 2007 itibarıyla 54 Kamu Kurumundan 37.570 Kamu personeline Nitelikli Elektronik Sertifika vermek üzere sipariş almış, bunlardan kişisel başvuru formunu UEKAE'e ulaştırmış olan 7939 kişiden 5379'una sertifikaları teslim edilmiştir. Söz edilen 54 Kamu Kuruluşunun sertifikalarını UEKAE'den sağlamaları yerine kendileri üretmek üzere bir Sertifikasyon Merkezi kurmaları durumunda herbir kurum çoğunluğu yurt dışından tedarik edilecek (ve güvenlik açığıda oluşturabilecek) yazılım ve donanımlar için yaklaşık 1.000.000 USD tutarında yatırım yapmak, sertifikalarını özel sektörden sağlamak istemeleri durumunda da personel başına yılda yaklaşık 350 YTL ya da üzeri daha fazla ödeme yapmak durumunda kalacaklardı. Bugüne kadar devlete sağlanan katkı, ilk seçenek için yaklaşık 50.000.000 USD, ikinci seçeneğin ise yaklaşık 13.000.000.YTL tutarındadır. Sağlanan fayda sertifika sahibi kamu personelinin artmasıyla birlikte hızla artacak ve 2,5 milyon kamu çalışanınin tamamına sertifika dağıtıldığında devletin tasarrufu, 875.000.000 YTL olacaktır. 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Ulusal İşletim Sistemi (PARDUS) Geliştirilmesi Projesi	1.462.767
	Proje Başlama Tarihi
	03 / 09 / 2003
	Proje Süresi
	Devam ediyor.
	Proje Bitiş Tarihi
	-
	Müşteri Kurum/lar
	MSB ASAL
Yürütücü Kurum/Kuruluşlar	
TÜBİTAK UEKAE	
Ulaşılan Kazanımlar	
<ul style="list-style-type: none"> Pardus, TÜBİTAK UEKAE bünyesinde geliştirilmekte olan Linux tabanlı, özgür yazılım lisanslı bir işletim sistemi olup duyurulmasından bugüne CD görüntüleri 250 bin kez indirilmiştir. Halen önemli bir kısmı bireysel kullanıcıların olmak üzere 50 bin civarında bilgisayarda Pardus kullanılmaktadır. Tüm Türkiye'ye yaygın birimleri bulunan ve milyonlarca kişiye hizmet götüren MSB ASAL'ın (Asker Alma Dairesi), 600'ün üzerindeki hizmet noktasındaki 5 bine yakın kullanıcıya sağlayacağı bilişim altyapısında masaüstü işletim sistemi ve terminal sunucu platformu olarak Pardus 2007 kullanılmaktadır. MSB ASAL'ın Pardus kullanarak sağladığı lisans bedeli tasarrufu 2 milyon ABD doları civarındadır. Aynı şekilde Dz.K.K.'nın 6 biriminde 5 bin kullanıcıya masaüstü işletim sistemi olarak Pardus 2007 kullandırma yönünde çalışmaları sürmektedir. Dz.K.K.'nın da 1,5 milyon ABD doları civarında tasarrufu olacaktır. Dört yıla yakın bir süredir UEKAE'nin özgelirleri ile desteklenen ve yaklaşık 1,5 milyon ABD doları bir maliyete ulaşan Pardus projesinin yalnızca bu iki kurumda maliyetinin üzerinde bir yarar sağladığı gözlenmektedir. Projenin temel "gelir"i, Pardus kullanımının yaygınlaşması sonucundaki tasarruf ile oluşacak katmadeğer olarak belirlenmektedir. Her yıl yeni 50-100 bin makinede Pardus kullanılması durumunda edinme maliyetlerinden oluşacak tasarruf yaklaşık 25-50 milyon ABD doları civarında olacaktır. Ayrıca, kurulu sistemlerin bakım ve tutumunda dahi yıllık yaklaşık 2,5-10 milyon ABD doları civarında bir tasarruf sağlanacaktır. 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Sayısal Kayıt Arşiv ve Analiz Sistemi Geliştirilmesi Projesi	10.741.561
	Proje Başlama Tarihi
	22 / 02 / 2006
	Proje Süresi
	1.5 yıl
	Proje Bitiş Tarihi
	23.08.2010 (Garanti süresi dahil)
	Müşteri Kurum/lar
RTÜK	
Yürütücü Kurum/Kuruluşlar	
TÜBİTAK UEKAE	
Ulaşılan Kazanımlar	
<ul style="list-style-type: none"> Bu proje sayesinde Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, ülkemizde yayın lisansı almış yaklaşık 320 TV ve 970 radyo kanalının yayınlarını sayısal olarak depolama ve analiz edebilme kabiliyetine sahip olmuştur. Böylece kanuna aykırı yayınların tespitinde büyük kolaylık ve RTÜK'ün yayıncı kuruluşların yayınladıkları reklamların gelirlerinden alması gereken payın tam tespiti sağlanmıştır. Sistemde, işletim sistemi ve veritabanı olarak açık kaynak kodlu programlar tercih edilmiş ve gerekli olan diğer programların tamamı, donanım ve cihazların bir kısmı tarafımızdan geliştirilerek milli ve özgün bir ürün ortaya çıkartılmıştır. Sistemin hazır donanım ve lisanslı yazılım ürünleri kullanılarak yurtdışından temini durumunda maliyetinin en az beş misli daha fazla olacağı hesaplanmıştır. Buna göre sağlanan tasarruf yaklaşık 35.000.000 USD dolayındadır. 	

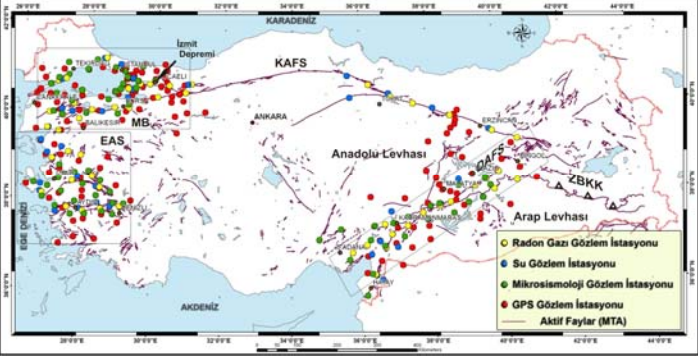

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Hepatit B Enfeksiyonunun Tanısında Serolojik Ve Moleküler Yöntemler Kullanılarak Tanı Kitlerinin Geliştirilmesi	1.808.916 (Proje toplam bütçesi) 1.210.119 (GMBE bütçesi)
 <p data-bbox="451 1033 636 1060">Hepatit B Virüsü</p>	Proje Başlama Tarihi
	15 / 09 / 2006
	Proje Süresi
	3 Yıl
	Proje Bitiş Tarihi
	15 / 09 / 2009
	Müşteri Kurum/lar
	T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
TÜBİTAK MAM- Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü GATA İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ RTA	
Ulaşılan Kazanımlar	
<ul style="list-style-type: none"> • Hepatit B virüsü tanısı için serolojik yöntemlere dayalı tanı kiti ve real time PCR kullanımına dayalı moleküler tanı kiti geliştirme çalışmaları kapsamında deneysel çalışmalar sürdürülmektedir. Tanı kitlerinin projenin 2. yılında bitirilmesi planlanmıştır. • Proje kapsamında alınan cihazlarla, hücre çalışmaları ve moleküler biyoloji çalışmaları açısından enstitü altyapısının güçlendirilmesi ve yenilenmesine katkı sağlanmıştır. • Proje kapsamında iki yüksek lisans öğrencisi burslu istihdam edilmektedir. Bu doğrultuda iki genç araştırmacının hibridoma teknolojisi konusunda yetkinlik kazanması sağlanmıştır. 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Kışlık Ekmeklik Buğday (<i>triticum aestivum</i> L.)'da Sarı Pas Hastalığına Dayanıklılık İçin Moleküler Markörlerin Geliştirilmesi	1.051.922,3 YTL (Toplam Bütçe) 801.859, 60 YTL (GMBE Bütçesi)
 <p data-bbox="310 968 826 997"><i>Buğday bitkilerinde Sarı Pas Hastalık Zararları</i></p>	Proje Başlama Tarihi
	01/07/2006
	Proje Süresi
	48 ay
	Proje Bitiş Tarihi
	01/07/2010
	Müşteri Kurum/lar T.C. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)
Yürütücü Kurum/Kuruluşlar	
<ul style="list-style-type: none"> - TÜBİTAK MAM GMBE, - Anadolu Tarımsal Araştırma Enst. - Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enst. 	
Ulaşılan Kazanımlar	
<ul style="list-style-type: none"> • Sarı pas hastalığına dayanıklılık ile ilişkili moleküler markörlerin bulunmasını hedefleyen bu projenin birinci yılı sonunda sarı pas hastalığına dayanıklı ve duyarlı buğday anaçlarının sarı pas dayanıklılık genlerden ikisi olan Yr10 ve Yr5 genleri açısından genetik olarak tanımlanması gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Yr10 geninin proje kapsamında incelenen dayanıklı ve duyarlı tüm buğday anaçlarında bulunduğu ve bu genin bitkide sürekli anlatım yaptığı ortaya çıkarılmıştır. Yr5 genine ilişkin olarak ise, bu gen ile genetik bağlantı gösteren, dayanıklı ve duyarlı buğday anaçları arasında polimorfik yapıda olan çeşitli DNA fragmentleri elde edilmiştir. Fragmentlerin "markör" yapısında olup olmadığının belirlenmesi amacıyla buğday F2 populasyonlarının taranmasına devam edilmektedir. Bugüne kadar yapılan çalışmalar sonucunda, buğday anaç materyalinin 2 gen açısından genetik olarak tanımlanması gerçekleştirilerek "yariyol materyalinin oluşturulması" (kullanılan buğday materyalinin genetik olarak tanımlanması) yönünde kazanımlar olmuştur. • Proje sonuçları ulusal bir kongrede 2 sözlü bildiri, uluslar arası bir kongrede poster olarak sunulmuştur. Ayrıca, uluslararası bir yayın hazırlanarak SCI kapsamında yer alan dergiye gönderilmiştir. 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Türkiye Bentonitlerinden Teknolojik Ürünler Elde Edilmesi	3 841 196
 	Proje Başlama Tarihi
	01/10/2006
	Proje Süresi
	36 Ay
	Proje Bitiş Tarihi
	31/09/2009
	Müşteri Kurum
Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü	
Yürütücü Kurum/Kuruluşlar	
TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi, KÇE	
İTÜ Maden Fakültesi, Cevher Hazırlama Bölümü	
MTA, Maden Analizleri ve Teknolojisi Dairesi	
Ulaşılan Kazanımlar	
<p>Dünya bentonitik kil rezervinin %20'si Türkiye'de bulunmasına rağmen teknolojik (katma değeri yüksek) ürünler yapamayan ülkemiz, bu projeye hedeflenen "Teknoloji geliştirme" kapsamındaki ilk 10 ay içinde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • İki adet teknolojik ürün için özgün, patenle korunacak ve tesisi kurulabilecek üretim prosesleri geliştirilmiş; • Marmara ve Karadeniz bölgelerindeki Bentonit envanterizasyonuna ait güncellenm tamamlanmış; • Dünya bentonit pazar araştırması tamamlanmıştır. <p>Ekim 2007'de MAM'da düzenlenecek Bentonit Çalıştayında sunulacaktır.</p>	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Kimyasal Harp Maddesi EI Dedektörü	TSK'nın çeşitli birimlerine değişik zamanlarda, farklı sayıda projeler kapsamında yaklaşık 75 adet cihaz yapılmıştır ve hala artan sayıda talep gelmektedir. Birim fiyat 2007 için 16.800 YTL + KDV'dir.
 <p data-bbox="337 1014 862 1041">Kimyasal Silah EI Dedektörü ve Taşıma çantası</p>	Proje Başlama Tarihi
	2002-
	Proje Süresi
	Her proje için ortalama 9 ay
	Proje Bitiş Tarihi
	Müşteri Kurum/ lar
Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Hava Kuvvetleri Komutanlığı, TSK Sağlık Komutanlığı	
Yürütücü Kurum/ Kuruluşlar	
TÜBİTAK MAM	
Ulaşılan Kazanımlar	
<ul style="list-style-type: none"> • İnsan sağlığı için tehdit oluşturan kimyasal harp maddelerinin varlığının ses ve ışık alarmları ile belirlenmesinde kullanılacak olan, laboratuarda, oda ve sahra ortamında çalışabilecek bir cihaz geliştirilmiştir. • Çalışması sırasında herhangi bir kimyasal gaz dolumuna gerek duymamakta olup değişik iklim koşullarında (%5-%95 bağıl nemlerde) çalışabilmektedir. Benzin, mazot, hidrolik sıvısı ile benzin ve mazot egzoz yayımından etkilenmemektedir. • Geliştirilen cihaz, teknolojik açıdan yeni bir cihaz olup, quartz kristal mikro balans sistemleriyle 4 grup kimyasal savaş gazını (Sinir gazları, kan zehirleyici, kabarcık yapıcı ve boğucu gazlar) aynı anda saptayabilen ve bir arada ölçen dünyadaki tek cihazdır. • Cihazın quartz kristal ve standart elektronik donanımları dışındaki tüm donanımları ve yazılımı yerli teknolojilerle üretildiğinden dışa bağımlılığı çok düşük seviyede olup kimyasal silahlarda olası gelişmelere koşturarak yeni sensörler eklenerek kolayca ve düşük maliyetle yeniden gerçekleştirilebilecek durumdadır. • Havadaki buhar durumundaki zehirli kimyasal harp maddelerini çabuk ve etkili bir biçimde saptar. • Bu alanda öncü ve ileri bir teknoloji ürünü olarak savunmamıza, sivil kurum ve kuruluşlarımızın sivil savunma etkinliklerine önemli katkılar sağlamaktadır. • 2002'den beri üretilen cihazların bedelinin yaklaşık 15.000 YTL + KDV olduğu, yurt dışından temin edilebilen yaklaşık 30.000 dolarlık cihazın özelliklerinin de geliştirilen iyi olmadığı da dikkate alındığında, projenin ülkeye ciddi kazanımlar sağladığı görülmektedir. 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Türkiye'nin Deprem Riski Yüksek-Ancak Tektonik Rejimleri Farklı Bölgelerinde Deprem Davranışının Çok Disiplinli Yöntemlerle Araştırılması – TÜRDEP	15.572.000,00
 <p>TÜRDEP Projesi kapsamında işletilmekte olan sürekli gözlem istasyonlarının yerlerini gösteren harita. MB=Marmara Bölgesi, EAS=Ege Açılma Sistemi, ZBKK=Zagros Bitlis Kenet Kuşağı, AFS=Kuzey Anadolu Fay Sistemi, DAFS= Doğu Anadolu Fay Sistemi. Ok işareti 17 Ağustos 1999 İzmit depreminin merkez üssünü göstermektedir.</p> 	Proje Başlama Tarihi
	01.11.2005
	Proje Süresi
	4 yıl
	Proje Bitiş Tarihi
	30.10.2009
Müşteri Kurum/lar	
T.C. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğü (AİGM)	
Yürütücü Kurum/Kuruluşlar	
TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi (MAM), Yer ve Deniz Bilimleri Enstitüsü (YDBE)	
Ulaşılan Kazanımlar	
<ul style="list-style-type: none"> Marmara Bölgesi, Ege Açılma Sistemi ve Doğu Anadolu Fay Sisteminin kattığı bölgelerde jeolojik, jeofizik, jeodezik ve jeokimyasal çalışmaların yoğun olarak sürdürülmesi ve bu çalışmalar kapsamında Türkiye genelinde 206 (toprak radon, kaynak suyu, mikro sismoloji ve GPS) gözlem istasyonunun “on-line” (uydu, ADSL, GPRS) olarak işletilmesi ve verilerin günlük bazda değerlendirilmesi, Depreme yönelik çok parametrelili gözlem çalışmaları ile elde edilen verilerin bir arada değerlendirilmesinin ve yorumlanmasının CBS bazlı sorgulanabilir veri tabanı üzerinden sağlanmaya başlanması ve sistemin sürekliliği için çalışmaların devam ettirilmesi, Proje kapsamında günlük yapılan mikro-deprem gözlemleri ile çalışılan bölgelerde detay çalışma gerektiren alanların tespitine ve yeni projeler oluşturulmasına yönelik çalışmaların planlanması ve Afet İşleri Genel Müdürlüğü'nün işletmekte olduğu Ulusal Sismolojik Ağın (USAG) güçlendirilmesinin sağlanması, Marmara, Ege ve Doğu Akdeniz-Doğu Anadolu bölgelerinde, deprem üretme potansiyeli yüksek ana faylara yakın yoğun yerleşim bölgelerinde makro ölçekte zemin sınıflama çalışmalarının yapılması ve detay mikrobölgeleme çalışmaları için altlık oluşturulması, TÜBİTAK MAM, YDBE ve AİGM DAD'ın 14 bölge üniversitesi ile bu proje kapsamında gerçekleştirdiği ortak çalışmalar sayesinde bilgi/deneyim transferi yolu bu çalışmaların ülke sathına yaygınlaştırılması ve bu konuda kalifiye eleman yetiştirilmesine katkı sağlanması, Proje bulgularının, olası büyük bir deprem öncesi, sırası ve sonrasında Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğü aracılığı ile yetkililere ve kamuoyuna gerekli bilgilendirmenin sağlıklı bir şekilde yapılmasının sağlanması 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (₺)
Polimer Elektrolit Membranlı Yakıt Pili Modül Bileşenlerinin Geliştirilmesi Ve Üretimi	300.000
 	Proje Başlama Tarihi
	10 Kasım 2004
	Proje Süresi
	18 ay
	Proje Bitiş Tarihi
	31 Mayıs 2006
Müşteri Kurum/lar	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş., Arçelik A.Ş., Aygaz A.Ş., Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş., Türk Demirdöküm Fabrikaları A.Ş., Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı
Yürütücü Kurum/Kuruluşlar	TÜBİTAK MAM
Ulaşılan Kazanımlar	
<ul style="list-style-type: none"> • Hidrojen ve yakıt pillerinin bu yüzyılın ekonomisinde önemli rol oynayacağı beklenmektedir. Polimer elektrolit membranlı yakıt pilleri (PEMYP) özellikle ulaşım ve evsel uygulamalarda oldukça ümit verici olarak ön plana çıkmaktadır. Bu yüzden hidrojen ve yakıt pilli teknolojileri, üzerinde yoğun Ar-Ge çalışmalarının yapıldığı bir alandır. Bu kapsamda, Avrupa Birliğinde 2010 yılına kadar performans odaklı, 2010-2015 yılları arasında maliyet odaklı ve 2015 yılı sonrasında ise rekabete dayalı performans ve maliyet odaklı Ar-Ge çalışmalarının yapılması öngörülmektedir. • Hidrojen ve oksijenin kimyasal reaksiyonu ile yüksek verimle elektrik üretiliyor iken yan ürün olarak sadece su oluşması, bu teknolojileri çevresel açıdan da cazip kılmaktadır. Bununla birlikte yakıt pilinin halen yüksek olan üretim fiyatları ticarileşmesini geciktirmiştir. Üretim fiyatlarının düşürülmesi için dünyada çok yoğun çalışmalar yapılmaktadır. Bu projede yakıt pili modül fiyatının yaklaşık % 65'ine, ağırlığının ise yaklaşık % 85'ine karşılık gelen bileşenlerin üretim ve geliştirme çalışmaları yapılmaktadır. Bu projede ülkemizde özgün bir yakıt pili modülünün yerli imkanlarla üretilmesine yönelik olarak polimer elektrolit membranlı yakıt pili bileşenlerinin geliştirilmesi ve prototip üretimlerinin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Proje kapsamında; yakıt pili modülünün fiyatının yaklaşık % 65'ine, karşılık gelen bileşenlerin üretim ve geliştirme çalışmaları TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Enerji Enstitüsü'nde gerçekleştirilmiştir. • Proje sonunda <ul style="list-style-type: none"> – yakıt pili modül bileşenlerinin üretimi için bilgi, alt yapı ve özgün teknoloji oluşturulmuş, – bipolar plaka, son plaka, membran elektrot ünitesi ve membran elektrot ünitesinde kullanılan elektrokatalizörler üretilmiş ve – üretilen prototip plakaların ve membran elektrot ünitesinin kullanıldığı özgün yakıt pili modülü geliştirilmiştir. 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Fındıklarda Aflatoksin Oluşumuna Etki Eden Faktörlerin Ve Önleyici Tedbirlerin Belirlenmesi	320.000 USD
   	Proje Başlama Tarihi
	29/05/2002
	Proje Süresi
	3 yıl
	Proje Bitiş Tarihi
	14/06/2007
Müşteri Kurum/lar	
FINDIK TANITIM GRUBU	
Yürütücü Kurum/Kuruluşlar	
TÜBİTAK MAM Gıda Enstitüsü	
Ulaşılan Kazanımlar	
<ul style="list-style-type: none"> • Ulusal bir sorun olarak özellikle ihracatta önemli kayıplara neden olan fındıkta aflatoksin sorununun çözümüne yönelik olarak yürütülen proje, uluslararası platformlarda Türk fındığında aflatoksin durumu ve önleyici tedbirler konusunda bir bilimsel kanıt görevini görmüştür, bu bağlamda proje sonuçlarının Avrupa'nın çeşitli merkezlerinde sunulması ile yayılımı sağlanmıştır. Böylece ülkemizin başlıca ihracat mamulü olan fındığın imajının desteklenmesi açısından başarılı bir çalışma olmuştur. • Bu proje ile, fındıkta aflatoksin oluşum riskinin hangi aşamalarda arttığı ortaya konulmuştur. Aflatoksin riskini azaltıcı ve fındığın kalitesini artırıcı uygulamalar konusunda fındık üreticileri, işleyicileri ve ihracatçıları bilgilendirilmiştir. • Dünya üretiminin %75'ini gerçekleştirdiğimiz fındık üretiminde, fındığımızın itibarının korunması amacı ile, Avrupa Birliği FVO (Health and Consumer Protection Directorate-Food and Veterinary Office) DG(SANCO)/1256/2000 tarafından yayınlanan rapor doğrultusunda, projemiz, fındıkta aflatoksin riski ile ilgili iyileştirme çalışmaları arasında yer almıştır. II. World Mycotoxin Forum, (17-18 Şubat 2003), Noordwick, Hollanda'da proje posterimiz 60 poster arasında 1.lik ödülü almıştır. Proje sonuçları ve etkileri 0401/2006'da basına duyurulmuştur. Fındık Tanıtım Grubunun talebi ile proje sonuçlarının çeşitli platformlarda sunulmasına devam edilmektedir. Proje çalışma modeli diğer ülkelerde başka ürünler için (örn. İran'da fıstık ile ilgili çalışmalar) model olarak kullanılmıştır. • AB ve yurtdışındaki fındık alıcıları ve kuruluşlar (INC, Codex Alimentarius, World Mycotoxin Forum, Dry Fruits Meeting, EU Aflatoxin Committee) nezdinde proje ilgiyle izlenmiş ve çalışmaların devamı talep edilmiştir. • Bunların yanı sıra, aflatoksin konusunda Kurumumuzun bilgi birikimi ve uluslararası düzeyde tanınırlığı artmış, konu ile ilgili yeni projeler kazanılmış ve ayrıca, küf koleksiyonumuza yeni kültürler eklenmiştir. Konu ile ilgili ulusal ve uluslararası yeni proje hazırlıkları halen gündemdedir. 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
Balistika, Balistika 2	Özgelirlerinden: 32.000 (Balistika) TÜBİTAK Desteğinden: 31.500 (Balistika 2)
	Proje Başlama Tarihi
	Balistika : Temmuz 1999 Balistika 2: Mayıs 2002
	Proje Süresi
	Balistika : 7 ay Balistika 2: 18 ay
	Proje Bitiş Tarihi
	Balistika : Ocak 2000 (Bakım süresi bitiş: Ocak 2005) Balistika 2 : Kasım 2003
	Müşteri Kurum/lar
	Jandarma Genel Komutanlığı
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
Ulaşılan Kazanımlar	TÜBİTAK-UZAY
<ul style="list-style-type: none"> • Bu projenin gerçekleştirilmesinden önce balistik analiz sistemlerinin yurtdışından temin ediliyor olması nedeniyle ithal ikamesi yaratılmıştır. Yurtiçi tedarik cirosuna ek olarak, bu sistemlerin yıllık %10-%20 arasında değişen bakım anlaşmaları kapsamında yurtdışına transfer edilecek gelirler de bu rakamın üzerine eklenmelidir. İhracat potansiyeli bugünkü pazar koşullarında çok yüksektir. • Güvenlik açısından önemli kazanımlar sağlanmıştır. • Projede geliştirilen ürüne ait "BALİSTİKA" markası tescillenmiştir. • Kovan ve mermi çekirdeklerinin üç boyutlu verilerinin saklanmasını sağlayacak bilgi birikimi sağlanmıştır. • Kovan ve mermi çekirdekleri üzerinde yapılan çalışmalar sonucunda balistik izlerden kovan ve mermi çekirdeği eşleşmelerinin bulunmasını sağlayacak işaretleme yöntemleri bulunmuş ve geliştirilmiştir. • Hızlı karşılaştırma için bir çok bilgisayara işlemi dağıtacak sistem mimarileri tasarlanıp gerçekleştirilmiştir. 	

Proje Adı	Proje Bütçesi (YTL)
BİLSAT-1 Projesi	14 M USD
	Proje Başlama Tarihi
	2001
	Proje Süresi
	3 yıl
	Proje Bitiş Tarihi
	2004
	Müşteri Kurum/lar
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK-UZAY
Ulaşılan Kazanımlar	
<p>Proje kapsamında, İngiltere'nin SSTL firmasından küçük uyduların tasarımı ve üretimi alanında teknoloji transferi gerçekleştirilmiş, TÜBİTAK-UZAY personeli iş üstünde eğitim almış, uydu tasarım ve üretim süreçlerinde bizzat yer almış, yüksek lisans ve doktora programlarından öğrenciler yetiştirilmiş, TÜBİTAK-UZAY'da küçük uyduların tasarımı ve üretimi için gerekli altyapının önemli bir kısmı ve BİLSAT uydusunun kontrolü için bir adet yeristasyonu kurulmuştur. Projede üretilen, Türkiye'nin ilk yer gözlem uydusu olan BİLSAT, 2003 yılının Eylül ayında Rusya'dan fırlatılarak yörüngeye yerleştirilmiştir.</p> <p>Projede kazanılan yetenekler ve altyapı, RASAT Projesi'nin başlatılabilmesine olanak tanımıştır. RASAT Araştırma Uydusu, Türkiye'nin ve TÜBİTAK-UZAY'ın BİLSAT uydusundan sonra sahip olacağı ikinci uzaktan algılama uydusudur. Yüksek çözünürlüklü optik görüntüleme sistemine ve Türk mühendislerce tasarlanıp geliştirilen yeni modüllere sahip olacak olan RASAT, Türkiye'de tasarlanıp üretilen ilk yer gözlem uydusu olacaktır.</p> <p>RASAT Araştırma Uydusu Projesinin başlıca amaçları;</p> <ul style="list-style-type: none"> • BİLSAT Projesi ile bir uydunun tasarımından yörüngede devreye alınmasına kadar geçen her evrede kazanılan bilgi ve beceriyi pekiştirmek, • Güncel teknolojileri kullanarak uzay ortamına uygun sistemler geliştirmek ve uzayda başarıyla 	

- Güncel teknolojileri kullanarak uzay ortamına uygun sistemler geliştirmek ve uzayda başarıyla çalıştırarak bu sistemlere uçuş tarihçesi kazandırmak,
- Türkiye'nin uzaktan algılama alanında ihtiyaçlarına azami ölçüde cevap vermek,
- Türkiye'nin uzay teknolojileri için halihazırda kullanılabilir yeteneklerini belirleyip azami ölçüde kullanmak,
- Uydu teknolojileri konusunda yetişmiş insan gücünü arttırmak,
- Geliřtirdiėi kritik modüllerle gelecekte Türkiye'de tasarlanıp üretilen milli uyduların ihtiyaçlarını karşılamak,
- TÜBİTAK-UZAY'ın uzay amaçlı yeteneklerini Türkiye'ye ve Dünyaya kanıtlamaktır.